

**Związkowy Plan Gospodarki
Odpadami dla gmin
Związku Komunalnego „Wisłok”
aktualizacja na lata 2010 - 2013**

SPIS TREŚCI:

Wykaz stosowanych skrótów	4
WSTĘP	5
1. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA	8
2. ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI	30
2.1. System zbiórki odpadów komunalnych	36
2.2. Zbiórka odpadów komunalnych.....	39
2.3. Unieszkodliwianie i odzysk odpadów komunalnych.....	50
2.4. Instalacje służące gospodarowaniu odpadami komunalnymi.....	55
2.5. Odpady niebezpieczne	59
2.5.1 Zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	60
2.5.2 Zbiórka baterii	62
2.5.3 Zbiórka olejów	64
2.5.4 Zbiórka azbestu	65
2.6. Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów	68
2.7. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarowania odpadami	73
3. PROGNOZOWANE ZMIANY W GOSPODARCE ODPADAMI	75
3.1. Prognoza demograficzna do 2015 r.	75
3.2. Prognozy dla odpadów komunalnych	78
3.2.1 Prognoza dotycząca ilości oraz składu odpadów	78
3.2.2 Odpady ulegające biodegradacji	79
3.2.3 Prognoza dotycząca ilości oraz dostępnej pojemności składowisk odpadów komunalnych	80
3.2.4 Prognoza zmiany w zakresie organizacyjnym i technologicznym	80
4. ZAŁOŻONE CELE ORAZ PRZYJĘTY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI	82
5. ZADANIA STRATEGICZNE OBEJMUJĄCE OKRES 8 LAT	85

5.1. Sektor komunalny.....	85
5.2. Odpady niebezpieczne	101
5.2.1 Odpady niebezpieczne ogółem.....	101
5.2.2 Szczególne rodzaje odpadów niebezpiecznych.....	101
5.3. Kierunki działań i system gospodarowania odpadami	103
5.3.1 Organizacja systemu w gospodarce odpadami komunalnymi	106
5.3.2 Plan zamykania instalacji niespełniających wymagań ochrony środowiska, których modernizacja nie jest możliwa z przyczyn technicznych lub jest nieuzasadniona z przyczyn ekonomicznych.....	107
5.4. Edukacja ekologiczna	108
6. HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ OBEJMUJĄCY OKRES 8 LAT.....	118
7. WNIOSKI Z ANALIZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU ORAZ SPOSÓB ICH UWZGLĘDNIENIA W PLANIE	131
8. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA REALIZACJI PLANU	133
9. ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ PLANU.....	137
9.1. Zasady zarządzania systemem.....	137
9.2. Ustawowo określone zadania gmin w zakresie gospodarki odpadami.....	137
9.3. Opiniowanie projektu AZPGO	138
9.4. Aktualizacja, modyfikacja i raportowanie wdrażania AZPGO	138
10. SPOSÓB MONITORINGU PLANU	139
11. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	140
12. GRAFICZNA PREZENTACJA ISTOTNYCH PUNKTÓW OBRÓBK ODPADÓW I TRAS ICH TRANSPORTU	146
13. WYKAZ MAP.....	147
14. WYKAZ TABEL	148
15. WYKAZ WYKRESÓW	150
16. LITERATURA.....	151

Wykaz stosowanych skrótów

- AZPGO - Aktualizacja Związkowego Programu Gospodarki Odpadami
- GUS - Główny Urząd Statystyczny
- kg/M/rok - masa odpadów w kg, w przeliczeniu na mieszkańca w ciągu roku
- Mg - megagram (dawniej: tona)
- Mg/M/rok - masa odpadów w Mg, w przeliczeniu na mieszkańca w ciągu roku
- Mg/rok - masa odpadów w Mg, na rok
- PCB - polichlorowane bifenyle
- tys. - tysiąc
- US - Urząd Statystyczny w Rzeszowie
- WFOŚiGW - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie
- WIOŚ - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie
- WPGO - Plan gospodarki odpadami dla woj. Podkarpackiego
- ZK Wisłok - Związek Komunalny „Wisłok”

WSTĘP

Gospodarowanie odpadami to działania polegające na zbieraniu, transporcie, odzysku, oraz unieszkodliwianiu, jak również nadzorze nad miejscami ich unieszkodliwiania.

Polska, jako kraj należący do Unii Europejskiej, zobowiązana jest do prowadzenia gospodarki odpadami wg zasad polegających na:

- zapobieganiu powstawania odpadów,
- ograniczaniu ilości odpadów,
- ograniczaniu negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko,
- zapewnianiu zgodnego z zasadami ochrony środowiska odzysku,
- zapewnianiu zgodnego z zasadami ochrony środowiska unieszkodliwiania odpadów, których nie udało się poddać odzyskowi.

Do działań unijnych w zakresie gospodarki odpadami zaliczono:

- ustanowienie ogólnych zasad kontroli usuwania odpadów w skali kraju
- przyjęcie, że głównym celem jest minimalizacja powstawania odpadów, wprowadzanie „czystych technologii”, szerokie zastosowanie recyklingu oraz wykorzystywanie odpadów, jako źródła energii
- wprowadzenie na rynek takich produktów, których zastosowanie i końcowe usuwanie nie ma żadnego wpływu lub ma wpływ minimalny na wzrost ilości i szkodliwość odpadów.

Dla przedsiębiorstw i podmiotów korzystających ze środowiska bardzo ważnym elementem jest zagospodarowanie każdego rodzaju produkowanych przez nich odpadów.

Dla osiągnięcia celów założonych w polityce ekologicznej państwa, a także w celu stworzenia w kraju zintegrowanej i wystarczającej sieci instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów,

spełniających wymagania określone w przepisach o ochronie środowiska, Ustawa o odpadach z 27.04.2001 r. wprowadza obowiązek sporządzania planów gospodarki odpadami. Dokumenty te, zgodnie z ustawą, podlegają aktualizacji nie rzadziej, niż co 4 lata.

Pierwszy Związkowy Plan Gospodarki Odpadami został przyjęty Uchwałą Nr III/VIII/38/04 Zgromadzenia Związku Komunalnego „Wisłok” 16.12.2004 r.

Przedstawione w aktualizowanym Planie cele i zadania dotyczą lat 2010 - 2013 oraz perspektywicznie 2014 - 2017. Rokiem bazowym jest rok 2008. Zarząd Związku od 2008 r. podejmował działania zmierzające do aktualizacji ZPGO lecz ze względu na opóźnienia w aktualizacji planów wyższego rzędu prace te opóźniły się.

Głównym celem opracowania Aktualizacji ZPGO jest kompleksowa analiza gospodarki odpadami na terenie gmin należących do Związku Komunalnego „Wisłok”, które podjęły decyzję o wspólnym opracowaniu Aktualizacji wraz z propozycjami kierunków polityki w tej dziedzinie na najbliższe lata. Plan został sporządzony zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z 9.04.2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami.

Plan gospodarki odpadami określa:

- a) opis aktualnego stanu gospodarki odpadami, zawierający informacje dotyczące:
 - rodzaju, ilości i źródeł powstawania odpadów, które mają być poddane procesom odzysku lub unieszkodliwiania,
 - wyszczególnienia posiadaczy odpadów prowadzących działalność w zakresie zbierania, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
 - rozmieszczenia istniejących instalacji do zbierania, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
 - identyfikacji problemów w zakresie gospodarowania odpadami,

- b) cele w zakresie gospodarki odpadami z podaniem terminów ich osiągnięcia,
- c) prognozowane zmiany w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami,
- d) zadania, których realizacja zapewni poprawę sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami,
- e) rodzaj przedsięwzięć i harmonogram ich realizacji,
- f) instrumenty finansowe służące realizacji celów w zakresie gospodarki odpadami, zawierające następujące elementy:
 - wskazanie źródeł finansowania planowanych działań,
 - harmonogram rzeczowo - finansowy planowanych działań zmierzających do zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ich ilości oraz negatywnego oddziaływania na środowisko, jak również prawidłowego gospodarowania nimi, w tym ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji zawartych w odpadach komunalnych kierowanych na składowiska,
- g) system gospodarowania odpadami,
- h) system monitoringu i sposób oceny realizacji celów w zakresie gospodarki odpadami.

Aktualizacja Związkowego Planu Gospodarki Odpadami została opracowana dla wszystkich 18 miast i gmin należących do Związku Komunalnego „Wisłok”, tj.: Rzeszów, Błażowa, Boguchwała, Chmielnik, Czarna, Frysztak, Głogów Małopolski, Hyżne, Krasne, gmina Łańcut, Niebylec, Ostrów, Rakszawa, Strzyżów, Świlcza, Trzebownisko, Tyczyn i Wiśniowa. Niektóre z gmin należących do ZK Wisłok opracowały własne Aktualizacje Planu Gospodarki Odpadami, które ze względów statystycznych zostały uwzględnione w niniejszym dokumencie.

1. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA

Siedzibą Związku Komunalnego „Wisłok” od 1994 r. jest miasto Rzeszów. Związek aktualnie obejmuje swym zasięgiem 18 gmin centralnego Podkarpacia położonych w dorzeczu Wisłoka. Są to tereny bardzo urozmaicone pod względem geograficznym. Część północna należy do makroregionu Kotliny Sandomierskiej. Obejmuje dwa mezoregiony:

- równinny - Rynnę Podkarpacką
- Płaskowyż Kolbuszowski,

gdzie występują płaskie wzniesienia od 240 - 260 m n.p.m. Część południowa leży w zasięgu zróżnicowanego morfologicznie makroregionu Pogórza Środkowobeskidzkiego, w którym dobrze uwidaczniają się elementy rzeźby podgórskiej, szerokie garby o wysokości ok. 350-450 m n.p.m., poprzecinane nieckowatymi dolinami większych cieków, z wąwozami lessowymi i wciętymi dolinami małych potoków.

Według danych Urzędu Statystycznego w Rzeszowie, na koniec 2008 r. teren Związku zamieszkiwany był łącznie przez 388 994 mieszkańców.

Tab. 1. Dane statystyczne dotyczące ludności mieszkającej na terenie objętym AZPGO „Wisłok” na koniec 2008 r.

L.p.	Gmina	Liczba mieszkańców		
		w miastach	na wsi	RAZEM
1.	Błażowa	2 129	8 453	10 582
2.	Boguchwała	5 823	12 442	18 265
3.	Głogów Małopolski	5 407	13 437	18 844
4.	Rzeszów	170 653	0	170 653
5.	Tyczyn	3 393	13 634	17 027
6.	Strzyżów	8 739	11 940	20 679
7.	Chmielnik		6 446	6 446
8.	Czarna		10 914	10 914
9.	Frysztak		10 643	10 643
10.	Hyżne		6 864	6 864
11.	Krasne		9 789	9 789
12.	Łańcut Gmina		20 483	20 483
13.	Niebylec		10 567	10 567
14.	Ostrów		6 870	6 870
15.	Rakszawa		7 158	7 158
16.	Świlcza		15 433	15 433
17.	Trzebownisko		19 394	19 394
18.	Wiśniowa		8 383	8 383
RAZEM		196 144	192 850	388 994

Wg danych GUS (Dane roczne, Ludność, Stan ludności, 2008 r.)

Miasto i Gmina Błażowa położone są w odległości ok. 25 km na południe od Rzeszowa, w centralnym obszarze Pogórza Dynowskiego, wzdłuż dolin rzek Strug i Ryjak. Obejmuje swym zasięgiem 11 sołectw (Błażowa, Błażowa Górna, Nowy Borek, Futoma, Błażowa Dolna, Piątkowa, Kąkolówka, Białka, Lecka, Kąkolówka – Ujazdy, Błażowa Dolna – Mokłuczka). Łączna powierzchnia Gminy Błażowa wynosi 112,7 km². Na terenie gminy przeważają użytki rolne. Znaczącym

rzemiosłem dla tego terenu było tkactwo. Oprócz niego rozwijały się także inne rzemiosła: kowalstwo, krawiectwo, szewstwo, rymarstwo, garncarstwo, młynarstwo, stolarstwo, wyrób kapeluszy słomkowych i hafciarstwo. Głównym źródłem utrzymania mieszkańców Miasta i Gminy Błażowa od początków istnienia było rolnictwo. Pomimo upływu wieków i wielu przemian gmina nie utraciła swego typowo rolniczego charakteru, z przeważającą prywatną własnością ziemi. Z uwagi na swoje położenie z dala od wielkich aglomeracji miejskich Błażowa jawi się dla mieszkańców dużych miast jako oaza ciszy i spokoju. Stopień uprzemysłowienia jest niewielki a na jej terenie priorytetowo traktowane są inwestycje proekologiczne, związane z rozbudową infrastruktury technicznej, rozwojem bazy noclegowej, gastronomicznej i wypoczynkowo - rekreacyjnej. Gospodarkę komunalną gminy obsługuje Gospodarka Komunalna Błażowa Spółka z o.o., zbierająca 183,00 Mg nieczystości z całej gminy. Z pojemników zlokalizowanych na terenie gminy odzyskano w 2008 r. 63,96 Mg odpadów posegregowanych. W 2008 r. zebrano 5,00 Mg odpadów niebezpiecznych. Na koniec 2008 r., 60% gospodarstw domowych miało podpisane umowy na wywóz nieczystości stałych.

W latach 2008 - 2012 w zakresie inwestycji w gospodarce wodno - ściekowej gmina planuje budowę kanalizacji sanitarnej dalszej części miasta Błażowa oraz wsi Błażowa Górna. Ze względu na prowadzoną edukację ekologiczną i wewnętrzne poczucie słuszności segregacji na terenie gminy mieszkańcy bardzo pozytywnie wypowiadają się o potrzebie intensywnej segregacji odpadów i zbiórki odpadów niebezpiecznych.

Miasto i Gmina Boguchwała znajduje się w powiecie rzeszowskim. Graniczy z nią 6 innych gmin; od północnego-zachodu Świlcza, północy Rzeszów, wschodu Tyczyn, południowego - wschodu Lubenia, południa Czudec i od zachodu Iwierzycy. Gminę tworzy 10 sołectw (Miasto Boguchwała, Lutoryż, Mogielnica, Raclawówka, Nosówka, Zarzecze, Niechobrz, Kielanówka, Zgłobień, Wola Zgłobieńska). Gmina ma powierzchnię 8.897 ha. Największym sołectwem pod względem

powierzchni jest Niechobrz, najmniejszym Zarzecze. Gmina ma dogodnie położenie komunikacyjne, na obrzeżach Rzeszowa, co czyni ją łatwo dostępną dla turystów. Gospodarkę Komunalną Gminy obsługują cztery przedsiębiorstwa:

- Gospodarka Komunalna Błażowa Sp. z o.o.,
- Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Rzeszów Sp. z o.o.,
- TRANS-FORMERS PODKARPACIE,
- Zakład Gospodarki Komunalnej i Usług Wielobranżowych „GO-KOM” w Boguchwale Sp. z o.o.

W 2008 roku zebrały one 3 773,86 Mg odpadów, z czego selektywnie 153,36 Mg. Na koniec 2008 r., 42% gospodarstw domowych miało podpisane umowy na wywóz nieczystości stałych.

W latach 2008-2012 w zakresie inwestycji w gospodarce wodno-ściekowej gmina planuje budowę mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w Boguchwale, oraz budowę sieci kanalizacyjnej o długości 49,8 km, w tym sieć grawitacyjna – 47,1 km oraz tłoczna – 2,7 km, a także cztery przepompownie ścieków.

Gmina Chmielnik obejmująca swym zasięgiem 5 sołectw (Chmielnik, Błędowa Tyczyńska, Borówki, Wola Rafałowska, Zabratówka), leży na północnym skraju Pogórza Dynowskiego w niewielkiej odległości od Rzeszowa i Łańcuta. Jest gminą typowo rolniczą, gdzie użytki rolne zajmują ok. 74%, leśne ok. 15% a nieużytki 11% powierzchni Gminy. Prawie 72% powierzchni gminy wchodzi w skład Hyżniańsko - Gwoźnickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, co wraz z urozmaiconą rzeźbą terenu oraz bogatymi złożami wód mineralnych stwarza dogodne warunki do rozwoju działalności turystycznej i wypoczynkowej. Na terenie Gminy Chmielnik występują niezbyt korzystne warunki glebowe i klimatyczne do gospodarowania. Przeważają grunty klasy III i IV, silnie zakwaszone, mało zasobne w fosfor i potas. Uprawia się głównie zboża takie jak: żyto i pszenicę, rośliny okopowe

i pastewne. Celem gminy jest świadczenie usług agroturystycznych oraz produkcja „zdrowej żywności”. Dlatego na terenie gminy funkcjonuje piekarnia, gdzie wypiekany jest chleb, który pieczony jest na naturalnym żytnim zakwasie bez ulepszaczy, ani spulchniaczy. W programie rolno-środowiskowym, którego celem jest zachęcanie producentów rolnych do stopniowej eliminacji chemicznego nawożenia ziemi i zastępowania go naturalnym nawozem, uczestniczy duża część rolników. Wszystkie działania mają służyć ochronie zdrowia i środowiska naturalnego.

Stopień uprzemysłowienia gminy nie jest wysoki. Najszerszą działalność prowadzi się w branży usługowej, handlowej i produkcyjnej.

Do największych podmiotów gospodarczych w gminie Chmielnik należą:

- „Chmielnik Zdrój” S.A. zajmująca się produkcją i sprzedażą wody mineralnej, dostarczaniem do mieszkań wiejskiego chleba oraz warzyw.
- METALFORM z siedzibą w Chmielniku zajmujący się przetwórstwem tworzyw metalowych i sztucznych.
- POK-TER ZPHU Tapicerstwo samochodowe - zajmujący się głównie tapicerką samochodową.
- ZAKŁAD STOLARSKI - Jerzy Cyrul
- REWA SPÓŁKA Z O.O z siedziba w Woli Rafałowskiej 212 A zajmująca się produkcją systemów oddymiających oraz liczne placówki usługowe i handlowe.
- MEBLO-RAJ „BIS”- Rajzer Maria Zabratówka 209a – zakład stolarski.

Gospodarkę Komunalną Gminy Chmielnik obsługują cztery przedsiębiorstwa:

- MPGK Rzeszów Sp. z o.o.
- Gospodarka Komunalna Błażowa Sp. z o.o.,
- Kółko Rolnicze w Woli Rafałowskiej,
- Kółko Rolnicze w Chmielniku.

Zbierają one odpady niesegregowane z 1 404 gospodarstw domowych.

Z pojemników do selektywnej zbiórki odpadów udało się zebrać w 2008 r. łącznie ok. 88,2 Mg odpadów. Na koniec 2008 r., 74% gospodarstw domowych miało podpisane umowy na wywóz nieczystości stałych. W latach 2008 - 2012 gmina planuje dokończenie budowy sieci kanalizacyjnej w miejscowości Zabratówka - Skalnica i miejscowości Błędowa Tyczyńska. Dzięki edukacji ekologicznej, mieszkańcy widzą konieczność segregacji odpadów. Szczególnym bodźcem, który ich do tego zachęca, są niższe koszty zakupu worków do segregacji w porównaniu z ceną worków do zbiórki odpadów zmieszanych (tzw. czarny worek). Mieszkańcy gminy odnoszą się negatywnie do występujących dzikich wysypisk, oraz widzą konieczność cyklicznego prowadzenia akcji zbiórki odpadów niebezpiecznych.

Gmina Czarna jest oddalona o kilka kilometrów na północny zachód od Łańcuta. Obejmuje swym zasięgiem 8 sołectw (Czarna, Wola Mała, Dąbrówki, Medynia Głogowska, Medynia Łańcucka, Krzemienica, Zalesie, Pogwizdów). Powierzchnia gminy obejmuje 78,15 km², w tym 2 422 ha lasów i 4 675 ha użytków rolnych. Na 1 km² powierzchni gminy przypada 139,7 mieszkańców. Pod względem geograficznym Czarna leży w obrębie Płaskowyżu Kolbuszowskiego, w południowej części Kotliny Sandomierskiej, w dolinie Wisłoka. Przeważają tutaj tereny równinne, z rzadka urozmaicone niewielkimi wzniesieniami, z których najwyższe to: Królewska Góra w Medyni Głogowskiej (261 m n.p.m.) oraz między Rakszawą a Zalesiem wywyższenie Zalas (259 m n.p.m.). Na jej terenie znajduje się 24 punkty widokowe, które mają ogromne znaczenia dla atrakcyjności turystycznej terenu. Gleby Gminy Czarna wykazują duże zróżnicowanie. W północnej części gminy występują gleby niezbyt urodzajne zaliczane do IV i V klasy, natomiast w części południowej występują dość żyzne gleby należące do II i III klasy, powstałe z lessów.

Gospodarkę komunalną Gminy Czarna obsługują dwie firmy:

- EKOM Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych, który zbiera odpady z 547 gospodarstw domowych
- Stare Miasto – Park Sp. z o.o. obsługujące teren całej gminy.

W gminie znajduje się 31 pojemników do selektywnej zbiórki odpadów, z których udało się zebrać w 2008 r. łącznie 6,05 Mg odpadów. Na koniec 2008 r., 20% gospodarstw domowych miało podpisane umowy na wywóz nieczystości stałych.

W latach 2008-2012 gmina planuje budowę oraz rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach zalesnych: Medynia Głogowska, Pogwizdów, Zalesie, Medynia Łańcucka, o długości 46,56 km, oraz rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Czarna, Wola Mała i Krzemienica. Dzięki edukacji ekologicznej mieszkańców mają świadomość tego, że prowadzenie racjonalnej gospodarki odpadami wymaga odpowiednio dużych nakładów finansowych, co wiąże się z jednoczesnym wzrostem opłat za wywóz śmieci. Wzrost cen za wywóz odpadów zmieszanych jest swego rodzaju bodźcem dla właścicieli gospodarstw domowych i firm, do segregacji odpadów, ograniczającym tym samym produkcję odpadów niesegregowanych, składowanych na wysypiskach.

Gmina Frysztak leży w dolinie Wisłoka, na Pogórzu Strzyżowsko-Dynowskim, przy drodze Rzeszów-Jasło. Obszar chronionego krajobrazu obejmuje ponad 40% ogółu powierzchni gminy. Nad gminą dominują góry Chełm oraz Czarnówka. Ten malowniczy teren nazywany jest popularnie Bramą Frysztacką. Frysztak jest gminą rolniczą, w której grunty rolne stanowią 55% powierzchni gminy, tereny leśne 29%, zurbanizowane 14% a nieużytki niecałe 2%. W gminie większość czynnych zawodowo mieszkańców zatrudnionych jest w usługach (35%), w handlu i rolnictwie ok. 20%. W sektorach administracji, przemyśle i budownictwie zatrudnionych jest 5% czynnych zawodowo, a w pozostałych sektorach 10%. W gminie wytwarzanych jest około 300,06 Mg odpadów. Na koniec

2008 r., 73% gospodarstw domowych miało podpisane umowy na wywóz nieczystości stałych. Gospodarką komunalną w gminie zajmuje się pięć przedsiębiorstw:

- Gospodarka Komunalna Błażowa. Spółka z o.o.
- Usługi Transportowe i Rolnicze - Zdzisław Niemczyk w miejscowości Przybówka
- Gminna Spółdzielnia „SCh” we Frysztaku
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej. Spółka z o.o. w Strzyżowie
- TOI – TOI SYSTEMY SANITARNE Sp. z o.o odział w Wiśniowej.

Odbierają one odpady z 1 973 gospodarstwa domowych. Dzięki selektywnej zbiórce odpadów w 2008 r.u zebrano ok. 40,06 Mg tych odpadów. W latach 2008 - 2012 Gmina planuje inwestycje w zakresie budowy oczyszczalni ścieków o przepustowości 1 500 m³/dobę, która ma zapewnić odbiór ścieków z jej całego terenu. Obecnie skanalizowane są 4 miejscowości, długości sieci wynosi 42 km i przyłączonych jest 479 gospodarstw domowych. Na terenie gminy zlokalizowanych jest 5 przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków. Mieszkańcy pozytywnie wypowiadają się na temat segregacji odpadów, jednak uważają, że opłaty za śmieci są wysokie, dlatego dużo odpadów nielegalnie wyrzucanych jest przez mieszkańców na tzw. dzikie wysypiska, które gmina stara się likwidować na bieżąco.

Miasto i Gmina Głogów Małopolski położona jest ok. 12 km na północ od Rzeszowa Gmina. Obejmuje swym zasięgiem 14 sołectw (Głogów Małopolski – Miasto, Wysoka Głogowska, Budy Głogowskie, Przewrotne, Miłocin, Rudna Mała, Pogwizdów Nowy, Styków, Zabajka, Rogoźnica, Pogwizdów Stary, Lipie, Hucisko i Wola Cicha). Osłonięta od północy, wschodu i zachodu lasami odznacza się dość łagodnym klimatem z gorącymi latami, o niewielkiej ilości opadów oraz niezbyt mroźnymi zimami z cienką pokrywą śnieżną. Położona jest na podłożu ilastym, gdzie gleba jest piaszczysta i glinkowa. Jest jedną

z najludniejszych gmin powiatu rzeszowskiego ziemskiego (145,7 km²). Średnia gęstość zaludnienia wynosi 129,3 osób na km². Gmina Głogów Małopolski jest gminą rolniczą. Grunty orne stanowią 34,75% powierzchni gminy, łąki i pastwiska 22,59%, sady 0,33%, lasy 34,41% a pozostałe tereny 7,91%. Produkcja rolna w gminie oparta jest na rozdrobnionym, niewyspecjalizowanym sektorze prywatnym. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w gminie wynosi 3,3 ha (średnia krajowa ponad 7 ha). Miasto i gmina Głogów Małopolskim. należą do gmin aktywnych gospodarczo. Aktywność ta w dużym stopniu wiąże się z bezpośrednią bliskością Rzeszowa głównego ośrodka przemysłowo-usługowego na Podkarpaciu. Sąsiedztwo to stymuluje rozwój działalności gospodarczej na pobliskich obszarach. Największe firmy mające siedzibę na terenie gminy i zatrudniające powyżej 90 osób to:

- "Vidok" S.J. - producent okien i systemów okiennych
- NTB (Nowoczesne Technologie Budowlane) Sp. z o.o. - producent materiałów budowlanych (styropianu)
- "Saria - Małopolska" SA producent tłuszczów i mączek zwierzęcych
- GS "Samopomoc Chłopska"
- Jadar - producent kostki brukowej
- Cis - producent materiałów budowlanych
- Prefabet - Materiały budowlane

Gospodarkę komunalną gminy obsługują dwie firmy:

- ZGKiM w Głogowie Małopolskim
- MPGK Rzeszów Sp. z o.o.,

które w 2008 r. zebrały ok. 2 665,15 Mg odpadów. Dzięki selektywnej zbiórce odpadów w 2008 r. zebrano 54,64 Mg surowców wtórnych. Na koniec 2008 r., ok. 80% gospodarstw domowych miało podpisane umowy na wywóz nieczystości stałych.

W latach 2008-2012 planowana jest budowa kanalizacji w miejscowościach Styków i Budy Głogowskie. Społeczności gminy pozytywnie wypowiada się o potrzebie segregacji opadów, likwidacji

dzikich wysypisk a także rozumie konieczność wprowadzenia odpowiedniej gospodarki odpadami kosztem wyższych opłat.

Gmina Hyżne położona jest w południowo - wschodniej części województwa podkarpackiego, w odległości około 20 km od Rzeszowa. Obejmuje swoim zasięgiem 7 sołectw (Brzezówka, Dylągówka, Grzegorzówka, Hyżne, Nieborów, Szklary, Wólka Hyżneńska) o łącznej powierzchni 5 098 ha. Występują tu korzystne warunki glebowe i klimatyczne do produkcji rolnej, sprzyjające uprawie wszystkich roślin, w tym warzyw i owoców. Dominują gleby klas III i IV. Gmina ma charakter rolniczy, użytki rolne i leśne zajmują 91,3% powierzchni gminy, zaś 8,7% przeznaczone zostało na inne cele. Zdecydowana większość użytków rolnych znajduje się w posiadaniu rolników indywidualnych. Ogółem w gminie jest 1 315 gospodarstw rolnych o powierzchni ogólnej 3 435 ha; średnia powierzchnia gospodarstwa wynosi 2,61 ha. Ciekawa konfiguracja terenu, bliskie sąsiedztwo rzeki San, dogodny układ komunikacyjny oraz przebiegające przez gminę szlaki turystyczne stwarzają dobre warunki do uprawiania turystyki pieszej i aktywnego wypoczynku. Duże obszary leśne i niski poziom uprzemysłowienia gwarantują czyste powietrze i możliwość obcowania z nieskażoną przyrodą w powstających gospodarstwach agroturystycznych.

W 2008 r. wytworzono na terenie gminy ok. 228,73 Mg odpadów. Gospodarkę odpadową gminy obsługuje Gospodarka Komunalna Błażowa Sp. z o. o., która zbiera odpady niesegregowane z 1 680 gospodarstw. Dzięki segregacji odpadów prowadzonej na terenie gminy w 2008 r. zebrano 67,58 Mg surowców wtórnych. Na koniec 2008 r., 93% gospodarstw domowych miało podpisane umowy na wywóz nieczystości stałych.

W latach 2008-2012 gmina planuje inwestycje w gospodarce wodno – ściekowej tj. budowę kanalizacji o długości 11,55 km. Społeczność gminy Hyżne jest za prowadzeniem segregacji odpadów,

likwidacją dzikich wysypisk i prowadzeniem zbiórki odpadów niebezpiecznych. Jednak ze względów ekonomicznych, mieszkańcy są niezadowoleni z wysokich kosztów związanych z gospodarką odpadami.

Gmina Krasne - zlokalizowana jest w południowo-wschodniej części województwa podkarpackiego. W jej skład wchodzi cztery sołectwa: Krasne, Malawa, Palikówka i Strażów. Zajmuje powierzchnię 39,4 km², co stanowi blisko 1% powierzchni województwa. Na wschodzie gmina graniczy z gminami Łańcut i Czarna, od południa z Chmielnikiem Rzeszowskim i Tyczynem, od północy z Trzebowniskiem a od strony zachodniej z miastem Rzeszów. Gęstość zaludnienia wynosi 248,5 osób/km².

Na terenie gminy występują częściowo eksploatowane złoża gazu ziemnego. Kopalnia gazu Krasne i związana z nią sieć gazociągów kopalnianych i odwiertów eksploatacyjnych jest objęta ochroną Prawa Górniczego. Na terenie wsi Krasne występują złoża torfu, które nie są eksploatowane. Biorąc pod uwagę ich wysoką wartość przyrodniczą zamierza się utworzyć tam rezerwat przyrody. W gminie ok. 55% mieszkańców czynnych zawodowo zatrudnionych jest w rolnictwie, a w przemyśle 12%. W 2008 r. w gminie Krasne wytworzono ok. 1 610,43 Mg odpadów. Firmy zbierające odpady to:

- MPGK Rzeszów Sp. z o.o.,
- Trans-Formers Karpatia Sp. z o.o.,
- Gospodarka Komunalna Błazowa Sp. z o.o.

obsługują gospodarkę komunalną gminy. Dzięki selektywnej zbiórce odpadów w 2008 r. zebrano 74,84 Mg surowców wtórnych. Na koniec 2008 r., ok. 62% gospodarstw domowych miało podpisane umowy na wywóz nieczystości stałych.

W latach 2008-2012 planuje się w zakresie rozwoju gospodarki wodno – ściekowej modernizację oczyszczalni ścieków w Krasnem, rozbudowę sieci wodociągowej oraz dokończenie budowy sieci kanalizacji sanitarnej. Podobnie jak w innych gminach mieszkańcy pozytywnie

wypowiadają się na temat segregacji, likwidacji dzikich wysypisk oraz wprowadzenia zbiórki odpadów niebezpiecznych.

Gmina Łańcut leży w centralnej części województwa podkarpackiego, w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Łańcuta, w południowej części doliny Wisłoka, na pograniczu kotliny Sandomierskiej i Pogórza Dynowskiego, przy międzynarodowej trasie E-40. W jej skład wchodzi 9 sołectw: Albigowa, Cierpisz, Głuchów, Handzlówka, Kosina, Kraczkowa, Rogóżno, Sonina i Wysoka. Jest największą pod względem powierzchni i ludności gminą powiatu łańcuckiego. Obszar to 10 665 ha. Około 89% powierzchni gminy stanowią grunty orne, leśne 6%, a pozostałe 5% to obszary zurbanizowane. Według danych z 2008 r., na terenie gminy wytworzono 1 251,62 Mg odpadów komunalnych. Gospodarką komunalną na terenie gminy zajmują się 3 podmioty gospodarcze:

- Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „EKOM” Ireneusz Madejowski,
- Miejski Zakład Usług Komunalnych w Łańcucie,
- Gospodarka Komunalna Błazowa Sp. z o.o.

W 2009 r. pozwolenia na odbieranie odpadów komunalnych oraz nieczystości płynnych zostały wydane 5 podmiotom.

Dzięki selektywnej zbiórce odpadów w 2008 r. zebrano 128,42 Mg surowców wtórnych. Na koniec 2008 r., 89% gospodarstw domowych miało podpisane umowy na wywóz nieczystości stałych. W latach 2008-2012 planuje się budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Handzlówka (42,72 km), Kraczkowa Działy Zachodnie (5 km), Albigowa (1.5 km). Podobnie jak w innych gminach mieszkańcy pozytywnie wypowiadają się na temat segregacji, likwidacji dzikich wysypisk oraz wprowadzeniem zbiórki odpadów niebezpiecznych. Ponadto liczą się z wyższymi kosztami w celu wprowadzenia odpowiedniej gospodarki odpadami.

Gmina Niebylec leży przy drodze krajowej E-9 Rzeszów-Barwinek, w odległości 28 km na południe od Rzeszowa, w południowo - wschodniej części powiatu strzyżowskiego. Gmina zajmuje powierzchnię 104,37 km². Obejmuje swym zasięgiem 11 sołectw (Baryczka, Blizianka, Gwoździanka, Konieczkowa, Gwoźnica Dolna, Gwoźnica Górna, Niebylec, Małówka, Jawornik, Połomia i Lutcza) Gęstość zaludnienia to ok. 101,2 osoby/km². Niebylec jest gminą o atrakcyjnych krajobrazach i łagodnym klimacie. Jest to gmina rolnicza. Brak przemysłu powoduje, że gmina jest wolna od zanieczyszczeń. Klimat, czyste powietrze oraz krajobrazy stwarzają duże możliwości odpoczynku. Na terenie gminy istnieje 6 punktów widokowych, oraz dwa szlaki turystyczne. Gospodarkę komunalną w gminie obsługują trzy przedsiębiorstwa:

- Gospodarka Komunalna Błażowa Sp. z o. o.,
- P.H.P.U „ZAGRODA” w Strzyżowie,
- TRANSKOP SD w Strzyżowie.

Według danych za 2008 r. na terenie gminy zebrano 346,10 Mg odpadów zmieszanych i posegregowanych. Na koniec 2008 r., 86% gospodarstw domowych miało podpisane umowy na wywóz nieczystości stałych. Dzięki stosowanemu systemowi selektywnej zbiórki odpadów w 2008 r. zebrano 146,10 Mg surowców wtórnych. Gmina Niebylec w latach 2008-2012 w zakresie inwestycji w gospodarce wodno - ściekowej planuje modernizację oczyszczalni i budowę kanalizacji.

Gmina Ostrów to jeden z najpiękniejszych, najbardziej malowniczych zakątków powiatu ropczycko – sędziszowskiego. Położona jest w Kotlinie Sandomierskiej. Jej południowa część wchodzi w skład Pradoliny Podkarpackiej, północna i zachodnia należy do Doliny Dolnej Wisłoki, reszta zaś obszaru znajduje się na Płaskowyżu Kolbuszowskim. Gmina zajmuje obszar ponad 9 tys. ha. Graniczy z gminami: Przecław (pow. Mielec), Niwiska (pow. Kolbuszowa), Sędziszów Małopolski i Ropczyce. W jej skład wchodzi 9 sołectw (Kozodrza, Ostrów, Skrzyszów, Ocieka, Wola Ociecka, Zdżary, Blizna, Kamionka i Borek Mały). W roku

2008 na terenie gminy wyprodukowano 1 324,61 Mg odpadów. Na koniec 2008 r., 100% gospodarstw domowych miało podpisane umowy na wywóz nieczystości stałych. Gospodarkę komunalną w gminie obsługuje Zakład Usług Komunalnych w Ostrowie, który zbiera odpady z całej gminy tj. z ok. 1 600 gospodarstw domowych. Dzięki selektywnej zbiórce wprowadzonej na terenie gminy w 2008 r. zebrano ok. 89,61 Mg surowców wtórnych. W latach 2008 - 2012 gmina planuje budowę kanalizacji o długości 35 km, 15 szt. pompowni ścieków, oraz wymianę rurociągu wodnego na odcinku ok. 2 km.

Gmina Rakszawa leży w powiecie łańcuckim. Obejmuje swym zasięgiem 5 sołectw (Kąty Rakszawskie, Rakszawa Górna, Rakszawa Dolna, Węgliska, Wydrze). Łączna powierzchnia gminy to 66,37 km². Gęstość zaludnienia w gminie to ok. 108 osób/km². Obszar, na którym zlokalizowana jest gmina należy do najcieplejszego rejonu Polski. Tutejszy klimat charakteryzuje się większymi różnicami pomiędzy temperaturami lata i zimy, aniżeli w innych rejonach kraju. Według danych na 2008 r., 30% osób czynnych zawodowo zatrudniona jest w rolnictwie, 20% w przemyśle i administracji, 10% w handlu i budownictwie a 5%, w usługach i innych sektorach. Przeważająca część powierzchni gminy, ok. 50,7% to grunty orne, 41,8% tereny leśne, 5% tereny zurbanizowane, natomiast 2 % powierzchni to nieużytki. Rocznie na terenie gminy jest wytwarzanych ok. 242,3 Mg odpadów komunalnych. Na koniec 2008 r., 13% gospodarstw domowych miało podpisane umowy na wywóz nieczystości stałych. Zbiórką odpadów jak i gospodarką komunalną na terenie gminy zajmuje się Zakład Usług Komunalnych „Energokom” Sp. z o.o. w Rakszawie. Dzięki selektywnej ich zbiórce w 2008 r. odzyskano 179,74 Mg surowców wtórnych. W latach 2008 - 2012 gmina planuje inwestycje w gospodarce wodno-ściekowej, tj. budowę kanalizacji o długości 15 km.

Miasto Rzeszów – położone jest na pograniczu Pogórza Karpackiego i Kotliny Sandomierskiej nad rzeką Wisłok. W mieście

przecinają się bardzo ważne szlaki komunikacyjne (Drezno - Kijów, Białystok - Koszyce). Miasto jest stolicą województwa podkarpackiego, siedzibą władz i najważniejszych instytucji regionu. Pełni funkcję głównego ośrodka przemysłowego, usługowego, kulturalnego i edukacyjnego. Posiada międzynarodowy port lotniczy i park naukowo - technologiczny ukierunkowany na przemysł lotniczy, farmaceutyczny i informatyczny. W mieście znajdują się dwie państwowe uczelnie wyższe - Uniwersytet Rzeszowski i Politechnika Rzeszowska. Odsetek studentów w ogólnej liczbie ludności jest tu najwyższy w kraju.

Na terenie Rzeszowa odpady komunalne są gromadzone głównie w powszechnie dostępnych pojemnikach i kontenerach. W 2008 r. odebrano od mieszkańców około 69 tys. Mg odpadów komunalnych. Na terenach zabudowy wielorodzinnej odpady są gromadzone głównie w pojemnikach o pojemnościach 1 100 dm³. W większych osiedlach, budynki wielokondygnacyjne zostały wyposażone w szyby zsypane z komorami dolnymi. Na niektórych osiedlach wybudowano, za zgodą mieszkańców, wiaty z pojemnikami na odpady tzw; pergole. Na osiedlach zabudowy jednorodzinnej odpady gromadzone są głównie w pojemnikach o pojemnościach 60, 80, 120, 180 i 240 dm³.

Na ogół, częstotliwość opróżniania pojemników jest dostosowana do strefy miasta i gęstości zaludnienia. Jest ona zróżnicowana i wynosi 1 – 2 razy w ciągu tygodnia, a w sporadycznych przypadkach częściej (3 razy na tydzień).

Zbiórka surowców wtórnych zorganizowana jest w oparciu o sieć pojemników specjalistycznych, rozstawionych w wyznaczonych punktach miasta, w sąsiedztwie pojemników na pozostałe odpady.

Odpady selektywnie zbierane, są gromadzone w pojemnikach. Segregacja odpadów może się odbywać również do specjalnych worków oznaczonych odpowiednimi kolorami.

Na terenie Rzeszowa selektywnie zbierane są: makulatura, szkło, tworzywa sztuczne, tekstylia, metale, a ponadto odpady niebezpieczne,

biodegradowalne (zielone) oraz zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.

Zbiórka odpadów niebezpiecznych jest akcyjna. Zbierane są głównie baterie, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz przepracowane oleje.

Sprzęt elektryczny i elektroniczny w sposób systematyczny zbierany jest od miesiąca października 2007 r. Wcześniej zbiórka prowadzona była tzw. „metodą na telefon” (mieszkańcy zgłaszali chęć oddania sprzętu uprawnionemu do odbioru podmiotowi (np. R-Stal Boguchwała), lub oddawali razem z innymi odpadami, ewentualnie, (jeżeli było to możliwe) do sklepów, w których zakupili nowy sprzęt. Od 2007 r. Gmina Miasto Rzeszów w celu zapewnienia możliwości prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych organizuje dwukrotnie, w ciągu roku, obwoźną zbiórkę odpadów niebezpiecznych. W trakcie tej zbiórki w wybranych punktach na terenie miasta nieodpłatnie przyjmowane są od mieszkańców Rzeszowa:

- świetlówki,
- baterie,
- środki ochrony roślin,
- opakowania po środkach ochrony roślin,
- przeterminowane lekarstwa,
- rozpuszczalniki,
- farby,
- lakiery,
- opakowania po farbach i lakierach,
- kwasy i alkalia
- środki chemiczne typu domowego,
- odpady zawierające rtęć (np. termometry)
- lampy energooszczędne,
- zużyty olej.

W Rzeszowie, podobnie jak w pozostałej części województwa, pomimo wprowadzenia selektywnej zbiórki odpadów, udział odpadów segregowanych jest wciąż niski i wynosi około ponad 3% w stosunku do całej masy zebranych odpadów. Zdecydowana większość zbieranych odpadów są to odpady zmieszane. Zaznaczyć należy, że ilość zbieranych selektywnie odpadów z roku na rok wzrasta.

Pomimo stworzenia możliwości oddawania odpadów komunalnych przez właścicieli nieruchomości, na terenie miasta (głównie na jego obrzeżach) odpady bywają gromadzone w miejscach na ten cel nieprzeznaczonych (dzikie wysypiska). Często za taki stan odpowiadają mieszkańcy okolicznych terenów (np. dojeżdżający do pracy w Rzeszowie), którzy „podrzucają” odpady do pergoli na osiedlach mieszkaniowych. Tzw. „dzikie wysypiska odpadów” powstają niejednokrotnie w pobliżu powierzchniowych cieków wodnych i mogą mieć wpływ na jakość wody w danym cieku.

Miasto i Gmina Strzyżów położone jest ok. 30 km na południowy-zachód od Rzeszowa. Obejmuje swym zasięgiem 14 sołectw (Bonarówka, Grodzisko, Brzeżanka, Łętownia, Dobrzechów, Tropie, Gbiska, Wysoka Strzyżowska, Glinik Charzewski, Zawadka, Glinik Zaborowski, Żarnowa, Godowa, Żyznów), jej powierzchnia to 140,23 km. Gmina Strzyżów to gmina rolnicza. Prawie 28% osób czynnych zawodowo zatrudnionych jest w rolnictwie, w przemyśle ok. 20%, w handlu i usługach 23%, administracji 10%, budownictwie 7% a w pozostałych sektorach 12%. Większą część powierzchni gminy stanowią grunty rolne, ok. 65 %, tereny leśne 25%, obszary zurbanizowane 8,5% powierzchni natomiast nieużytki ok. 1,5%. Gospodarkę komunalną Gminy Strzyżów obsługuje Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Strzyżowie, które zbiera ok. 1 600 Mg odpadów na rok. W gminie zbiera się odpady niesegregowane z ok. 3 670 domostw. Dzięki wprowadzonej segregacji odpadów, odzyskano 27,90 Mg surowców wtórnych. Na koniec 2008 r., 65 % gospodarstw domowych miało podpisane umowy na wywóz

nieczystości stałych. W latach 2008 - 2012 gmina planuje inwestycje w gospodarce wodno – ściekowej tj. budowę 11 km sieci kanalizacji sanitarnej w prawobrzeżnej części Strzyżowa wraz z modernizacją istniejącej oczyszczalni ścieków, a także budowę sieci kanalizacyjnej oraz oczyszczalni ścieków w miejscowości Wysoka Strzyżowska. Na terenie gminy są trzy indywidualne (przydomowe) oczyszczalnie ścieków, z których każda obsługuje jedno gospodarstwo domowe. Społeczność gminy widzi konieczność segregacji odpadów, a także likwidację dzikich wysypisk.

Gmina Świlcza leży w centralnej części woj. podkarpackiego, na północny zachód od Rzeszowa. Graniczy od wschodu z miastem Rzeszów, północnego wschodu z gminą Głogów Małopolski, północy z gminą Kolbuszowa, zachodu z gminą Sędziszów Małopolski, od południa zaś z gminami Iwierzycy i Boguchwała. Rozpościera się ona na 128,4 km². Gminę Świlcza tworzy 10 sołectw (Bratkowice, Bzianka, Dąbrowa, Mrowła, Przybyszówka, Rudna Wielka, Świlcza, Trzciana i Woliczka). Na koniec 2008 r., 84% gospodarstw domowych miało podpisane umowy na wywóz nieczystości stałych.

Gmina Trzebownisko położona jest w centralnej części województwa podkarpackiego. Od południa graniczy z miastem Rzeszów. Pod względem geograficznym położona jest w południowej części Kotliny Sandomierskiej. Zajmuje powierzchnię 90,53 km². W jej skład wchodzi 10 sołectw (Jasionka, Łąka, Łukawiec, Nowa Wieś, Stobierna, Tajęcina, Terliczka, Trzebownisko, Wólka Podleśna i Zaczernie). Gmina ma charakter przemysłowo - rolniczy z typowym dla tego regionu rozdrobnieniem gospodarstw rolnych. Przez jej teren przebiegają dwie drogi krajowe; Nr 9 Radom – Barwinek i Nr 19 Lublin – Rzeszów. W przyszłości planowana jest budowa autostrady A-4 ze zjazdem do Rzeszowa. Ponadto na terenie Gminy znajduje się międzynarodowe lotnisko Rzeszów – Jasionka. Według danych za 2008 r. na terenie gminy wytworzono ok. 2 882,77 Mg odpadów, z czego dzięki selektywnej zbiórce

zebrano ok. 112,77 Mg surowców wtórnych. Na koniec 2008 r., ok. 70% gospodarstw domowych miało podpisane umowy na wywóz nieczystości stałych. Gmina Trzebowniko w latach 2008 - 2012 planuje rozbudowę ujęcia wody, wymianę sieci wodociągowej w miejscowościach Trzebowniko i Zaczernie, na długości ok. 50 km. W planach jest również rozbudowa wodociągów w 10-ciu miejscowościach, oraz modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków.

Miasto i Gmina Tyczyn leżą w centralnej części województwa podkarpackiego, w bezpośrednim sąsiedztwie aglomeracji miejskiej Rzeszowa. Gmina Tyczyn jest gminą miejsko - wiejską. W jej skład oprócz miasta Tyczyna wchodzi wsie: Borek Stary, Budziwój, Hermanowa, Kielnarowa i Matysówka. Jej krajobraz tworzą rozległe, łagodne wzniesienia pełne przyłasków i zagajników, rozdzielone doliną rzeki Strug i jej dopływów. Choć gmina ma charakter rolniczo - przemysłowy, to sam Tyczyn stanowi znaczący ośrodek edukacji i życia gospodarczego. Powierzchnia gminy wynosi 76,53 km², przy czym miasto Tyczyn usytuowane w centrum gminy zajmuje obszar 9,67 km². W ostatnim okresie na terenie gminy intensywnie rozwinęła się działalność małego biznesu. Obecnie w gminie funkcjonuje 1 167 podmiotów gospodarczych, głównie handlowych i usługowych. Do większych podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie gminy należą:

- Tyczyńska Fabryka Urządzeń Wentylacyjnych Tywent
- PPHU POM Tyczyn s.j.
- Linker Europa Sp. z o.o.
- Zakład Mięśny Herman Spółka Akcyjna w Kielnarowej
- Bank Spółdzielczy w Tyczynie
- Okręgowa Spółdzielnia Telefoniczna
- SZiK Sp. z o.o.
- Euro-Trans w Budziwoju
- Zakład Produkcyjno – Handlowo - Usługowy JAR s.c. w Kielnarowej
- Przedsiębiorstwo Produkcji, Handlu i Usług H-GAZ Spółka Jawna

- Wokwen - Rzeszów Spółka Cywilna
- UNIMET Spółka Jawna Oddział
- Iwa Sp. z o.o. Oddział w Borku Starym

Gospodarkę Komunalną Gminy Tyczyn obsługują trzy przedsiębiorstwa:

- Gospodarka Komunalna w Błażowej Sp. z o. o., odbierająca odpady niesegregowane z 1 045 gospodarstw domowych,
- TRANS®FORMERS KARPATIA Sp. z o. o. z Tarnowa, odbierająca odpady niesegregowane z 464 domostw
- Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej z Rzeszów Sp. z o. o., odbierająca odpady niesegregowane z 1 578 gospodarstw domowych.

Łącznie na terenie gminy, wg danych za 2008 r. wywieziono 2 145,78 Mg odpadów. Dzięki prowadzonej selektywnej zbiórce odpadów, w 2008 r. odzyskano 119,08 Mg surowców. Na koniec 2008 r. 80% gospodarstw domowych miało podpisane umowy na wywóz nieczystości stałych. W latach 2008 - 2012 gmina planuje inwestycje w zakresie gospodarki wodno – ściekowej w zakresie budowy wodociągów w Tyczynie i miejscowości Matysówa, remont istniejącego wodociągu staromiejskiego i w Tyczynie, budowę kanalizacji sanitarnej w Tyczynie na Osiedlu 600-lecia, Kielnarowej i Borku Starym, budowę oczyszczalni ścieków dla gminy Tyczyn, oraz remont istniejącej sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Tyczyn. Dzięki edukacji ekologicznej na terenie gminy obserwuje się coraz większe zaangażowanie społeczeństwa w prowadzeniu segregacji odpadów.

Gmina Wiśniowa – jest gminą wiejską położoną w powiecie strzyżowskim. Jej powierzchnia to 83,29 km². Obejmuje swym zasięgiem 13 sołectw (Wiśniowa, Kozłówek, Jazowa, Oparówka, Jaszczurowa, Markuszowa, Pstrągówka, Szufnarowa, Różanka, Niewodna, Kalembina, Tułkowice i Kozuchów). Gęstość zaludnienia to ok. 100,6 osób/km². Gmina Wiśniowa jest gminą rolniczą, dysponującą 5 672 ha użytków rolnych, z czego 4 720 ha stanowią grunty orne. Gleby na terenie gminy

zaliczają się w większości do III i IV klasy bonitacyjnej. Gleby najlepszej jakości występują na tzw. Zawisłoczu, w miejscowościach: Jazowa, Kozłówek, Markuszowa. W dorzeczu Wisłoka występują mady - gleby bardzo urodzajne, jednak trudne do uprawy. Aktualnie w ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Urząd Gminy zarejestrowano 188 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Według danych za 2008 r., na terenie gminy wytworzono 342,63 Mg odpadów. Dzięki selektywnej ich zbiórce, prowadzonej na terenie gminy przez P.H.P.U. „ZAGRODA”, zebrano 142,63 Mg surowców wtórnych. Na koniec 2008 r., 86% gospodarstw domowych miało podpisane umowy na wywóz nieczystości stałych. W latach 2008 - 2012 gmina planuje rozbudować istniejącą oczyszczalnię, (zwiększając przepustowość do 700 m³/dobę), oraz sieć kanalizacji sanitarnej.

Mapa Nr 1. Gminy należące do ZK Wisłok.

2. ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI

Zgodnie z treścią art. 3 ustawy o odpadach, odpady komunalne są to odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Źródłami wytwarzania odpadów komunalnych są:

- gospodarstwa domowe,
- obiekty infrastruktury takie jak: handel, usługi, rzemiosło, szkolnictwo, przemysł w części „socjalnej”, obiekty turystyczne, targowiska i inne. Z danych statystycznych wynika, że około 2/3 odpadów komunalnych generują gospodarstwa domowe, 1/3 tych odpadów powstaje w obiektach infrastruktury.

Według danych szacunkowych, opartych o wskaźniki generowania odpadów komunalnych dla obszarów miejskich i wiejskich publikowanych przez Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych w Katowicach, w 2008 r. na terenie ZK Wisłok powstało około 126 tys. Mg odpadów komunalnych.

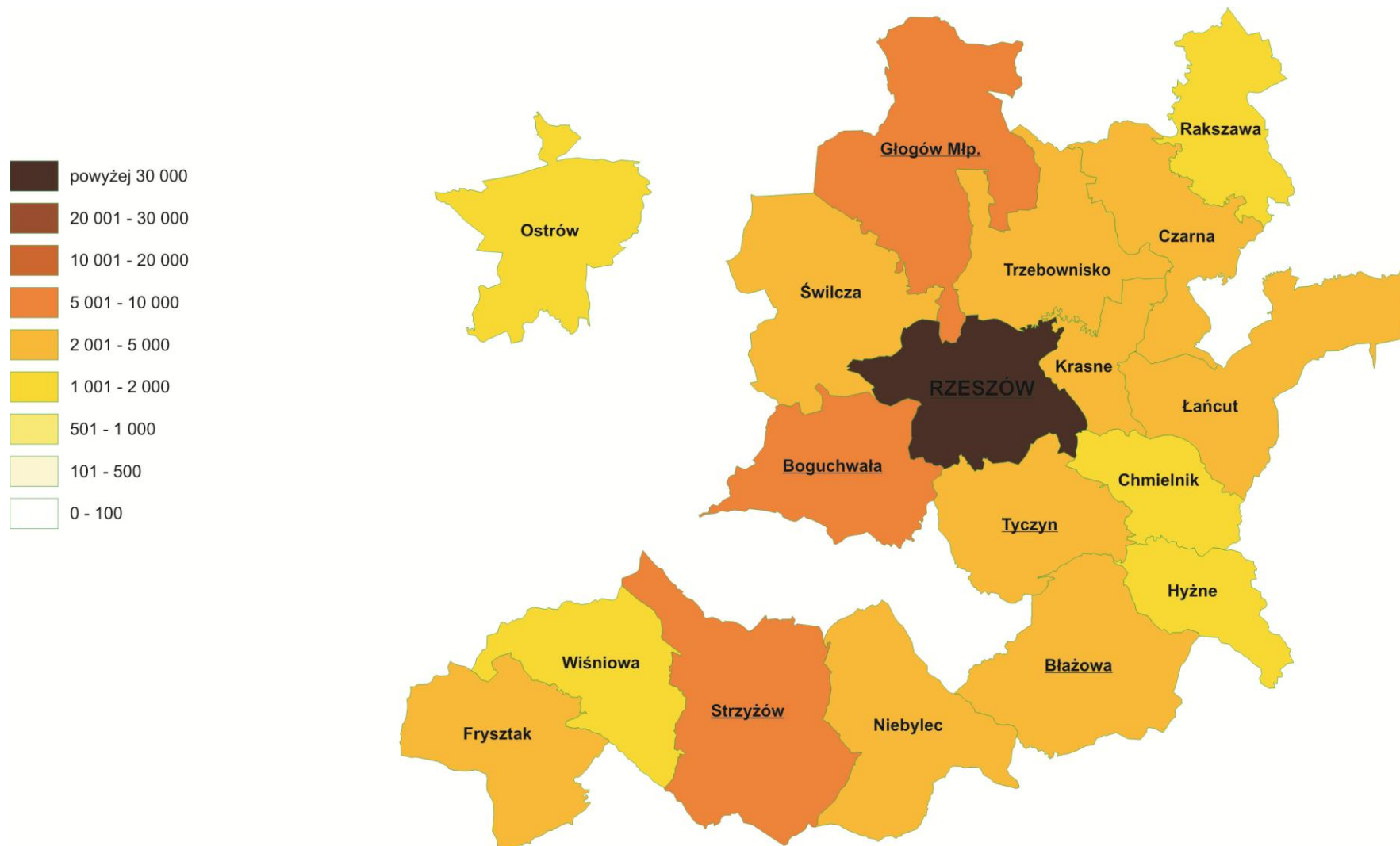
Tab. 2. Szacunkowa masa wytworzonych niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych na terenie gmin należących do ZK Wisłok.

L.p.	Gmina	Szacunkowa masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie ZK Wisłok		
		w miastach	na wsi	RAZEM
		Mg/rok		
1.	Błażowa	901	1 885	2 786
2.	Boguchwała	2 463	2 775	5 238
3.	Głogów Małopolski	2 287	2 996	5 284
4.	Rzeszów	72 186	0	72 186
5.	Tyczyn	1 435	3 040	4 476
6.	Strzyżów	3 697	2 663	6 359
7.	Chmielnik		1 437	1 437
8.	Czarna		2 434	2 434
9.	Frysztak		2 373	2 373
10.	Hyżne		1 531	1 531
11.	Krasne		2 183	2 183
12.	Łańcut Gmina		4 568	4 568
13.	Niebylec		2 356	2 356
14.	Ostrów		1 532	1 532
15.	Rakszawa		1 596	1 596
16.	Świlcza		3 442	3 442
17.	Trzebownisko		4 325	4 325
18.	Wiśniowa		1 869	1 869
RAZEM		82 969	43 006	125 974

Szacunków dokonano w oparciu o wskaźniki przyjęte za KPGO 2010 (423 kg/MM/rok, 223 kg/MW/rok)

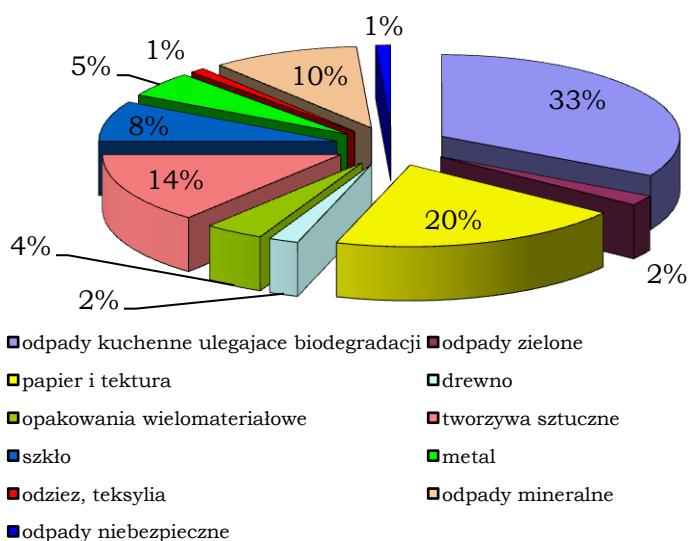

Mapa. Nr 2. Szacunkowa masa ilości wytworzonych odpadów komunalnych na terenie gmin ZK Wisłok [w Mg].

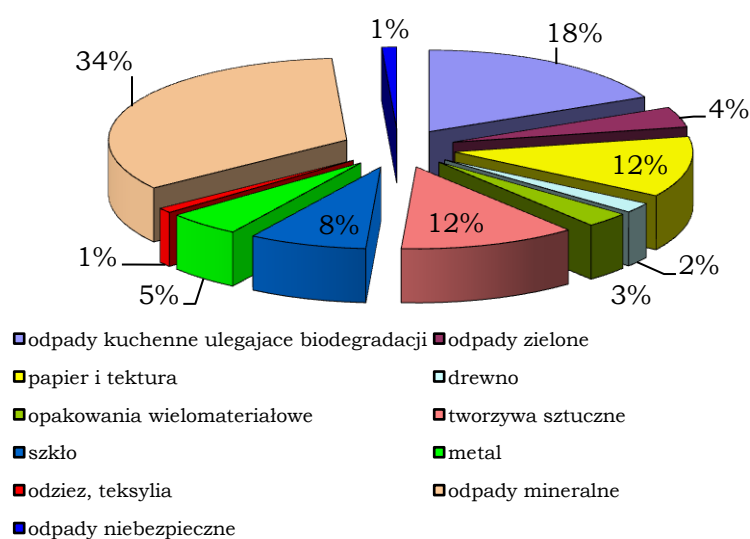

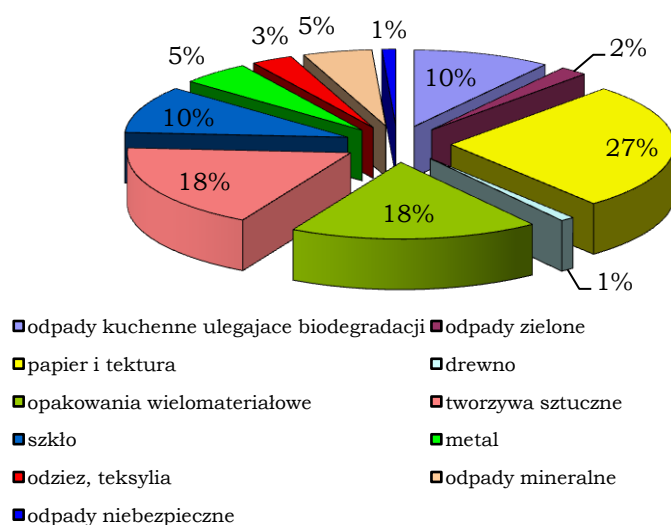
Zgodnie z Krajowym Planem Gospodarki odpadami, skład morfologiczny wytworzonych odpadów komunalnych przedstawiono na wykresie nr 1.

Wykres nr 1. Skład morfologiczny odpadów miejskich

Wykres nr 2. Skład morfologiczny odpadów wiejskich

Wykres nr 3. Skład morfologiczny odpadów komunalnych z obiektów infrastruktury

Największy udział w masie wytwarzanych odpadów komunalnych mają odpady kuchenne ulegające biodegradacji, papier i tektura oraz odpady mineralne, które stanowią około 57 % wszystkich odpadów. W oparciu o te dane dokonano szacunków ilości poszczególnych frakcji odpadów komunalnych, przedstawione w tabeli nr 3. Zaznaczyć należy, że ilości te, jak wskazano wcześniej, są jedynie danymi szacunkowymi. Ze względu na niepełną ewidencję odpadów komunalnych, nie można określić rzeczywistej ilości odpadów wytwarzanych.

Tabela nr 3. Szacunkowa masa wytwarzanych niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych na terenie ZK Wisłok.

L.p.	Nazwa odpadu	Ilość odpadów wg źródeł powstawania							
		Infrastruktura		Miasto		Wieś		RAZEM	
		%	Mg/rok	%	Mg/rok	%	Mg/rok	%	
1	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	10	4 199	33	17 788	18	5 414	27 714	22
2	Odpady zielone	2	840	2	1 078	4	1 203	2 519	2
3	Papier i tektura	27	11 338	20	10 780	12	3 610	25 195	20
4	Drewno	1	420	2	1 078	2	602	2 519	2
5	Opakowania wielomateriałowe	18	7 559	4	2 156	3	902	10 078	8
6	Tworzywa sztuczne	18	7 559	14	7 546	12	3 610	18 896	15
7	Szkło	10	4 199	8	4 312	8	2 406	11 338	9
8	Metal	5	2 100	5	2 695	5	1 504	6 299	5
9	Odzież, tekstylia	3	1 260	1	539	1	301	2 519	2
10	Odpady mineralne	5	2 100	10	5 390	34	10 227	17 636	14
11	Odpady niebezpieczne	1	420	1	539	1	301	1 260	1
RAZEM		100	41 992	100	53 902	100	30 080	125 974	100

Dodatkowo, przyjmując wskaźnik 40 kg/M/rok dla odpadów budowlanych należy przyjąć, iż na terenie Związku powstało ich ok. 15,6 tys. Mg. Odpady te nie zostały wykazane jako objęte zorganizowaną zbiórką. Najczęściej trafiają one wraz z odpadami komunalnymi na składowiska lub są wykorzystywane przez właścicieli nieruchomości.

Biorąc pod uwagę, że do grupy odpadów ulegających biodegradacji zaliczymy odpady kuchenne ulegające biodegradacji, odpady zielone, drewno, papier i tekturę, należy wskazać, iż wg danych szacunkowych, na terenie Związku Komunalnego „Wisłok” w grupie odpadów komunalnych znajduje się około 56,6 tys. Mg odpadów ulegających biodegradacji.

Tabela nr 4. Szacowana masa wytwarzanych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji oraz opakowaniowych

L.p.	Nazwa odpadu	Ilość
		Mg
1.	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	27 714
2.	Odpady zielone	2 519
3.	Drewno	2 519
4.	Papier i tektura	25 195
Razem		57 947

Wg wskaźnika zawartego w KPGO 2006, wynoszącego 56 kg/M/rok wytwarzanych odpadów opakowaniowych, w 2008 r. na terenie ZK Wisłok wytworzono około 21 784 Mg tych odpadów.

2.1. System zbiórki odpadów komunalnych

Na terenie ZK Wisłok odpady komunalne są gromadzone i zbierane w systemie pojemnikowym, workowym i kontenerowym. Na terenach zabudowy wielorodzinnej przeważają pojemniki o pojemnościach 1,1 m³. Na osiedlach zabudowy jednorodzinnej odpady gromadzone są głównie w pojemnikach o pojemnościach 60, 80, 120, 180 i 240 dm³ lub workach o pojemności 120 dm³

**Fot. Nr 1. Pojemniki do
selektywnej zbiórki**

**Fot. Nr 2. Pojemniki na odpady
niesegregowane**

Na ogół, częstotliwość opróżniania pojemników jest dostosowana do strefy zamieszkania i gęstości zaludnienia. Jest ona zróżnicowana i wynosi 1 – 2 razy w ciągu tygodnia, a w sporadycznych przypadkach częściej (3 razy tygodniowo). Z mniejszą częstotliwością odbierane są odpady na terenach wiejskich nawet, co 4 tygodnie.

Zbiórka surowców wtórnych zorganizowana jest w oparciu o sieć specjalistycznych pojemników (1,5 i 2,5 m³) rozstawionych w wyznaczonych punktach miast i wsi, oraz kolorowych worków o pojemności 80 i 120 dm³, w które zostali wyposażeni właściciele nieruchomości. Odpady selektywnie zbierane, są gromadzone wg zasad zgodnie z informacją przedstawioną w tabeli nr 5.

Tabela nr 5. Informacja o rodzaju zbieranych selektywnie odpadów

Szkło kolorowe		tu wrzucaj: kolorowe opakowania szklane, butelki, słoiki
		nie wrzucaj: szkła bezbarwnego, szkła żaroodpornego, szkła okiennego, soczewek, porcelany, żarówek, lusterek, nakrętek, kapsli
Szkło bezbarwne		tu wrzucaj: przezroczyste słoiki, butelki
		nie wrzucaj: szkła kolorowego, szkła żaroodpornego, szkła okiennego, soczewek, porcelany, żarówek, lusterek, nakrętek, kapsli
Makulatura		tu wrzucaj: gazety, papier do pisania, kolorowe magazyny, zeszyty i książki, pudełka, kartony po płynnej żywności
		nie wrzucaj: zatłuszczonego, brudnego papieru, opakowań z dodatkiem folii i plastiku
Plastik i metale		tu wrzucaj: zgniecione plastikowe butelki PET po napojach, reklamówki plastikowe, opakowania i pojemniki z tworzywa sztucznych, puszki aluminiowe po zgnieceniu (lub puszki z metalu)
		nie wrzucaj: styropianu, opakowań po lekach, farbach, chemikaliach i oleju, folii budowlanej i gospodarczej, opakowań z aerozolu
Tekstylia (sieć zbiórki PCK)		tu wrzucaj: odzież, suche szmaty, pościel, firany, zasłony, ścierki, obrusy, koce, puch w poszwach
		nie wrzucaj: wyrobów ze skóry, butów, kapeluszy, rajstop, pończoch, torebek

Na terenie ZK Wisłok selektywnie są zbierane: makulatura, szkło, tworzywa sztuczne, tekstylia, metale, w niektórych gminach odpady biodegradowalne (zielone). Wszystkie gminy zorganizowały zbiórkę odpadów niebezpiecznych (przepracowane zużyte oleje, baterie, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w systemie zbiórek objazdowych w gminach i do kontenerów rotacyjnych (w Rzeszowie). W Rzeszowie w 15 aptekach zorganizowana została zbiórka przeterminowanych leków. Gminy systemem akcyjnym zbierają opakowania po farbach lakierach, środkach ochrony roślin oraz zużyte opony. W wielu gminach mieszkańcy mogą uzyskać wsparcie w utylizacji azbestu.

2.2. Zbiórka odpadów komunalnych

**Tab. 6. Ilości zebranych odpadów komunalnych na terenie gmin
ZK Wisłok w 2008 r. (bez odpadów niebezpiecznych)**

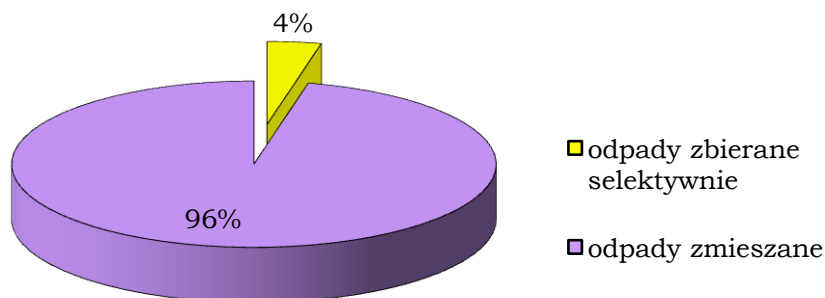
Lp.	Gmina	Odpady					
		Zmieszane		Z selektywnej zbiórki		Razem odpady komunalne + selektywna zbiórka	
		ogółem	w przeliczeniu na mieszkańca	ogółem	w przeliczeniu na mieszkańca	ogółem	w przeliczeniu na mieszkańca
		[Mg/rok]	[kg/M/rok]	[Mg/rok]	[kg/M/rok]	[Mg/rok]	[kg/M/rok]
1.	Błażowa	183	17	64	6	247	23
2.	Boguchwała	3 621	197	155	8	3774	205
3.	Głogów Małopolski	2 611	140	55	3	2666	143
4.	Rzeszów	50 245	307	923	6	51168	313
5.	Tyczyn	2 146	129	119	7	2265	137
6.	Strzyżów	1 460	70	27	1	1488	71
7.	Chmielnik	238	37	88	14	326	50
8.	Czarna	463	42	6	1	469	43
9.	Frysztak	260	24	40	4	300	28
10.	Hyżne	161	23	68	10	229	33
11.	Krasne	1 526	154	75	8	1602	162
12.	Łańcut Gmina	1 123	54	128	6	1251	60
13.	Niebylec	200	18	146	14	346	32
14.	Ostrów	1 235	175	90	13	1325	188
15.	Rakszawa	242	33	180	25	422	58
16.	Świlcza	1 469	80	92	5	1561	85
17.	Trzebownisko	2 770	144	113	6	2883	150
18.	Wiśniowa	200	23	143	17	343	40
Razem		70 153	183	2 512	7	72 665	190

Należy zwrócić uwagę, na bardzo dużą dysproporcję w ilości faktycznie odebranych i zdeponowanych na składowiskach odpadów

zmieszanych, a ich teoretycznie wyliczonej masie (tab. 3). Różnica w ilości około 53 tys. Mg odpadów nie może być efektem przeszacowania danych i błędnych założeń. Pewna część odpadów jest zapewne kompostowana w przydomowych kompostownikach i wykorzystywana do skarmiania zwierząt gospodarskich, lecz większość z nich znajduje się poza systemem, o czym świadczy nielegalne deponowanie ich na dzikich wysypiskach, wyrzucanie do rzek i potoków, oraz nielegalne zakopywanie lub spalanie na ogniskach albo w domowych piecach C.O.

W gminach ZK Wisłok, udział odpadów segregowanych jest wciąż niski i wynosi około 3,5% w stosunku do całej masy zebranych odpadów. Jest to jednak więcej niż średnia województwa, wynosząca około 2%. Zdecydowana większość zbieranych odpadów są to odpady zmieszane (wykres nr 4).

Wykres nr 4. Struktura procentowa zbieranych odpadów

Tab. 7. Ilości selektywnie gromadzonych odpadów, zebranych z terenu gmin ZK Wisłok w 2008 r.

L.p.	Gmina	Odpady inne niż niebezpieczne					Odpady niebezpieczne			Razem odpady zebrane selektywnie
		Szkoło	Makulatura	Tworzywa sztuczne	Złom metali	Razem	Oleje	Baterie	Razem	
[Mg]										
1.	Błażowa	49,3	1,0	13,3	b. d.	63,6	0,050	0,300	0,350	63,950
2.	Boguchwała	100,9	3,9	47,7	2,3	154,8	0,050	0,200	0,250	155,050
3.	Głogów Małopolski	37,8	b. d.	16,9	b. d.	54,7	0,100	0,300	0,400	55,100
4.	Rzeszów	505,0	275,1	142,7	0,5	923,3	b.d.	4,910	4,910	928,210
5.	Tyczyn	87,7	0,6	29,7	0,9	118,9	3,857	0,550	4,407	123,307
6.	Strzyżów	17,0	0,8	9,2	b. d.	27,0	0,400	0,950	1,350	28,350
7.	Chmielnik	68,9	0,0	19,2	b. d.	88,1	0,800	0,210	1,010	89,110
8.	Czarna Łańcucka	2,6	1,2	1,5	0,8	6,1	0,600	0,180	0,780	6,880
9.	Frysztak	29,6	0,5	8,6	0,9	39,6	0,200	0,400	0,600	40,200
10.	Hyżne	50,1	0,3	16,9	0,2	67,5	0,465	0,100	0,565	68,065
11.	Krasne	47,6	2,7	24,2	b. d.	74,5	0,400	0,220	0,620	75,120
12.	Łańcut Gmina	122,3	1,5	3,8	0,7	128,3	1,200	0,740	1,940	130,240
13.	Niebylec	101,5	8,4	31,5	4,5	145,9	b.d.	0,160	0,160	146,060
14.	Ostrów	51,9	14,0	20,4	3,3	89,6	0,135	0,420	0,555	90,155
15.	Rakszawa	62,1	29,8	30,1	57,8	179,8	0,300	0,310	0,610	180,410
16.	Świlcza	74,0	5,0	1,0	11,6	91,6	b.d.	0,170	0,170	91,770
17.	Trzebownisko	72,4	0,5	39,1	0,5	112,5	b.d.	0,600	0,600	113,100
18.	Wiśniowa	107,3	10,0	23,7	1,5	142,5	0,035	0,110	0,145	142,645
Razem:		1 588,0	355,3	479,5	85,5	2 508,3	8,592	10,830	19,422	2 527,722

Dla realizacji selektywnej zbiórki odpadów, na terenie ZK Wisłok rozstawionych było 2 380 pojemników na surowce wtórne (szkło kolorowe i bezbarwne, makulaturę, plastik, metale i tekstylia), w tym:

Tab. 8. Stosowane systemy zbiórki odpadów gromadzonych selektywnie na terenie ZK Wisłok

L.p.	Gmina	SYSTEM POJEMNIKOWY					SYSTEM WORKOWY		
		Rodzaj pojemnika	Ilość	Przeznaczenie (rodzaj zbieranego surowca)	Kolor pojemnika	Objętość jednego pojemnika	Przeznaczenie (rodzaj zbieranego surowca)	Kolor worka	Objętość worka
			[szt.]			[m ³]			[dm ³]
1.	Błażowa	IGLO	1	plastik	żółty	2,50	tworzywa sztuczne	żółty	120
		IGLO	1	Papier	niebieski	2,50	szkło	zielony	60
		IGLO	1	szkło kolorowe	zielony	2,50	papier	niebieski	60
		IGLO	1	szkło białe	Biały	2,50	aluminium	stalowy	120
		na baterie	23	baterie	Czarno-żółty	0,08			
		na olej	1	Olej przepracowany	czarny	0,6			
2.	Boguchwała	Racibórz	3	plastik	żółty	1,10	tworzywa sztuczne	żółty	120
		IGLO	2	Szkło	zielony	1,10	szkło	zielony	120
		Racibórz	1	makulatura	niebieski	1,10	puszki	szary	120
		Racibórz	16	tworzywa sztuczne	żółty	1,10	makulatura	niebieski	120
		IGLO	1	Szkło białe	biały	1,10	Makulatura	zielony	120
		IGLO	18	Szkło kolorowe	zielony	1,10	szkło kolorowe	Zielony	80
		Racibórz	7	Makulatura	Niebieski	1,10	szkło białe	biały	80
		na baterie	23	baterie	Czarno-żółty	0,08			
		na olej	23	olej przepracowany	czarny	0,6			

3.	Głogów Małopolski	IGLO	10	szkło kolorowe	biały	2,00	plastik szkło białe szkło kolorowe	żółty biały zielony	120 120 120			
		IGLO	10	szkło białe	zielony	2,00						
		Racibórz	10	plastik	żółty	1,50						
		IGLO	12	szkło białe	biały	1,50						
		IGLO	12	szkło kolorowe	zielony	1,50						
		Racibórz	6	metale	szary	1,50						
		SM	2	plastik	żółty	2,20						
		Racibórz	8	makulatura	niebieski	1,50						
		Racibórz	8	plastik	żółty	1,50						
		SM	2	plastik/metale	Żółty	2,20						
Poj.na baterie	23	baterie	czarno-żółty	0,08								
Poj. Na olej	1	olej przepracowany	czarny	0,6								
4.	Rzeszów **	SM	290	plastik	żółty	2,20	tworzywa sztuczne i puszki	żółty	120			
		IGLO	297	szkło bezbarwne	biały	1,50				szkło bezb.	biały	120
		IGLO	310	szkło kolorowe	zielony	1,50				Makulatura	niebieski	120
		SM	220	makulatura	niebieski	2,20				szkło kolorowe	zielony	120
		Racibórz	57	puszki/aluminium	szary	1,50				liście biomasa	brązowy	120

5.	Tyczyn	Racibórz	5	makulatura	niebieski	1,50	makulatura	niebieski	120
		Racibórz	7	tworzywa sztuczne	żółty	1,50	tworzywa sztuczne	żółty	120
		IGLO	7	tworzywa sztuczne	żółty	1,50	szkło białe	biały	80
		Siatkowe	10	tworzywa sztuczne	żółty	1,50	szkło kolorowe	zielony	80
		IGLO	9	szkło białe	biały	1,50	aluminium	żółty	80
		Dzwon	9	szkło białe	biały	2,50			
		IGLO	9	szkło kolorowe	zielony	1,50			
		Dzwon	9	szkło kolorowe	zielony	2,50			
		IGLO	6	metal	Szary	1,50			
		na baterie	6	baterie	Czarno-żółty	0,08			
		na olej	1	olej przepracowany	czarny	0,6			
6.	Strzyżów	IGLOO	17	szkło białe	biały	1,10	nie stosuje		
		IGLOO	14	szkło kolorowe	zielony	1,10			
		IGLOO	26	makulatura	niebieski	1,10			
		V 1100	43	tworzywa sztuczne	żółty	1,10			
		V 1100	40	szkło	zielony	1,10			
		IGLO	8	szkło białe	biały	1,10			
		IGLO	8	szkło kolorowe	zielony	1,10			
		IGLO	8	tworzywa sztuczne	żółty	1,10			
		na baterie	8	zużyte baterie	żółto-czarny	0,08			
		na baterie	23	zużyte baterie	Żółty	0,01			
		na olej	1	Olej przepracowany	czarny	0,6			

7.	Chmielnik	IGLO	Bd	szkło kolorowe	zielony	2,50	plastik	żółty	120
		IGLO		szkło białe	biały	2,50	szkło kolorowe	zielony	120
		IGLO		papier	niebieski	2,50	metal	bezbarwny	120
		IGLO		szkło kolorowe	zielony	2,50	papier	zielony	120
		IGLO		plastik i metale	żółty	2,50			
		IGLO		szkło białe	biały	2,50			
		IGLO		szkło kolorowe	zielony	1,50			
		IGLO		szkło białe	biały	2,50			
		IGLO		szkło kolorowe	zielony	1,50			
		IGLO		szkło białe	biały	2,50			
		na baterie	3	Baterie	Czarno-żółty	0,08			
na olej	1	Olej przetworzony	czarny	0,6					
8.	Czarna	IGLO	7	szkło białe	biały	2,60			
		IGLO	6	szkło kolorowe	zielony	2,60			
		Racibórz	6	plastik	żółty	1,50	plastik	żółty	120
		Racibórz	4	metale	szary	1,50	makulatura	niebieski	120
		Racibórz	4	makulatura	niebieski	1,50	metal	szary	120
		IGLO	4	szkło białe i kolorowe	biało-zielony	2,60	szkło kolorowe	zielony	120
		na baterie	3	baterie	Czarno-żółty	0,08	szkło białe	biały	120
		na olej	1	olej przetworzony	czarny	0,6			

9.	Frysztak	IGLO	33	szkło kolorowe	zielony	1,50	plastik	żółty	120
		IGLO	33	szkło białe	biały	1,50			
		Racibórz	11	plastik	żółty	1,10			
		Racibórz	13	plastik	żółty	1,50			
		SM	11	plastik	żółty	2,20			
		SM	17	plastik	żółty	2,50			
		Racibórz	5	metale	czerwony	1,50			
		SM	5	makulatura	niebieski	2,20			
		na baterie	3	baterie	czarno-żółty	0,08			
na olej	1	olej przepracowany	czarny	0,6					
10.	Hyżne	na baterie	3	baterie	czarno-żółty	0,08	szkło	zielony	80
		na olej	1	olej przepracowany	czarny	0,6	papier	niebieski	80
							tworzywa sztuczne	żółty	80
						metal	szary	80	
11.	Krasne	IGLO	18	szkło białe	biały	1,50	szkło bezbarwne	biały	120
		IGLO	18	szkło kolorowe	zielony	1,50	szkło kolorowe	zielony	120
		Pojemnik siatkowy	9	plastik	siatka	1,50	plastik	żółty	120
		Racibórz	12	plastik	46óły	1,50	makulatura	bezbarwny	120
		POK – 11	4	plastik	żółty	2,20			
		Racibórz	6	Makulatura	niebieski	1,50			
		na baterie	23	baterie	Czarno-żółty	0,08			
		na olej	1	olej przepracowany	czarny	0,6			

12.	Łańcut gmina	IGLO	24	szkło zmieszane	biało-zielony	2,50	szkło	zielony	120	
		IGLO	7	szkło kolorowe	zielony	1,50	Plastik	żółty	180	
		IGLO	6	szkło białe	biały	1,50	metal	czarny	120	
		Racibórz	9	metal	szary	1,00	makulatura	biały	120	
		IGLO	1	aluminium	czerwony	1,50				
		Racibórz	9	makulatura	niebieski	1,00				
		Racibórz	5	plastik	żółty	1,00				
		SM	4	Plastik	Żółty	2,30				
		na baterie	14	Baterie	czarno-żółty	0,08				
		na olej	1	olej przepracowany	czarny	0,6				
13.	Niebylec	IGLO	46	szkło	biały	1,20; 2,20	szkło	biały	120	
		Racibórz; SM	46	plastik	Żółty	1,20; 2,20	metal	czerwony	120	
		na baterie	3	baterie	czarno-żółty	0,08	plastik	różowy	120	
		makulatura				makulatura	niebieski	120		
14.	Ostrów	Racibórz	8	tworzywa sztuczne	żółty	1,10	tworzywa sztuczne	żółty	120	
		Racibórz	8	makulatura	niebieski	1,10	szkło białe	biały	60	
		IGLO	8	szkło białe	biały	1,10	szkło kolorowe	zielony	60	
		IGLO	8	szkło kolorowe	Zielony	1,10	metal	czerwony	120	
		na olej	1	Olej przepracowany	czarny	0,6	makulatura	niebieski	120	
15.	Rakszawa	Dzwon	8	szkło białe	biały	1,10	makulatura	niebieski	110	
		Dzwon	8	szkło kolorowe	zielony	1,10	szkło białe	biały	80	
		Dzwon	8	plastik	Żółty	1,10	szkło kolorowe	zielony	80	
		na baterie	5	baterie	czarno-żółty	0,08	tworzywa sztuczne	żółty	110	
		na olej	1	olej przepracowany	czarny	0,6	metal	czerwony	110	

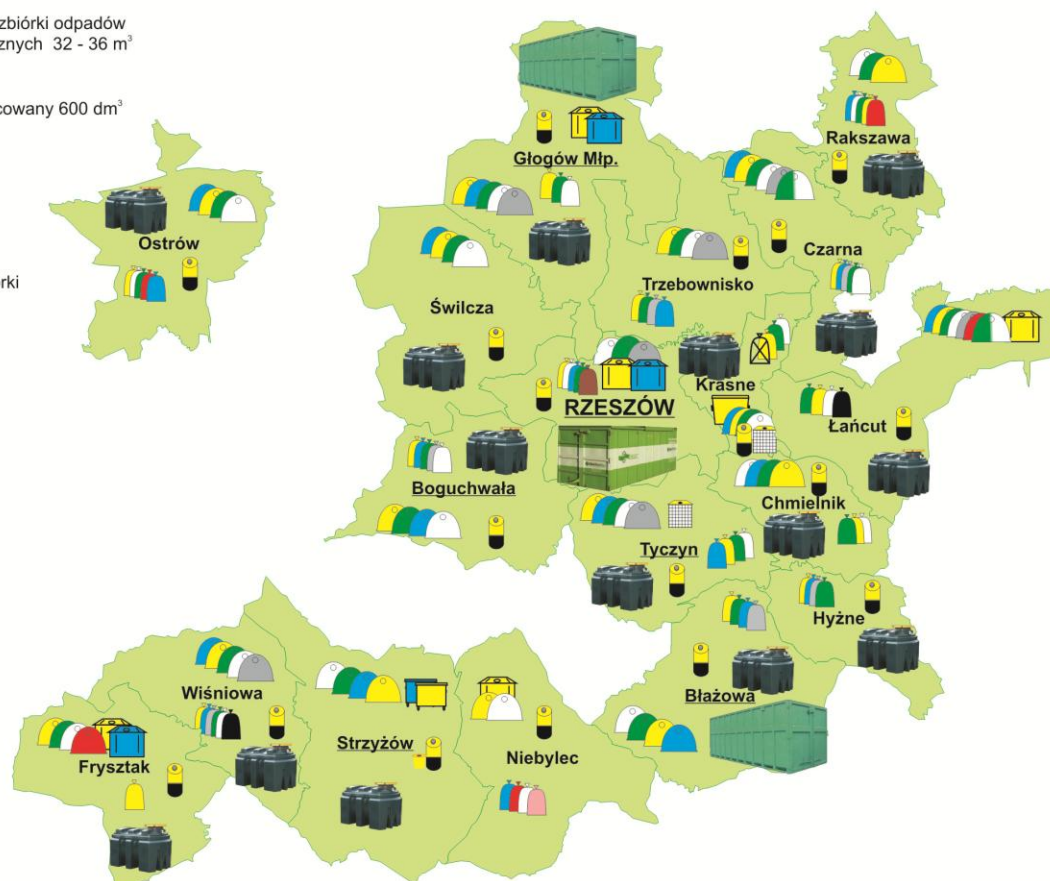
16.	Świlcza	IGLO LEADER	1	makulatura	niebieski	1,5	b. d.	b. d	b. d.
		IGLO LEADER	1	szkło kolorowe	biały	1,5			
		IGLO LEADER	1	szkło białe	zielony	1,5			
		IGLO LEADER	1	plastik	żółty	1,5			
		na baterie	3	baterie	czarno - żółty	0,08			
		na olej	1	olej przerepracowany	czarny	0,6			
17.	Trzebownik	IGLO	25	szkło białe	biały	1,30	plastik*	żółty*	120*
		IGLO	10	szkło kolorowe	zielony	1,30	szkło*	zielony*	60*
		Racibórz	23	plastik	żółty	1,30	metal*	szary *	60*
		Racibórz	8	Metal	żółto-czarny	1,30	Makulatura*	Niebieski*	60*
		na baterie	22	baterie	czarno-żółty	0,08			
18.	Wiśniowa	IGLO, EKO	27	szkło białe	biały	1,50;1,20	szkło białe	biały	120
		IGLO, EKO	27	szkło kolorowe	zielony	1,50;1,20	szkło kolorowe	zielony	120
		EKO	5	makulatura	niebieski	1,20	plastik makulatura	żółty niebieski	120
		EKO	5	metal	szary	1,20	metal	szary	120
		EKO	5	plastik	żółty	1,20			
			41	plastik siatkowe	Żółty	1,50			
		Pojemnik na baterie	3	baterie	czarno-żółty	0,08			
Pojemnik na olej	1	olej przerepracowany	czarny	0,6					

* dane za rok 2007 ** dane za 2006

Mapa Nr 3. Schematyczne rozmieszczenie typów kontenerów i pojemników oraz systemu workowego do selektywnej zbiórki odpadów

	Pojemnik na szkło bezbarwne 1,5 -2,5 m ³		Kontener do selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych 32 - 36 m ³
	Pojemnik na szkło kolorowe 1,5 -2,5 m ³		Kontener do selektywnej zbiórki odpadów elektrycznych i elektronicznych 32 - 36 m ³
	Pojemnik na papier 1,5 -2,5 m ³		Pojemnik na olej przepracowany 600 dm ³
	Pojemnik na plastik 1,5 - 2,5 m ³		Pojemnik na baterie 80 l
	Pojemnik na metale/aluminium/puszki 1,5 - 2,5 m ³		Pojemnik na baterie 10 l
	Pojemnik dwukomorowy szkło bezbarwne kolorowe 2,6 m ³		Worki do selektywnej zbiórki odpadów 60 - 120 dm ³
	Pojemnik na metale/aluminium 1,5 m ³		
	Pojemnik na papier SM 2,2 m ³		
	Pojemnik na plastik/metale SM 2,2 m ³		
	Pojemnik na tworzywa sztuczne Siatkowy 1,5 m ³		
	Pojemnik na tworzywa sztuczne V-1100 1,1 m ³		
	Pojemnik na makulaturę V-1100 1,1 m ³		
	Pojemnik na tworzywa sztuczne POK-11 2,2 m ³		

2.3. Unieszkodliwianie i odzysk odpadów komunalnych

Zebrane selektywnie odpady, po doczyszczeniu, przekazywane są do odzysku, natomiast odpady zmieszane (96,5 % zebranych odpadów komunalnych) przewożone są do unieszkodliwienia na składowiskach. W 2008 r. unieszkodliwiono 70 172 Mg odpadów, w tym 70 153 Mg odpadów zmieszanych odpadów komunalnych na składowiskach, 19 Mg odpadów niebezpiecznych zebranych selektywnie, na specjalistycznych instalacjach do unieszkodliwiania tego rodzaju odpadów. Do odzysku przekazano 2 508 Mg odpadów zebranych selektywnie

Unieszkodliwianie

Aktualnie jedyną metodą unieszkodliwiania zmieszanych odpadów komunalnych, które są zbierane na terenie ZK Wisłok jest ich składowanie.

Odpady wywożone są na składowiska będące własnością gmin Ostrów i Strzyżów lub na składowiska prowadzące działalność komercyjną w Młynach, Sigielkach, Dukli i Dynowie poza terenem Związku.

Obecnie na terenie ZK Wisłok działają 2 składowiska odpadów komunalnych posiadających Pozwolenia Zintegrowane.

Tab. 9. Wykaz czynnych składowisk odpadów na terenie ZK Wisłok

L.p.	Składowisko	Gmina	Powiat
1.	Składowisko Odpadów Innych niż niebezpieczne i obojętne	Ostrów	Ropczycko – sędziszowski
2.	Składowisko Odpadów Komunalnych w Strzyżowie	Strzyżów	strzyżowski

Źródło: Ankiety Gmin

Składowisko Odpadów Komunalnych w Strzyżowie usytuowane jest na działce o powierzchni 4,75 ha. Powierzchnia składowiska łącznie z zapleczem i wałem ochronnym zajmuje 2,90 ha. Eksploatacja składowiska rozpoczęła się w 2000 r. (wydane pozwolenie). Przewidywany czas zakończenia eksploatacji przewiduje się na 2020 rok. Składowisko aktualnie przyjmuje odpady z terenu gmin: Strzyżów i Frysztak. W przyszłości również inne gminy będą mogły deponować tu swoje odpady. Składowisko posiada odpowiednie zabezpieczenie:

- zabezpieczenie dna składowiska:
 - warstwa zabezpieczająco – sącząca, mineralna, o frakcji drobnej z wbudowanym drenażem odcieków o grubości 0,40 m,
 - geomembrana HDPE grubości 2,00 mm,
 - warstwa wyrównawcza, mineralna, o frakcji drobnej z wbudowanym drenażem sygnalizacyjnym o grubości 0,40 m,
 - warstwa gruntu rodzimego
- zabezpieczenie skarpy składowiska:
 - warstwa zabezpieczająco – sącząca, mineralna, o frakcji drobnej grubości 0,40 m,
 - geomembrana HDPE grubości 2,00 mm,
 - geowłóknina PN 13 PW/92,
 - warstwa wyrównawcza, mineralna, o frakcji drobnej grubości 0,40 m.

Pojemność docelowa, objętość geometryczna deponowanych odpadów – 113 750 m³. Składowisko posiada kompaktor Ł 34-K, sypchacz, wagę elektroniczną oraz brodzik dezynfekcyjny. Posiada

system ujmowania i odprowadzania wód odciekowych, które drenażem odprowadzane są do istniejącego przy składowisku żelbetowego zbiornika o pojemności 120 m³, a następnie przepompowywane do kanalizacji i oczyszczane na miejskiej oczyszczalni ścieków. Na składowisku gaz składowiskowy jest ujmowany przez studnie odgazowujące.

Fot. Nr 3. Składowisko odpadów w Strzyżowie

Składowisko Odpadów Komunalnych w Kozodrzy położone jest w gminie Ostrów na terenie o powierzchni 18,40 ha, z czego 11,18 ha to teren zajęty pod wyeksploatowane kwatery, 1,59 ha – powierzchnia aktualnie eksploatowanej kwatery. 4,84 ha – teren przeznaczony pod lokalizację nowych kwater na odpady komunalne, a 0,50 ha na kwatery na odpady zawierające azbest. Eksploatacja składowiska rozpoczęła się w 1990 r. Składowisko aktualnie przyjmuje odpady z terenu powiatów: dębickiego, jarosławskiego, jasielskiego, kolbuszowskiego, mieleckiego, ropczycko – sędziszowskiego, rzeszowskiego stalowowolskiego i miasta Rzeszowa. Z uwagi na fakt, że składowisko jest komercyjne, również inne gminy będą mogły deponować na nim swoje odpady. Składowisko posiada odpowiednie zabezpieczenie:

- zabezpieczenie dna składowiska:
 - naturalna bariera biologiczna z ilów krakowieckich o miąższości 60 – 100 m,
 - geomembrana HDPE grubości 2,00 mm,
 - warstwa zabezpieczająco – sącząca, mineralna, z żwirów o uziarnieni 16 – 32 mm z wbudowanym drenażem odcieków o grubości 0,50 m,
- zabezpieczenie skarpy składowiska:
 - bariera biologiczna z ilów krakowieckich o miąższości 2,0 m
 - geowłóknina $g = 400 \text{ g/m}^2$
 - geomembrana HDPE grubości 2,00 mm,
 - geowłóknina $g = 400 \text{ g/m}^2$
 - warstwa zabezpieczająco – sącząca, mineralna, o frakcji drobnej grubości 0,30 m,

Pojemność składowiska wypełniona wynosi 1 379 000 m³, eksploatowanej kwatery 185 600 m³, natomiast pojemność zaprojektowanych kwater 382 900 m³. Pojemność zaprojektowanych kwater na odpady zawierające azbest wynosi 8 870 m³. Składowisko posiada kompaktor Ł 34-K, spychacze, wagę elektroniczną oraz brodzik dezynfekcyjny. Posiada system ujmowania, i odprowadzania wód odciekowych, które odprowadzane są do zbiornika o pojemności 2 300 m³, a następnie przepompowywane na podczyszczanie, a po podczyszczeniu do kanalizacji i oczyszczane na gminnej oczyszczalni ścieków w Skrzyszowie. Na składowisku jest ujmowany i energetycznie wykorzystywany gaz składowiskowy.

Fot. Nr 4. Składowisko odpadów w Kozodrzy

Odzysk

Zebrane selektywnie odpady przekazywane były wyspecjalizowanym firmom i za ich pośrednictwem trafiały do zakładów przetwarzających je. W wyniku tego zebrano i przekazano do odzysku następujące rodzaje i ilości odpadów:

Tabela nr 10. Ilość i metody odzysku selektywnie zebranych odpadów komunalnych w 2008 r.

L.p.	Odpad		Ilość Mg	Rodzaj odzysku
	Kod	Rodzaj		
1.	20 01 01	Papier i tektura	355	R 14 (wg załącznika nr 5 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach,)
2.	20 01 02	Szkło	1 588	
3.	20 01 39	Tworzywa sztuczne	479	
4.	20 01 40	Metale	85	

2.4. Instalacje służące gospodarowaniu odpadami komunalnymi

W granicach ZK Wisłok funkcjonują 2 składowiska odpadów komunalnych. Zbierane odpady przewożone są na składowiska w Kozodrzy lub w Strzyżowie, leżące na terenie związku, jak również inne składowiska poza jego terenem.

W celu realizowania wymogów dotyczących gospodarki odpadami komunalnymi, zawartych w ustawie o odpadach oraz ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy oraz podmioty działające na ich terenie podejmują działania skutkujące powstawaniem zakładów odzysku odpadów.

Aktualnie na terenie Związku funkcjonują następujące instalacje prowadzące odzysk odpadów komunalnych:

Tabela nr 11. Wykaz instalacji odzysku odpadów komunalnych na terenie ZK Wisłok

L.p.	Lokalizacja	Rodzaj instalacji	Właściciel	Zarządzający	Moc przerobowa	
					Wykorzystywana	Nominalna
					Mg/rok	
1.	Boguchwała	Sortownia odpadów z selektywnej zbiórki	Gmina Boguchwała	Zakład Gospodarki Komunalnej i usług Wielobranżowych „GO-KOM” Boguchwała	25,0	300,0
2.	Kozodrza	Sortownia odpadów z selektywnej zbiórki oraz ze zbiórki odpadów zmieszanych	„JAREMA-AKRYL”		5 000,0	20 000,0
3.	Błażowa		Gmina Błażowa	Gospodarka Komunalna w Błażowej Sp. z o. o.	400,0	400,0
4.	Rzeszów		Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o.	Gospodarki	30 000,0	30 000,0

Aktualnie wszystkie odpady zmieszane, odbierane od mieszkańców gmin należących do Związku, są unieszkodliwiane na składowiskach.

Tylko odpady pochodzące z selektywnej zbiórki poddawane są sortowaniu, i przekazywane do wykorzystania w drodze przetwórstwa na specjalistycznych instalacjach, w większości poza terenem Związku.

Technicznie najlepiej wyposażoną instalacją jest instalacja Zakładu Utylizacji Odpadów w Rzeszowie, przy ul. Ciepłowniczej, należąca do Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w Rzeszowie. Jednym z głównych jej elementów jest stacja przeładunkowa, w której przeładowuje się odpady z mniejszych kontenerów i śmieciarek na samochody o większej ładowności. Odpady ze śmieciarek wysypywane są na posadzkę w hali przeładunkowej, a z poziomu posadzki są przeładowywane za pomocą ładowarki na samochody o pojemności około 60 m³ (20 – 25 Mg) ustawionych poniżej poziomu posadzki. Dzięki takiemu rozwiązaniu, MPGK oszczędza na transporcie odpadów zbieranych w mieście, a potem przewożonych na składowiska oddalone o 47 i 89 km od Rzeszowa. Na terenie ZUO znajduje się także pomieszczenie do gromadzenia padłych zwierząt.

Na terenie ZUO zainstalowane są również inne urządzenia, w tym:

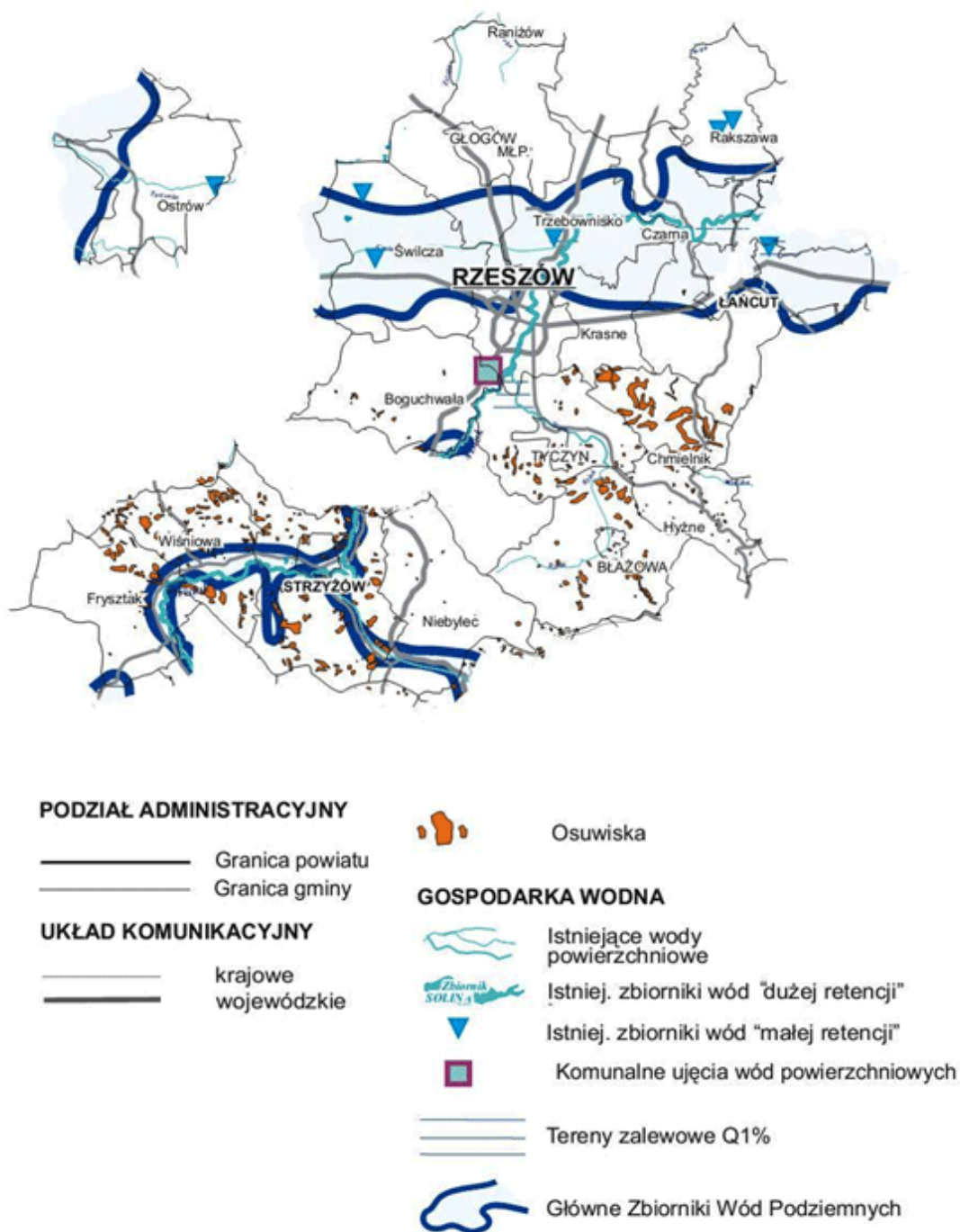
- hala z linią sortowniczą o docelowej wydajności około 30 000 Mg/rok,
- linia rozdrabniania odpadów o wydajności ok. 50 Mg/rok, pozwalająca na demontaż odpadów wielkogabarytowych, w tym usunięcie z demontowanych odpadów elementów i substancji niebezpiecznych,
- linia przesiewania odpadów z oczyszczania ulic i placów o wydajności 1 500 Mg/rok,

Ponadto planowane są instalacje do:

- kruszenia odpadów budowlanych o wydajności 5 000 Mg/rok, umożliwiającej zagospodarowanie np. gruzu budowlanego,
- kompostowania odpadów organicznych spod przesiewacza sortowni. Docelowa jej przepustowość to 6 000 Mg/rok (2014 r.),

- kompostowania odpadów zielonych o wydajności 2 500 Mg/rok,

Mapa Nr 4. Mapa warunków geologicznych i hydrogeologicznych wpływających na możliwą lokalizację instalacji gospodarki odpadami na terenie ZK Wisłok.

2.5. Odpady niebezpieczne

Do strumienia odpadów komunalnych trafia wiele materiałów związanych z działalnością bytową ludzi, które zaliczane są do odpadów niebezpiecznych. Wg definicji zawartej w ustawie o odpadach (art. 3) odpady niebezpieczne są to odpady:

- należące do kategorii lub rodzajów odpadów określonych na liście A załącznika nr 2 do ustawy oraz posiadające, co najmniej jedną z właściwości wymienionych w załączniku nr 4 do ustawy lub
- należące do kategorii lub rodzajów odpadów określonych na liście B załącznika nr 2 do ustawy i zawierające którykolwiek ze składników wymienionych w załączniku nr 3 do ustawy oraz posiadające, co najmniej jedną z właściwości wymienionych w załączniku nr 4 do ustawy.

Są to, zatem odpady zawierające w swoim składzie substancje: toksyczne, palne, wybuchowe, biologicznie czynne, a także zakażone mikroorganizmami chorobotwórczymi. Przykładowo odpadami, które zawierają w swym składzie elementy, które decydują o tym, że należy je zaliczyć do grupy odpadów niebezpiecznych są:

- zużyte baterie, akumulatory itp.;
- odpady zawierające rtęć (lampy rtęciowe, w tym świetlówki, termometry, przełączniki);
- pozostałości oraz opakowania po farbach i lakierach;
- rozpuszczalniki organiczne;
- odpady zawierające inne rozpuszczalniki oraz substancje chemiczne służące do wywabiania plam, środki czyszczące;
- środki ochrony roślin (pestycydy) oraz opakowania po nich;
- środki do konserwacji i ochrony drewna oraz opakowania po nich;
- zbiorniki po aerozolach, pozostałości domowych środków do dezynfekcji i dezynsekcji;
- odpady zawierające oleje:
- filtry oleju,

- czyściwo;
- smary, środki do konserwacji metali itp.;
- odczynniki chemiczne, np. fotograficzne;
- przeterminowane lub częściowo wykorzystane leki;
- skażone opatrunki, strzykawki i inne (w tym zużyte pampersy).

Jak wykazano w tabeli Nr 3, w 2008 r. na terenie gmin należących do ZK Wisłok, wg szacunków, wytworzono około 1,3 tys. Mg odpadów niebezpiecznych, które znajdowały się w strumieniu odpadów komunalnych. Jest to około 29 % wytworzonych odpadów niebezpiecznych w Województwie Podkarpackim.

2.5.1 Zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego

Związek Komunalny „Wisłok” w 2005 r. rozpoczął na terenie Miasta Rzeszowa i pozostałych gmin członkowskich pionierską w Polsce akcję informacyjno-edukacyjną, uświadamiającą potrzebę selektywnej zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (ZSEE). Było to związane z sygnałami o znacznej liczbie wyrzucanych do lasów i na brzegi dopływów rzek; lodówek, kuchenek elektrycznych, starych telewizorów, radiodbiorników itp.

Związek uzyskał wsparcie finansowe i pomoc logistyczną przy organizacji pierwszego w Polsce konkursu edukacyjnego promującego obowiązek zbiórki ZSEE pn. „Przybysz z planety WEEE”, a Remondis Elektrorecykling w styczniu 2006 r. został pierwszym odbiorcą odpadów ZSEE z terenu naszych gmin. Od tego czasu rokrocznie jest zbierane około 100 Mg odpadów ZSEE. Ze względu na wysokie koszty obsługi gmin, Zarząd Związku wystąpił z ideą połączenia obwoźnej zbiórki ZSEE z planowanymi w gminach obwoźnymi zbiórkami odpadów niebezpiecznych. Dzięki przychylności władz spółki EKO-TOP Rzeszów oraz Gospodarki Komunalnej w Błażowej i GO KOM Boguchwała, zorganizowano pierwsze obwoźne zbiórki odpadów niebezpiecznych

i ZSEE w Gminach. Związek Komunalny „Wisłok” zaproponował wszystkim gminom tworzenie powiązanego wzajemnie systemu zbiórki.

Zbiórkę ZSEE od 2006 r. zorganizowały gminy: Boguchwała, Błażowa, Czarna, Hyżne, Krasne, Lubenia, Łańcut, Ostrów, Rzeszów, Strzyżów, Tyczyn, Trzebownisko, Wiśniowa.

Akcyjny punkt zbierania ZSEE organizowany jest rokrocznie z okazji Światowego Dnia Ochrony Środowiska na rzeszowskich bulwarach nad Wisłokiem.

W ramach systemu wyznaczono stałe miejsca bezpłatnego przyjęcia odpadów ZSEE od mieszkańców, są to;

- Rzeszów - baza EKO-TOP na WSK,
- Błażowa - siedziba sortowni Spółki Gospodarki Komunalnej w Błażowa Spółka z o.o. ul. Myśliwska,
- Boguchwała - baza Zakładu Gospodarki Komunalnej GO-KOM w Boguchwale
- baza Przedsiębiorstwa Produkcyjno – Usługowo – Handlowego R-Stal w Boguchwale,
- Strzyżów - punkt przyjęcia odpadów ZSEE przy ul. 1 Maja
- Zakład PHPU ZAGRODA Sp z o.o.

Do ww. punktów odpady ZSEE przywożone są przez indywidualnych posiadaczy nieodpłatnie. Punkty te uzupełniają we wszystkich gminach punkty przyjęcia w placówkach sieci handlowej wprowadzających SEE.

Na terenie Miasta Rzeszowa od września 2007 r. działa **system rotacyjnych kontenerów do zbiórki odpadów ZSEE**. Jest to pionierskie na Podkarpaciu rozwiązanie, którego organizatorami są Urząd Miasta Rzeszowa, ElektroEko oraz EKO-Top Sp. z o.o., która zakupiła dwa kontenery o pojemności 32 m³. Na terenie miasta wyznaczono 12 punktów zbiórki, gdzie w dni weekendowe, zgodnie z zaplanowanym harmonogramem, bezpłatnie przyjmowane są od mieszkańców odpady ZSEE. Kontenery obsługuje 2 pracowników EKO-TOP. O cotygodniowych miejscach zbiórki odpadów ZSEE mieszkańcy powiadamiani są po przez

lokalne media – Internet, prasę, radio i TV Rzeszów oraz miejski serwis SMS, docierający na telefony komórkowe mieszkańców.

W 2008 r. w ramach całego systemu zebrano ponad **174 Mg** Zużytego Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego.

Dodatkowo, w trakcie obwoźnych i stacjonarnych zbiórek ZSEE, w wybranych punktach na terenie miast i wsi, nieodpłatnie przyjmowane są od mieszkańców:

- świetlówki,
- baterie,
- środki ochrony roślin,
- opakowania po środkach ochrony roślin,
- przeterminowane lekarstwa,
- rozpuszczalniki,
- farby,
- lakiery,
- opakowania po farbach i lakierach,
- kwasy i alkalia
- środki chemiczne typu domowego,
- odpady zawierające rtęć (np. termometry)
- lampy energooszczędne,
- zużyty olej.

2.5.2 Zbiórka baterii

Na terenie gmin Związku Komunalnego „Wisłok” od jesieni 2001 r. realizowana jest (jako jedna z pierwszych w Polsce) zbiórka zużytych baterii. System zainicjowano na terenie Rzeszowa, gdzie nauczyciele - opiekunowie pracowni biologicznych - na apel Związku zbierali od uczniów zużyte ogniwa. Baterie gromadzono w kartonowych pudłach wyścielonych foliowymi podwójnymi plastikowymi workami. Od początku tworzenia systemu Związek współpracował z lokalnym partnerem – rzeszowską Firmą Handlowo Usługową „EKO-TOP”. W ramach współpracy ogłaszano konkurs dla szkół i przedszkoli

pn. „Łowcy baterii”. Działanie to zainicjowało powstanie Podkarpackiego Systemu Selektywnej Zbiórki Zużytych Baterii. System ten budowany i realizowany przez Związek od roku 2002 cieszy się dużym uznaniem gmin członkowskich, niezależnych instytucji związanych z ochroną środowiska oraz przede wszystkim bezpośrednio uczestniczących w nim przedszkoli, szkół i wyższych uczelni. W systemie widocznych jest ciągły przyrost masy zbieranych baterii. W 2008 r. EKO-TOP zebrał 11,03 Mg zużytych baterii, z czego 10,83 Mg z terenu gmin należących do ZK Wisłok.

Wyniki zbiórki zużytych ogniw są szczególnie ważne z punktu widzenia ochrony powierzchniowych ujęć wody pitnej.

Aktualnie wszystkie baterie utylizowane są w ramach systemu organizowanego przez REBA Organizację Odzysku.

Podkarpacki System Selektywnej Zbiórki Zużytych Baterii opiera się o następujące zasady:

- gminy wprowadziły do swoich „Regulaminów utrzymania czystości i porządku” zapisy o obowiązku selektywnej zbiórki baterii.
- system jest elementem wieloletniego programu edukacyjnego, (w latach 2005 – 2008 „Wisłok dla Europy” a od 2008 do 2011 r. „Ochrona doliny Wisłoka”),
- system jest bezpłatny dla wszystkich mieszkańców Związku
- system wynika z podpisanych porozumień i współpracy prowadzonej przez Związek Komunalny „Wisłok”, Gminy Związku, Firmę EKO-TOP Rzeszów, która jest operatorem systemu, i REBA Organizacja Odzysku, która wspiera edukacyjnie i logistycznie system.

System działa w oparciu o stałe punkty odbioru baterii i zbiórkę obwoźną w gminach.

Stałymi miejscami odbioru baterii są;

- Gospodarka Komunalna w Błażowej,
- MPGK Rzeszów baza w Białej i stacja segregacji odpadów na Załężu,

- baza EKO-TOP Rzeszów,
- Punkt Przyjęcia Odpadów Niebezpiecznych w Strzyżowie,
- siedziba GO-KOM Boguchwała,
- baza GKiM w Głogowie

W systemie funkcjonuje 460 sztuk pojemników typu „wiaderko” o pojemności 10 dm³ do zbiórki baterii, ustawionych w szkołach i przedszkolach, 80 pojemników o pojemności 20 i 30 dm³ rozstawionych w budynkach administracji spółdzielni, 263 pojemników o pojemności 80 dm³ typu „walec-bateria” rozstawione w przedszkolach i szkołach oraz 15 Urzędach Gmin i 20 sklepach. „Podkarpacki System Selektywnej Zbiórki Zużytych Baterii” obejmuje większość przedszkoli i szkół z terenu Związku. Od 2008 r. system jest uzupełniany zbiórką baterii prowadzoną przez hurtowników i sklepy wprowadzających baterie na rynek.

Zbiórkę do pojemników uzupełniają lokalne akcje obwoźnej zbiórki odpadów niebezpiecznych, które odbyły się w gminach Boguchwała, Czarna, Hyżne, Głogów, Łańcut, Ostrów, Rzeszów, Tyczyn, Trzebownisko, Wiśniowa. Zbiórka baterii prowadzona jest także w trakcie imprez promujących zrównowazony rozwój, np. Jarmark „SOS dla Wisłoka” (czerwiec), Sprzątanie Świata (wrzesień), Gala Liderów Ekologii (grudzień).

2.5.3 Zbiórka olejów

Konsorcjum Olejów Przepracowanych- Organizacja Odzysku S.A. w Jedliczu wspólnie ze Związkiem Komunalnym „Wisłok” podjęło w 2003 r. pilotażowo pionierską w Polsce inicjatywę utworzenia Systemu Zbiórki Olejów Przepracowanych. System miał zwiększyć stopień pozyskania olejów odpadowych ze źródeł rozproszonych. Budowany system zbiórki i zagospodarowania olejów odpadowych, nastawiony był na maksymalne ułatwienie indywidualnym wytwórcom (każdemu, kto jako posiadacz samochodu, traktora czy innych urządzeń, w których znajduje się olej smarowy sam dokonuje wymiany zużytego oleju)

możliwość pozbycia się przepracowanego oleju do dostępnej bezpłatnie dla każdego sieci punktów zlewu olejów.

W gminach Związku Komunalnego „Wisłok” (Błażowa, Boguchwała, Chmielnik, Frysztak, Głogów Małopolski, Hyżne, Krasne, gmina Łańcut, Niebylec, Rakszawa, Strzyżów, Świlcza, Tyczyn, Wiśniowa, Lubenia, Czarna, Czudec, Dynów, oraz Sokołów Małopolski) zostały posadowione zbiorniki do zbiórki olejów przepracowanych wraz pojemnikami do zbioru pustych opakowań po olejach smarowych. Systemowi towarzyszyła rozbudowana kampania informacyjno-edukacyjna Referatu Edukacji ZK Wisłok, wydawnictwa szkoleniowe, broszury, plakaty, konkursy dla dzieci, wyjazdy szkoleniowe dla różnych grup społecznych.

W latach 2003 – 2004 w systemie zebrano **8 928 kg**, w 2005 r. **6 677 kg**, w 2006 r. **9 536 kg**, w 2007 r. **8 619 kg**, a w 2008 r. **8 892 kg** przepracowanych olejów. Razem w systemie zebrano i poddano do regeneracji i unieszkodliwienia: **42 652 kg** przepracowanego oleju.

2.5.4 Zbiórka azbestu

Na terenie gmin związku nie ma systemowej zbiórki odpadów zawierających azbest. Istnieje Związkowy Plan Zagospodarowania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest opracowany w 2008 roku.

Poniższa tabela zawiera informacje statystyczne nt. ilości azbestu i wyrobów zawierających azbest sporządzona w oparciu o dostępne dane.

**Tabela nr 12. Rejestr rodzaju, miejsc oraz ilości azbestu występującego
na terenie gmin ZK Wisłok**

Lp.	Gmina	Nazwa wyrobu	Uwagi	Łączna ilość	
				Mg	m ²
1.	Błażowa	płyty azbestowo- cementowe płaskie stosowane w budownictwie	pokrycia budynków		40 000
		płyty faliste azbestowo- cementowe dla budownictwa			89 000
2.	Boguchwała	płyty faliste i płaskie azbestowo-cementowe dla budownictwa	pokrycia dachowe budynków mieszkalnych i gospodarczych		235 400
3.	Głogów Małopolski	płyty faliste azbestowo- cementowe dla budownictwa	pokrycia dachowe domów oraz budynków gospodarczych na terenie gminy		93 000
		rury i złącza azbestowo- cementowe	sieć wodociągowa na terenie Miłocina	12,000	
4.	Rzeszów *)	płyty azbestowo- cementowe płaskie stosowane w budownictwie	pokrycia budynków mieszkalnych i gospodarczych		12 207
			pokrycia budynków użyteczności publicznej		1 500
5.	Tyczyn	płyty azbestowo- cementowe płaskie i faliste dla budownictwa	budynki mieszkalne i gospodarcze		35 277
6.	Strzyżów *)	płyty faliste azbestowo- cementowe dla budownictwa	pokrycia budynków mieszkalnych i gospodarczych		134 000
7.	Chmielnik	płyty azbestowo- cementowe płaskie i faliste dla budownictwa	pokrycie dachowe budynków mieszkalnych i gospodarczych	908,281	
8.	Czarna *)	płyty azbestowo- cementowe płaskie i faliste dla budownictwa	pokrycie dachowe budynków mieszkalnych i gospodarczych		20 000

9.	Frysztak *)	płyty azbestowo- cementowe płaskie i faliste dla budownictwa	pokrycie dachowe budynków mieszkalnych i gospodarczych		129 822
10.	Hyżne	płyty faliste azbestowo- cementowe dla budownictwa			112 157
11.	Krasne	płyty płaskie azbestowo- cementowe stosowane w budownictwie			29 827
12.	Łańcut Gmina	płyty azbestowe	budynki mieszkalne i gospodarcze	67,779	153 055
13.	Niebylec **)	płyty faliste azbestowo- cementowe dla budownictwa i inne wyroby	budynki mieszkalne i gospodarcze	250	
14.	Ostrów	eternit	wykaz obiektów został sporządzony w 2001 r. do 2007 r. nie odnotowano zgłoszeń osób fizycznych		45 441
15.	Rakszawa	płyty faliste azbestowo- cementowe dla budownictwa	Pokrycia dachowe		3 200
16.	Świlcza	płyty faliste azbestowo- cementowe dla budownictwa			56 600
17.	Trzebownisko	płyty azbestowo- cementowe	pokrycia dachowe domów oraz budynków gospodarczych		9 000
18.	Wiśniowa	płyty azbestowo- cementowe dla budownictwa	pokrycie dachowe budynku		1 540
Razem				1 238,06	1 201 026

Strona internetowe Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego Rejestr rodzaju, ilości oraz miejsc występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska w województwie podkarpackim za 2007 r.

*) Na podstawie Związkowego Planu Zagospodarowania Azbestu i WYROBÓW Zawierających Azbest

***) Na podstawie danych z Urzędu Gminy Niebylec stan na na koniec 2008 roku

Tabela Nr 13 Ilości wyrobów zawierających azbest przewidywane do usunięcia w poszczególnych okresach czasowych

L.p.	Okres czasu	Masa	Powierzchnia
		Mg	m ²
1.	2008 - 2012	247,61	240 205
2.	2013 - 2018	309,52	300 257
3.	2019 - 2023	371,42	360 308
4.	2024 - 2028	185,71	180 154
5.	2029 - 2032	123,80	120 102
Razem:		1 238,06	1 201 026,00

2.6. Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów

Odbieraniem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie ZK Wisłok zajmuje się 22 podmioty.

Pomimo stworzenia możliwości oddawania odpadów komunalnych przez właścicieli nieruchomości, na terenie wszystkich miast i gmin ZK Wisłok, odpady bywają gromadzone w miejscach na ten cel nieprzeznaczonych (dzikie wysypiska). Powstają one niejednokrotnie w pobliżu cieków wodnych wpływając na jakość wody pitnej.

Tabela Nr 14 Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów

L.p.	Gmina	Nazwa podmiotu	Rodzaj prowadzonej działalności związanej z odpadami				
			Odbieranie od mieszkańców	Zbieranie	Transport	Odzysk	Unieszkodliwianie
1.	Błażowa	Gospodarka Komunalna Błażowa Sp. z o.o.					
2.	Boguchwała	Zakład Gospodarki Komunalnej i Usług Wielobranżowych „GO-KOM” w Boguchwale					
		Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej - Rzeszów					
		„TRANS-FORMERS” PODKARPACIE					
		Gospodarka Komunalna Błażowa Sp. z o.o.					
3.	Głogów Małopolski	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Głogów					
		Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej - Rzeszów					
4.	Rzeszów	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej - Rzeszów					
		„TRANS-FORMERS” PODKARPACIE					
		Zakład Gospodarki Komunalnej i Usług Wielobranżowych „GO-KOM” w Boguchwale					
		Gospodarka Komunalna Błażowa Sp. z o.o.					

5.	Tyczyn	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej - Rzeszów					
		„TRANS-FORMERS” PODKARPACIE					
		Gospodarka Komunalna Błażowa Sp. z o.o.					
6.	Strzyżów	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o. o. - Strzyżów					
7.	Chmielnik	Gospodarka Komunalna Błażowa Sp. z o.o.					
		Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej - Rzeszów					
		Kółko Rolnicze – Wola Rafałowska					
		Kółko Rolnicze – Chmielnik					
8.	Czarna	EKOM – Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych					
		Stare Miasto – Park Sp. z o. o.					
9.	Frysztak	Gospodarka Komunalna Błażowa Sp. z o.o.					
		Usługi Transportowe i Rolnicze – Zdzisław Niemczyk - Przybówka					
		Gminna Spółdzielnia „SCh” - Frysztak					
		Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o. o. - Strzyżów					
		TOI – TOI Systemy Sanitarne Sp. z o. o. – oddział w Wiśniowej					
10.	Hyżne	Gospodarka Komunalna Błażowa Sp. z o.o.					
11.	Krasne	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej - Rzeszów					
		Gospodarka Komunalna Błażowa Sp. z o.o.					
		„TRANS-FORMERS” PODKARPACIE					
12.	Łańcut Gmina	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „EKOM” – Ireneusz Madejowski					
		Miejski Zakład Usług Komunalnych w Łańcucie					
		Gospodarka Komunalna Błażowa Sp. z o.o.					
13.	Niebylec	Gospodarka Komunalna Błażowa Sp. z o.o.					

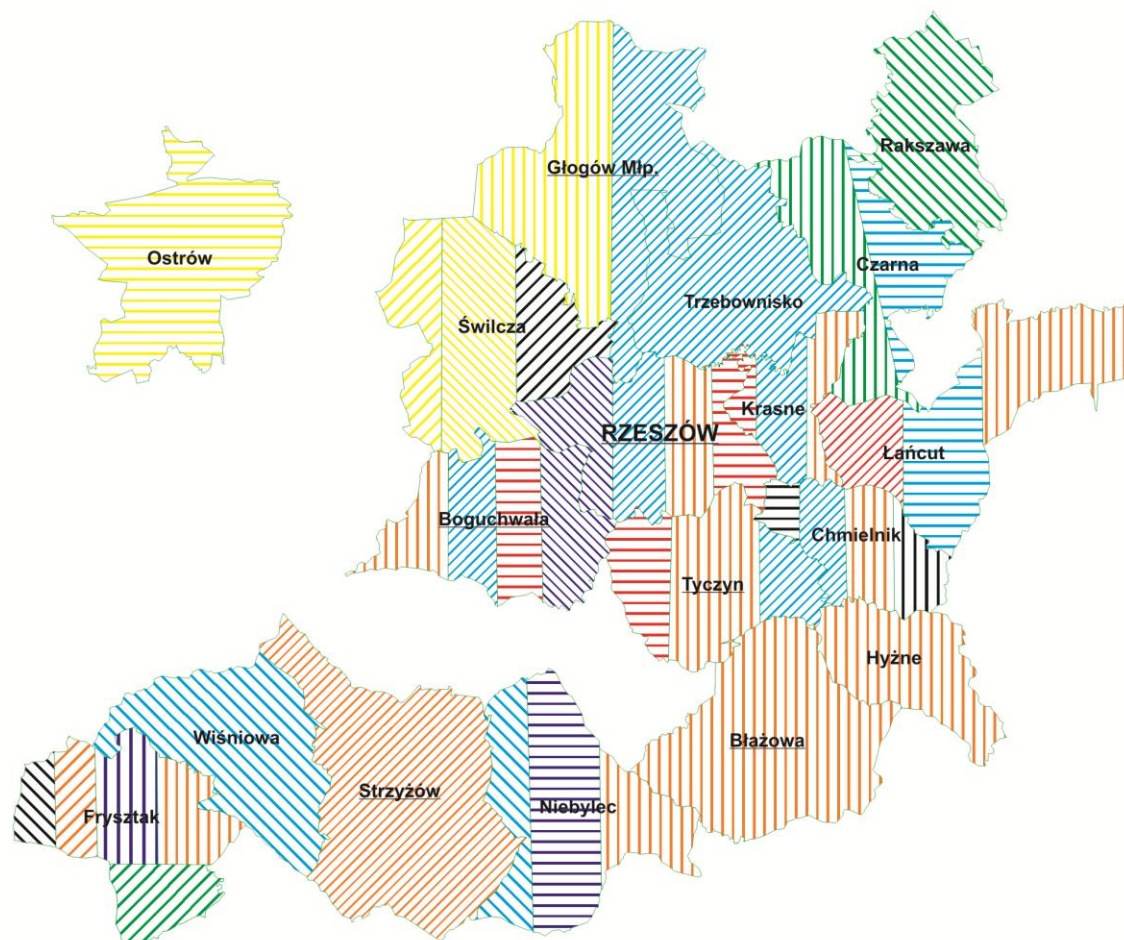

		P.H.P.U. „ZAGRODA” - Strzyżów					
		TRANSKOP SD - Strzyżów					
14.	Ostrów	Zakład Usług Komunalnych w Ostrowie					
15.	Rakszawa	Zakład Usług Komunalnych „Energokom” - Rakszawa					
16.	Świlcza	Zakład Wodociągów i Kanalizacji Świlcza					
		Zakład Usług Komunalnych WOŹNY - Rudna Mała					
		Firma Handlowo-Usługowo-Transportowa „KAM” - Góra Ropczycka					
17.	Trzebowniko	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej - Rzeszów					
		Zakład Usług Komunalnych WOŹNY - Rudna Mała					
		„TRANS-FORMERS” PODKARPACIE					
18.	Wiśniowa	P.H.P.U. „ZAGRODA” - Strzyżów					

Mapa Nr 5. Zasięg działalności firm odbierających odpady od ich wytwórców z terenu gmin ZK Wisłok

- Gospodarka Komunalna Błażowa Sp. z o.o.
- Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej – Rzeszów Sp. z o.o
- „TRANS-FORMERS” PODKARPACIE
- Zakład Gospodarki Komunalnej i Usług Wielobranżowych „GO-KOM” w Boguchwałe
- Kółko Rolnicze w Chmielniku
- Kółko Rolnicze w Woli Rafałowskiej
- Firma Handlowo-Usługowo-Transportowa KAM - A. Dziuba
- P. H. P. U. „ZAGRODA” - Strzyżów
- Gminna Spółdzielnia „SCh” we Frysztaku
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Strzyżowie
- Usługi Transportowe i Rolnicze Zdzisław Niemczyk - Przybówka
- TRANSKOP SD - Strzyżów
- Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych EKOM - Jarosław
- Miejski Zakład Usług Komunalnych w Łańcucie
- „STARE MIASTO – PARK” Sp. z o.o. - Leżajsk
- Zakład Usług Komunalnych „Energokom” Sp. z o.o - Rakszawa
- Miejski Zakład Komunalny Sp. z o.o. w Leżajsku
- TOI-TOI Systemy Sanitarne Sp. z o.o. - oddział w Wiśniowej
- Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej - Głogów Małopolski
- Zakład Wodociągów i Kanalizacji Świlcza
- Zakład Usług Komunalnych w Ostrowie
- Zakład Usług Komunalnych WOŻNY - Rudna Mała

2.7. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarowania odpadami

W gospodarce odpadami komunalnymi zidentyfikowano następujące problemy:

- W dalszym ciągu głównym sposobem unieszkodliwiania odpadów komunalnych jest ich składowanie na składowiskach (w 2008 r. – 96,5 % odpadów zebranych), choć corocznie się ono zmniejsza, z uwagi na coraz powszechniejszą mechaniczną obróbkę tego rodzaju odpadów.
- W dalszym ciągu nie wszyscy właściciele nieruchomości podpisali umowy na wywóz nieczystości stałych.
- Zanotowano zbyt niski postęp w selektywnym zbieraniu odpadów komunalnych (w roku 2008 zebrano selektywnie jedynie ok. 3,5 % odpadów).
- W dalszym ciągu problemem jest brak zorganizowanego systemu zbierania odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w grupie odpadów komunalnych w większości miast i gmin. W 2008 r. zebrano selektywnie ok. 2,73 % masy wytworzonych odpadów niebezpiecznych. Aktualnie system zbierania odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w grupie odpadów komunalnych jest na etapie tworzenia.
- Brak jest wystarczającej ilości instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych (poza składowaniem), co w konsekwencji prowadzi do tego, że główna masa zebranych odpadów komunalnych jest składowana.
- Odzysk odpadów ulegających biodegradacji w 2008 r. (poza kompostowaniem przydomowym) nie był perowadzony na terenie ZK Wisłok. Pomimo tego, że na terenach wiejskich zagospodarowuje się dużą ilość tych odpadów, to istnieje obawa, że bez wybudowania instalacji np. do kompostowania odpadów, zagrożone jest osiągnięcie wymaganych poziomów redukcji ilości

komunalnych odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska.

- Niska aktywność części gmin w działaniach związanych z tworzeniem ponadgminnych jednostek organizacyjnych, które realizowałyby kompleksową gospodarkę odpadami komunalnymi doprowadziła do sytuacji, że nie wybudowano planowanych w WPGO zakładów zagospodarowania odpadów.
- Na terenie ZK Wisłok potencjalne możliwości techniczne na zagospodarowanie części odpadów niebezpiecznych z grupy 20 posiadają jedynie Firma Handlowo Usługowa „EKO-TOP” Sp. z o.o.; Rzeszów.

3. PROGNOZOWANE ZMIANY W GOSPODARCE ODPADAMI

3.1. Prognoza demograficzna do 2015 r.

Zgodnie z założeniami prognozy demograficznej wg WPGO przewiduje się:

- Wolne tempo wzrostu liczby ludności mieszkającej na wsi, średnioroczny przyrost na poziomie około 0,174 %
- Spadek liczby mieszkańców miast, średniorocznie na poziomie około 0,275 %
- Wolne tempo spadku liczby mieszkańców miast i gmin należących do ZK Wisłok, na poziomie około 0,003 % rocznie (wg obliczeń własnych).

Charakterystyczną cechą demografii terenu gmin przynależnych do ZK Wisłok do 2015 r. będzie spadek liczby ludności. Tabela Nr 17 uwzględnia szacunkowe prognozy liczby ludności wyliczone dla gmin w granicach z 2008 r. i nie uwzględnia zmiany liczby ludności wynikającej z planowanej wówczas zmiany granic Rzeszowa, Boguchwały, Głogowa, Świlczy i Tyczyna.

Tabela nr 15. Prognoza liczba ludności z terenu ZK Wisłok do 2017 r.

L.p.	Gmina	Liczba mieszkańców													
		2008		RAZEM	2009		2011		2013		2015		2017		RAZEM
		w miastach	na wsi		w miastach	na wsi	w miastach	na wsi	w miastach	na wsi	w miastach	na wsi	w miastach	na wsi	
1.	Błażowa	2 146	8 485	10 631	2 140	8 500	2 128	8 529	2 117	8 559	2 105	8 589	2 094	8 619	10 694
2.	Boguchwała	5 810	12 485	18 295	5 794	12 507	5 762	12 550	5 731	12 594	5 699	12 638	5 668	12 682	18 337
3.	Głogów Małopolski	5 424	13 429	18 853	5 409	13 452	5 379	13 499	5 350	13 547	5 320	13 594	5 291	13 642	18 914
4.	Rzeszów	164 697	0	164 697	164 244	0	163 342	0	162 445	0	161 553	0	160 654	0	161 553
5.	Tyczyn	3 411	13 658	17 069	3 402	13 682	3 383	13 730	3 364	13 778	3 346	13 826	3 327	13 874	17 171
6.	Strzyżów	8 772	11 992	20 764	8 748	12 013	8 700	12 055	8 652	12 097	8 605	12 139	8 557	12 181	20 744
7.	Chmielnik		6 470	6 470		6 481		6 504		6 527		6 549		6 572	6 549
8.	Czarna		10 985	10 985		11 004		11 043		11 081		11 120		11 159	11 120
9.	Frysztak		10 736	10 736		10 755		10 792		10 830		10 868		10 906	10 868
10.	Hyżne		6 861	6 861		6 873		6 897		6 921		6 945		6 969	6 945
11.	Krasne		9 806	9 806		9 823		9 857		9 892		9 926		9 961	9 926
12.	Łańcut Gmina		20 699	20 699		20 735		20 807		20 880		20 953		21 026	20 953
13.	Niebylec		10 665	10 665		10 684		10 721		10 758		10 796		10 833	10 796

14.	Ostrów	6 926	6 926		6 938		6 962		6 987		7 011		7 036	7 011	
15.	Rakszawa	7 240	7 240		7 253		7 278		7 303		7 329		7 354	7 329	
16.	Świlcza	15 481	15 481		15 508		15 562		15 616		15 671		15 725	15 671	
17.	Trzebownisko	19 309	19 309		19 343		19 410		19 478		19 546		19 614	19 546	
18.	Wiśniowa	8 499	8 499		8 514		8 544		8 573		8 603		8 633	8 603	
RAZEM		190 260	193 726	383 986	189 737	194 064	188 695	194 742	187 658	195 422	186 628	196 103	203 674	196 077	399 751

Źródło: - Urząd Statystyczny w Rzeszowie – Województwo Podkarpackie, Podregiony, Powiaty, Gminy 2008

3.2. Prognozy dla odpadów komunalnych

3.2.1 Prognoza dotycząca ilości oraz składu odpadów

Prognozując zmiany ilościowe i jakościowe odpadów komunalnych, za Krajowym Planem Gospodarki Odpadami 2010 r. przyjęto następujące założenia:

- Nie będą następowały istotne zmiany składu morfologicznego odpadów;
- Wzrost jednostkowego wskaźnika wytwarzania odpadów wynosił będzie 1 % rocznie;

Tabela nr 16. Prognozowana masa wytwarzanych odpadów komunalnych na terenie ZK Wisłok.

L.p.	Nazwa odpadu	Rok				
		2010	2011	2013	2015	2017
		[tys. Mg]				
1.	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	125 679	126 806	129 090	131 415	133 780
2.	W tym odpady opakowaniowe	22 222	22 444	22 895	23 355	23 825

W szacunkach przyjęto, iż przy przyroście naturalnym wynoszącym w miastach – 0,275 % i 0,174 % w gminach wiejskich, oraz 1 % wzroście wskaźnika wytwarzania odpadów, prognozowana masa wytwarzanych przez mieszkańców ZK Wisłok odpadów komunalnych, w perspektywie do końca 2017 roku będzie wzrastać, z tym że procentowo bardziej segregowanych i zbieranych selektywnie, natomiast mniej niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych. Ilości te mogą ulec zmianie w przypadku wprowadzenia powszechnej opłaty odpadowej, która powinna zlikwidować procedury nielegalnego deponowania i spalania odpadów.

3.2.2 Odpady ulegające biodegradacji

Prognozowaną ilość odpadów ulegających biodegradacji zamieszczono w poniższej tabeli.

Tabela nr 17. Prognozowana masa wytwarzanych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji oraz opakowaniowych

L.p.	Nazwa odpadu	Rok		
		2011	2015	2017
		Mg		
1	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	28 854	29 713	30 310
2	Odpady zielone	2 595	2 701	2 755
3	Drewno	2 595	2 701	2 755
4	Papier i tektura (w tym opakowaniowa)	25 958	27 012	27 555
5.	Opakowania wielomateriałowe	10 078	10 487	10 698
6.	Tworzywa sztuczne	18 896	19 663	20 058
7.	Szkło	11 338	11 798	12 036
8.	Metale	6 299	6 555	6 687
Razem		106 613	110 630	112 854

W najbliższych latach nie planuje się drastycznej zmiany systemu zbierania odpadów komunalnych, tym niemniej prognozuje się odchodzenie od zbierania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w workach, zastępując je pojemnikami. Ponadto w Rzeszowie przewidywane jest wprowadzanie segregacji odpadów na frakcje suchą i moką. Pierwsze takie działania zostały pilotażowo podjęte na terenie miasta Rzeszowa.

Odpady niebezpieczne

Do 2015 r. prognozuje się wzrost ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych z 1 260 Mg w 2008 r., przez 1 268 w 2011 do 1 355 Mg w 2015 r.

3.2.3 Prognoza dotycząca ilości oraz dostępnej pojemności składowisk odpadów komunalnych

Wg stanu na dzień 31.12.2008 r., miasta i gminy należące do ZK Wisłok miały na swoim terenie do dyspozycji dwa składowiska odpadów (Kozodrza i Strzyżów).

Składowisko Odpadów Komunalnych w Kozodrzy posiada od 2004 r. pozwolenie zintegrowane, a jego pojemność dyspozycyjna na koniec 2006 r. wynosiła 403 970 Mg.

Składowisko Odpadów Komunalnych w Strzyżowie posiada wydane w 2007 r. przez Wojewodę Podkarpackiego pozwolenie zintegrowane, a jego pojemność dyspozycyjna na koniec 2008 r. wynosiła 41 400 Mg.

3.2.4 Prognoza zmiany w zakresie organizacyjnym i technologicznym

W latach 2008 - 2015 należy oczekiwać następujących zmian w gospodarowaniu odpadami:

- Zwiększać się będzie liczba mieszkańców objętych zorganizowanym systemem zbierania odpadów.
- Rozwijać się będzie system zbierania selektywnego odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych.
- Lokalne Zakłady Gospodarki Komunalnej podejmować będą inicjatywy polegające na łączeniu swoich potencjałów technicznych i ekonomicznych w celu podnoszenia sprawności obsługi mieszkańców i opłacalności ekonomicznej swojego działania.
- Wzrastać będzie koszt unieszkodliwiania odpadów przez składowanie, co związane będzie m.in. ze wzrostem opłat środowiskowych oraz zamykaniem małych, niespełniających warunków składowisk. Będzie miało to wpływ na zwiększenie opłacalności odzysku, co z kolei spowoduje presję na zwiększenie stopnia odzysku odpadów.
- Zwiększać się będzie ilość odpadów ulegających biodegradacji poddawanych odzyskowi, w tym również w celach energetycznych

(spalanie drewna, papieru oraz produkcja biogazu).

- W wyniku działań edukacyjnych wzrastać będzie świadomość ekologiczna mieszkańców, co pozwoli na wprowadzanie bardziej rozwiniętych systemów gospodarki odpadami.

4. ZAŁOŻONE CELE ORAZ PRZYJĘTY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI

W gospodarce odpadami komunalnymi, za KPGO 2010 przyjęto następujące cele:

- zapobieganie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów komunalnych,
- zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska,
- minimalizacja ilości odpadów unieszkodliwianych przez składowanie,
- objęcie do końca 2010 r. zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych, w tym systemem selektywnego zbierania, 100 % mieszkańców miast i gmin należących do ZK Wisłok (co wydaje się mało realne),
- zmniejszenie unieszkodliwiania przez składowanie odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w następującym zakresie i okresach:
 - w 2010 r. nie więcej niż 75 %
 - w 2011 r. nie więcej niż 67 %
 - w 2013 r. nie więcej niż 50 %
 - w 2015 r. nie więcej niż 46 %w stosunku do ilości odpadów biodegradowalnych wytworzonych w 1995 r.
- zwiększenie ilości odpadów zbieranych selektywnie, w tym niebezpiecznych,
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów,
- zmniejszenie masy składowanych odpadów do maksymalnie 85 % w 2014 r.,
- rozwój wprowadzanego pilotażowo w Rzeszowie systemu gromadzenia, a następnie odbioru odpadów z podziałem na frakcję tzw. suchą i mokrą. Frakcja „sucha” to czysty papier i tektura,

opakowania z tworzyw sztucznych po napojach i środkach chemii gospodarczej, reklamówki z folii, metale, opakowania kartonowe po napojach, opakowania z drewna, tekstylia.

Odpady „mokre” to pozostałe zmieszane odpady komunalne.

Odpady „suche” i „mokre” gromadzone będą w oddzielnych, oznakowanych pojemnikach i odbierane oddzielnym transportem. Osobno ma być zbierane szkło i odpady niebezpieczne.

Konsekwencją wprowadzenia tego systemu będzie zmniejszenie ilości odpadów przekazywanych na składowiska odpadów, w wyniku wykorzystania frakcji „suchej” na istniejących i nowobudowanych liniach technologicznych sortowania odpadów.

Opisany sposób gromadzenia i zbierania odpadów, będzie poprzedzany odpowiednią akcją informacyjną, a wprowadzany przez przedsiębiorstwa stopniowo w kolejnych dzielnicach Rzeszowa oraz pozostałych miast i gmin.

Aktualnie tylko jeden z czterech planowanych na terenie gmin należących do ZK Wisłok ZZO opracował i przyjął „Koncepcję programowo-przestrzenną Zakładu Zagospodarowania Odpadów”, tj; „Leżajsk – Łańcut – Przeworsk – Nisko”. Zgodnie z nią, dla planowanego ZZO przyjęto następujące standardy techniczne i technologiczne:

- w zakresie gromadzenia odpadów przyjęto częstotliwość opróżniania pojemników z częstotliwością 3, 2 lub 1 raz w tygodniu, a w osiedlach domków jednorodzinnych co dwa tygodnie,
- w zakresie sortowania odpadów założono, iż będzie ono realizowane jedynie jako doczyszczanie zebranych selektywnie odpadów mających wartość materiałową. Odpady zmieszane kierowane będą na prasę wysokiego zgniotu, która wydzieli z nich frakcję mokłą kierowaną do procesu fermentacji i frakcję suchą przeznaczoną na produkcję paliwa alternatywnego,
- w zakresie odpadów ulegających biodegradacji zaproponowano wybór technologii spełniającej zalecenia zawarte w dokumencie referencyjnym BAT dla procesów kompostowania i fermentacji,

- jako uzupełnienie proponowanej instalacji zaproponowano wyposażenie ZZO w stanowisko demontażu odpadów wielkogabarytowych,
- elementem instalacji winno być składowisko odpadów spełniające normy wynikające ze szczegółowych przepisów w zakresie lokalizacji, budowy i zamykania tego typu instalacji, wraz z niezbędnym wyposażeniem, eksploatowane zgodnie z szczegółowymi wymogami w tym zakresie.

5. ZADANIA STRATEGICZNE OBEJMUJĄCE OKRES 8 LAT

5.1. Sektor komunalny

Cele i kierunki działań

Cel ekologiczny do 2017 r. jest zgodny z celem nadrzędnym polityki ekologicznej państwa w odniesieniu do gospodarki odpadami, tj.:

- zapobieganie powstawaniu odpadów, a jeśli jest to niemożliwe to minimalizacja ilości ich wytwarzania,
- wdrożenie nowoczesnych systemów ich odzysku a dla frakcji, które nie mogą być im poddawane unieszkodliwianie.
- deponowanie na składowiskach w 2014 r. nie więcej niż 85 % wszystkich odpadów komunalnych.

Plan działań w gospodarce odpadami w sektorze komunalnym

Planowane działania długoterminowe (lata 2010 – 2017) to:

- urządzenie i uruchomienie centrów zbiórki odpadów zbieranych selektywnie łącznie ze zbiórką odpadów problemowych;
- urządzenie centrum logistyki dla odpadów zbieranych selektywnie (ewentualnie w miejscu lokalizacji stacji przeładunkowej w Rzeszowie);
- wprowadzenie biologicznych, ewentualnie termicznych, sposobów zagospodarowania odpadów biodegradowalnych;
- wydzielanie i konfekcjonowanie lekkiej frakcji uzyskanej z odpadów balastowych do termicznego ich wykorzystania na instalacjach poza terenem miasta Rzeszowa.

Bilans odpadów

Ze względu na stosunkowo słaby rozwój systemów odzysku odpadów, w tym recyklingu, za Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego przyjęto jako docelowe poziomy odzysku

odpadów określone w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami. W tabeli nr 20. dokonano obliczenia dotyczące planowanego odzysku odpadów biodegradowalnych. Jako odpady biodegradowalne traktowane są:

- tekstylia,
- odpady zielone,
- odpady z opakowań papierowych,
- papier nieopakowaniowy,
- domowe odpady organiczne.

Realizacja powyższych założeń weryfikowana będzie w oparciu o prowadzone badania morfologii i właściwości odpadów kierowanych na składowiska zgodnie z odpowiednimi wytycznymi.

W tabeli nr 21 przedstawiono sumaryczne moce przerobowe sortowni w zależności od strumienia odpadów.

**Tabela nr 18. Szacunki masy odpadów biodegradowalnych
wytworzonych przez mieszkańców gmin należących do
ZK Wisłok w 1995 r.**

Jednostka terytorialna	Liczba mieszkańców w 1995 r.		Masa odpadów wg rejonu zabudowy w 1995 r.	
			Miasto	Wieś
	Miasto	Wieś	0,155	0,047
			Mg/m/rok	
Błażowa	2 057	8 958	319	421
Boguchwała		19 691		925
Głogów Małopolski	4 450	11 850	690	557
Rzeszów	160 271		24 842	
Tyczyn	2 792	10 693	433	503
Strzyżów	8 349	12 234	1 294	575
Chmielnik		5 980		281
Czarna		10 495		493
Frysztak		10 554		496
Hyżne		6 726		316
Krasne		12 587		592
Łańcut Gmina		19 805		931
Niebylec		10 814		508
Ostrów		6 736		317
Rakszawa		7 240		340
Świlcza		17 634		829
Trzebownisko		16 957		797
Wiśniowa		8 698		409
RAZEM:	177 919	197 652	27 577	9 290
	375 571		36 867	

Tabela nr 19. Planowany odzysk odpadów ulegających biodegradacji, przy uwzględnieniu ich zagospodarowania przez mieszkańców we własnym zakresie w latach 2011 – 2017

L.p.	Strumień odpadów	Masa odpadów w latach		
		2011 - 2012	2013 - 2015	2016 - 2017
		67 %	50 %	46 %
		Mg/rok		
1.	Ilość odpadów ulegających biodegradacji w latach w odniesieniu do 1995 r.	36 867		
2.	Dopuszczalna do składowania ilość odpadów ulegających biodegradacji w latach	24 701	18 433	16 959
3.	Prognozowana ilość domowych odpadów organicznych z terenów wiejskich możliwych do zagospodarowanych we własnym zakresie (36 % w ogólnej masie odpadów stanowią odpady z terenów wiejskich).	13 272		
4.	Niezbędna do pozyskania celem wykorzystania bądź odzysku masa odpadów ulegających biodegradacji (wiersz 1 – (2 + 3))	0	5 162	6 636

Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów

Przeciwdziałanie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów jest priorytetem w polityce odpadowej. W celu zachęty mieszkańców do redukcji ilości produkowanych odpadów należy stosować następujące działania:

- edukacyjno - informacyjne:
 - w systemie nauczania, począwszy od zajęć w przedszkolach, szkołach podstawowych, średnich i wyższych;
 - za pomocą środków masowego przekazu (lokalna prasa, radio, internet i telewizja);
 - za pomocą rozpowszechnianych ulotek, akcji plakatowej, itp.

Działania te powinny mieć charakter informacyjno – edukacyjny. Poza przekazywaniem treści edukacyjnych należy

informować o ilości zebranych odpadów niebezpiecznych, miejscach i sposobach selektywnej zbiórki odpadów, terminach odbioru. W ramach prowadzonej edukacji należy zachęcać mieszkańców do kupowania towarów w opakowaniach wielokrotnego użytku oraz biodegradowalnych, rezygnacji z przedmiotów jednorazowego użytku, wykorzystywania mniej toksycznych produktów.

- organizacyjne:
 - wprowadzanie selektywnej zbiórki papieru w biurach i szkołach,
 - selektywne zbieranie odpadów na budowach,
 - przydomowe kompostowanie frakcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji na obszarach z zabudową jednorodzinną.

Zbiórka i transport odpadów

Gromadzenie odpadów w miejscu ich powstawania stanowi pierwsze ogniwo systemu ich usuwania i unieszkodliwiania. Usuwanie odpadów z mieszkań oraz sposób ich przechowywania na terenie nieruchomości mają znaczący wpływ na czystość i stan sanitarny na osiedlach, a tym samym na poziom bytowania mieszkańców. Gromadzenie odpadów powinno stanowić etap krótkotrwały i przejściowy. Odpady powinny być gromadzone w różnego rodzaju i wielkości pojemnikach przenośnych lub przesypowych oraz workach foliowych. Stosowanie zbiorników stałych ze względów sanitarnych oraz technicznych jest niedopuszczalne.

Selektywna zbiórka odpadów może się odbywać jednym z niżej podanych systemów:

- zbiórka selektywna "u źródła" - indywidualna zbiórka na każdej posesji do pojemników lub worków foliowych;
- kontenery ustawione w sąsiedztwie (centra zbiórki) – w wybranych newralgicznych punktach miast i wsi, w formie specjalnych

zbiorników odpowiednio oznakowanych, przeznaczonych na selektywną zbiórkę odpadów użytkowych;

- zbiorcze (dzielnicowe, wiejskie) punkty selektywnego gromadzenia (centra recyklingu) - miejsca ogrodzone, oświetlone, strzeżone, wyposażone w szereg kontenerów oraz pojemników i obsługujące znaczny teren (do 10 - 25 tys. gospodarstw domowych).

Szczególnie istotne z punktu widzenia celu, jest właściwe zbieranie odpadów biodegradowalnych. Aby umożliwić ich selektywną zbiórkę odpadów już w gospodarstwach domowych, mieszkańcy muszą je zbierać na bieżąco, oddzielnie w osobnym pojemniku. W gminach ZK Wisłok (szczególnie wiejskich i miejsko wiejskich) należy prowadzić działania zmierzające do tego by posiadacze ogrodów i ogródków przydomowych nawykowo unieszkodliwiali bioodpady (szczególnie pochodzenia roślinnego) poprzez ich kompostowanie.

W przypadku organizacji zbiórki bioodpadów należy rozważyć następujące metody:

- selektywna zbiórka odpadów komunalnych ulegających biodegradacji:
 - bezpośrednio z domostw (zbiórka przy „krawężniku”),
 - z zastosowaniem pojemników ustawionych w sąsiedztwie gospodarstw domowych (centra zbiórki),
 - poprzez bezpośrednią dostawę odpadów do obiektów odzysku (centra recyklingu);
- zbiórka zmieszanych odpadów komunalnych systemem dwupojemnikowym (odpady ulegające biodegradacji zbierane razem z odpadami mineralnymi w jednym pojemniku, w drugim zbierane są wszystkie suche surowce wtórne). **Osobno należy organizować zbiórkę odpadów niebezpiecznych.**

Do zbiórki **odpadów wielkogabarytowych** stosowane będą następujące systemy:

- okresowy odbiór bezpośrednio od ich właścicieli oraz przez indywidualnie zamówienia, jako „usługa na telefon”;
- dostarczanie sprzętu do zakładu unieszkodliwiania odpadów lub centrum recyklingu przez właścicieli własnym transportem;
- bezpośredni odbiór przez producentów (dotyczy przede wszystkim zbiórki sprzętu elektronicznego i sprzętów gospodarstwa domowego). Ta forma pozyskiwania odpadów upraszcza system ich zbiórki i usuwania. Odpady nie zasilają ogólnego strumienia odpadów komunalnych;
- system wymienny polegający na przekazaniu jeszcze dobrego, ale konstrukcyjnie przestarzałego sprzętu w zamian za egzemplarz nowej generacji.

Zbiórką i transportem **odpadów budowlanych** z miejsc ich powstawania zajmować się będą:

- wytwórcy tych odpadów np. firmy budowlane, rozbiórkowe, osoby prywatne prowadzące prace remontowe;
- specjalistyczne firmy zajmujące się zbiórką odpadów.

Zaleca się, aby już na placu budowy składować w oddzielnych miejscach (pojemnikach) posegregowane odpady budowlane. Pozwoli to na selektywne ich wywożenie do zakładu odzysku i unieszkodliwiania lub na składowisko.

Przy zbiórce **odpadów niebezpiecznych** wytwarzanych w grupie odpadów komunalnych zaleca się stosowanie następujących systemów organizacyjnych:

- regularny odbiór odpadów przez specjalne pojazdy;
- zbiórkę baterii w szkołach i przedszkolach
- zbiórkę przez sieci handlowe np. apteki, sklepy fotograficzne, sklepy z farbami itp., oraz odbiór tych odpadów na żądanie, z użyciem specjalnego pojazdu; system oparty o umowę władz gminnych i miejskich z różnymi placówkami handlowymi w zakresie przyjmowania i przechowywania różnych rodzajów odpadów niebezpiecznych.

- zbiórkę odpadów niebezpiecznych prowadzoną w ZZO i wydzielonych pojemnikach umieszczonych na składowiskach odpadów.
- obwoźną zbiórkę odpadów niebezpiecznych w wyznaczonych punktach na terenie miast i gmin, prowadzoną przez Gminę.

Podstawową metodą pozyskiwania **odpadów tekstylnych** jest zbiórka do specjalnych pojemników. Prowadzona jest ona z reguły odrębnie od systemów organizowanych przez podmioty prowadzące zbiórkę odpadów komunalnych. Kolejnym źródłem pozyskania odpadów odzieżowych jest skup pozostałości ze sklepów z używaną odzieżą.

Strategie i instrumenty służące promowaniu zbiórki selektywnej

W celu zachęcenia mieszkańców do selektywnej zbiórki i zwiększenia jej efektywności wykorzystywane będą następujące działania:

- Egzekwowanie obowiązków określonych prawem, wynikające z obowiązku nałożonego na gminę przez zapisy ustawy *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* z 13.09.1996 r.
- Wykorzystywanie przepisów lokalnych (prawo lokalne obligujące gospodarstwa domowe i innych wytwórców odpadów może być wykorzystane do efektywnego wprowadzania selektywnej zbiórki), poprzez zalecenia dotyczące sposobu zbiórki, typu pojemników oraz częstotliwości ich wystawiania do zbiórki (zgodnie z ustawą *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* z 13.09.1996 r.
- Stosowanie instrumentów finansowych, np. gospodarstwa odzyskujące część odpadów oszczędzają na wydatkach związanych ze zbiórką odpadów niesegregowanych (mniejszy pojemnik lub rzadszy odbiór). Inną zachętą finansową może być obniżenie opłaty za usuwanie odpadów dla gospodarstw prowadzących kompostowanie odpadów we własnym zakresie.

- Edukacja społeczna. Prowadzenie kampanii edukacyjno – informacyjnych stanowi zasadniczą część wdrażania strategii i planów gospodarki odpadami. Jej celem jest zachęcanie „producentów” odpadów do ograniczania wytwarzanej ich ilości, oraz segregacji „u źródła”.

Odzysk i unieszkodliwianie odpadów

W przypadku selektywnej zbiórki odpadów, liczba możliwych do zastosowania technologii odzysku i unieszkodliwiania jest duża. Obejmuje ona najprostsze technologie kompostowania odpadów biodegradowalnych gromadzonych selektywnie, jak również bardziej zaawansowane procesy, takie jak piroliza czy zgazowanie. W przypadku zbieranych selektywnie odpadów organicznych, do ich wykorzystania, zalecane jest:

- kompostowanie odpadów organicznych we własnym zakresie (na terenach z zabudową jednorodzinną) – zakłada się, że ok. 10% tej grupy odpadów zostanie w ten sposób zagospodarowane;
- budowa instalacji zapewniających przyjęcie i przeróbkę odpadów organicznych z pielęgnacji terenów zielonych i ulegających biodegradacji z gospodarstw domowych.

Pozyskane w efekcie zbiórki selektywnej odpady tekstylne będą po doczyszczeniu w wyspecjalizowanych zakładach kierowane do sprzedaży (odzież mało zużyta) lub przerabiane na czyściwo, wykorzystywane (po rozwłóknieniu) do produkcji np. wyrobów włókienniczych, mas papierniczych, tektury, papy.

Odpady niebezpieczne wytwarzane w grupie odpadów komunalnych rozwożone będą z miejsc zbiórki i magazynowania do odbiorców zajmujących się ich unieszkodliwieniem. Zebrane baterie, w ramach prowadzonych przez Związek Komunalny „Wisłok” i FHU „EKO-TOP” akcji, poddawane będą recyklingowi i unieszkodliwieniu przez FHU „EKO-TOP” w zakładach i instalacjach poza Rzeszowem, przy współpracy z Organizacją Odzysku REBA.

Zebrane odpady wielkogabarytowe będą demontowane na stanowiskach znajdujących się na terenie i projektowanych ZZO. Wydzielone surowce wtórne (głównie metale) będą sprzedawane, natomiast odpady niebezpieczne (baterie, akumulatory małogabarytowe, kondensatory, instalacje zawierające oleje i freony) będą kierowane do unieszkodliwiania.

Odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów budowlanych zajmować się będą specjalne zakłady usytuowane w pobliżu lub na terenie składowisk odpadów komunalnych (w tym na terenach istniejących i projektowanych ZZO). Zakłady te wyposażone będą w linie do przekształcania gruzu budowlanego (kruszarki, przesiewacze wibracyjne) i doczyszczanie dowiezionych odpadów budowlanych.

Pozyskane selektywnie z terenu ZK Wisłok odpady kierowane będą na linie do segregacji, będące elementem Zakładów Zagospodarowania Odpadów.

Zgodnie z zapisami Wojewódzkiego i Powiatowych Planów Gospodarki Odpadami, gminy należące do ZK Wisłok zostały przyporządkowane do różnych ZZO.

Zakłady Zagospodarowania Odpadów – instalacje, planowana moc przerobu

W planowanych Zakładach Zagospodarowania Odpadów, do których mają być przynależne poszczególne gminy należące do ZK Wisłok, przewidziano budowę następujących instalacji:

- linie sortownicze (w każdym z ZZO),
- linie do kruszenia odpadów budowlanych o wydajności umożliwiającej zagospodarowanie np. gruzu budowlanego (ZZO Kozodrza i Rzeszów)
- linie do rozdrabniania odpadów, pozwalającej na demontaż odpadów wielkogabarytowych, w tym usunięcie z demontowanych odpadów elementów i substancji niebezpiecznych (ZZO Kozodrza i Rzeszów).

- linie do przesiewania odpadów z oczyszczania ulic i placów (ZZO Rzeszów)
- kompostownie na odpady organiczne i frakcje podsitowe z sortowni. (ZZO Kozodrza i Rzeszów)

Prowadzona selektywna zbiórka odpadów oraz ewentualne energetyczne ich wykorzystanie spowoduje zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowiskach. Obecnie odpady z terenu gmin należących do ZK Wisłok są w większości składowane, głównie na składowiskach w Kozodrzy, Młynach i Strzyżowie oraz Dukli i Dynowie.

Dane dotyczące masy kierowanych odpadów na składowiska, jak również niezbędnej ich pojemności przy wykorzystaniu metod zagęszczania odpadów zamieszczono w tabeli nr 20. W tabeli tej przedstawiono również informacje o stopniu wykorzystania pojemności składowisk w latach 2010 - 2017, przy założeniu, że składowiska te są obiektami obsługującymi wyłącznie gminy należące do ZK Wisłok.

W tabelach nr 21 przedstawiono niezbędne moce przerobowe instalacji do segregacji odpadów oraz zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji, dla poszczególnych gmin w poszczególnych ZZO.

Wyliczenia dotyczące masy odpadów ulegających biodegradacji do zagospodarowania innymi metodami niż składowanie odniesiono, zgodnie z krajowym planem gospodarki odpadami, do roku 1995.

Tabela nr 20. Stopień wykorzystania pojemność składowiska w Kozodrzy i Strzyżowie tylko dla odpadów z gmin należących do ZK Wisłok w latach 2010 – 2017

L.p.	Gmina	Przynależność do składowiska	W latach							Razem	
			2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016		2017
			(tys. Mg)								
1.	Błażowa	Kozodrza	247	249	252	254	257	259	262	264	2 044
2.	Boguchwała		3 774	3 811	3 848	3 886	3 924	3 963	4 002	4 039	31 247
3.	Głogów Małopolski		2 665	2 691	2 718	2 744	2 771	2 799	2 826	2 852	22 066
4.	Rzeszów		51 169	51 674	52 178	52 693	53 208	53 733	54 259	54 762	423 676
5.	Tyczyn		2 265	2 287	2 310	2 332	2 355	2 379	2 402	2 424	18 754
6.	Chmielnik		1 488	1 503	1 517	1 532	1 547	1 563	1 578	1 593	12 321
7.	Hyżne		469	474	478	483	488	493	497	502	3 884
8.	Krasne		229	231	234	236	238	240	243	245	1 896
9.	Niebylec		239	241	244	246	249	251	253	256	1 979
10.	Ostrów		1 610	1 626	1 642	1 658	1 674	1 691	1 707	1 723	13 331
11.	Świlcza		1 252	1 264	1 277	1 289	1 302	1 315	1 328	1 340	10 367
12.	Trzebownisko		346	349	353	356	360	363	367	370	2 864
13.	Wiśniowa		1 325	1 338	1 351	1 364	1 378	1 391	1 405	1 418	10 970
Razem:			67 078	67 740	68 401	69 076	69 751	71 440	71 128	71 788	482 945
Wolna przestrzeń na składowisku (4 kwatery) przy założeniu, że przyjmowane będą wyłącznie odpady od ww. gmin ZK Wisłok)			658 465	590 090	521 048	451 324	380 919	309 819	238 023	165 562	
14.	Frysztak	Strzyżów	326	329	332	336	339	342	346	349	2 699

15.	Strzyżów		422	426	430	435	439	443	447	451	3 493
Razem:			748	755	762	771	778	785	793	800	6192
Wolna przestrzeń na składowisku przy założeniu że przyjmowane będą wyłącznie odpady z terenu miasta Strzyżów)			40 625	39 870	39 108	38 337	37 559	36 774	35 981	35 181	
16.	Czarna	Giedlarowa,	1 561	1 576	1 592	1 608	1 623	1 639	1 655	1 670	12 924
17.	Łączut Gmina	Sigielki, Sokołów	2 883	2 911	2 940	2 969	2 998	3 027	3 057	3 085	23 870
18.	Rakszawa	Małopolski	343	346	350	353	357	360	364	367	2 840
Razem:			4 787	4 834	4 881	4 930	4 978	5 027	5 076	5 123	39 635

Tabela nr 21. Prognozowana ilość odpadów objęta działalnością poszczególnych ZZO oraz niezbędna moc przerobowa instalacji do ich unieszkodliwiania i odzysku w latach 2010 - 2017 (tys. Mg)

L.p.	Gmina	Przynależność do ZZO	W latach							
			2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1.	Ostrów	ZZO Kozodrza - Paszczyzna - Mielec	1 610	1 626	1 642	1 658	1 674	1 691	1 707	1 723
1. Całkowita masa odpadów z gmin ZK Wisłok do ZZO			1 610	1 626	1 642	1 658	1 674	1 691	1 707	1 723
		zielone	15	16	18	20	21	23	25	27
		domowe organiczne	84	99	120	155	190	202	214	247
2. Odpady ulegające biodegradacji do zagospodarowania metodami innymi niż składowanie Razem:			98	116	138	176	212	225	239	274
3. Odpady wysegregowane			157	163	168	174	180	186	192	198
2.	Frysztak	ZZO Krosno - Jasło	326	329	332	336	339	342	346	349
1. Całkowita masa odpadów z gmin ZK Wisłok do ZZO			326	329	332	336	339	342	346	349
		zielone	3	3	4	4	4	5	5	5
		domowe organiczne	18	21	25	33	40	42	45	52
2. Odpady ulegające biodegradacji do zagospodarowania metodami innymi niż składowanie Razem:			21	24	29	37	44	47	50	57
3. Odpady wysegregowane			33	34	35	37	38	39	40	41
3.	Czarna	ZZO Leżajsk - Łańcut - Przeworsk - Nisko	1 561	1 576	1 592	1 608	1 623	1 639	1 655	1 670
4.	Łańcut Gmina		2 883	2 911	2 940	2 969	2 998	3 027	3 057	3 085
5.	Rakszawa		343	346	350	353	357	360	364	367

1. Całkowita masa odpadów z gmin ZK Wisłok do ZZO		4 787	4 833	4 882	4 930	4 978	5 026	5 076	5 123
	zielone	45	49	55	62	65	71	78	83
	domowe organiczne	257	306	369	479	587	621	659	762
2. Odpady ulegające biodegradacji do zagospodarowania metodami innymi niż składowanie Razem:		302	355	424	541	652	692	737	844
3. Odpady wysegregowane		484	502	518	536	554	573	592	609
6.	Błazowa	247	249	252	254	257	259	262	264
7.	Boguchwała	3 774	3 811	3 848	3 886	3 924	3 963	4 002	4 039
8.	Głogów Małopolski	2 665	2 691	2 718	2 744	2 771	2 799	2 826	2 852
9.	Rzeszów	51 169	51 674	52 178	52 693	53 208	53 733	54 259	54 762
10.	Tyczyn	2 265	2 287	2 310	2 332	2 355	2 379	2 402	2 424
11.	Chmielnik	1 488	1 503	1 517	1 532	1 547	1 563	1 578	1 593
12.	Hyżne	469	474	478	483	488	493	497	502
13.	Krasne	229	231	234	236	238	240	243	245
14.	Niebylec	239	241	244	246	249	251	253	256
15.	Świlcza	1 252	1 264	1 277	1 289	1 302	1 315	1 328	1 340
16.	Trzebownisko	346	349	353	356	360	363	367	370
17.	Wiśniowa	1 325	1 338	1 351	1 364	1 378	1 391	1 405	1 418
18.	Strzyżów	422	426	430	435	439	443	447	451
1. Całkowita masa odpadów z gmin ZK Wisłok do ZZO		65 890	66 538	67 190	67 850	68 516	69 192	69 869	70 517
	zielone	618	674	763	849	898	975	1 080	1 140
	domowe organiczne	3 538	4 213	5 077	6 592	8 080	8 555	9 069	10 486
2. Odpady ulegające biodegradacji do zagospodarowania		4 157	4 888	5 840	7 441	8 977	9 530	10 149	11 626

metodami innymi niż składowanie Razem:								
3. Odpady wysegregowane Razem	6 665	6 910	7 134	7 376	7 631	7 894	8 144	8 379
1. Całkowita masa odpadów z gmin ZK Wisłok do ZZO Razem	72 613	73 325	74 045	74 776	75 507	76 252	76 998	77 712
zielone	681	742	840	934	988	1 074	1 189	1 255
domowe organiczne	3 897	4 640	5 591	7 259	8 897	9 420	9 987	11 546
2. Odpady ulegające biodegradacji do zagospodarowania metodami innymi niż składowanie Razem:	4 578	5 382	6 431	8 193	9 885	10 494	11 176	12 801
3. Odpady wysegregowane Razem	7 339	7 610	7 855	8 122	8 403	8 683	8 968	9 228

5.2. Odpady niebezpieczne

5.2.1 Odpady niebezpieczne ogółem

Cele i kierunki działań

Podstawowymi celami w dziedzinie gospodarki odpadami niebezpiecznymi są:

- Maksymalizacja odzysku odpadów niebezpiecznych.
- Unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych.

System gospodarki odpadami niebezpiecznymi

Zgodnie z założeniami przyjętymi w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego, w tym dla gmin należących do ZK Wisłok przewiduje się zorganizowanie trójstopniowego systemu gospodarki odpadami niebezpiecznymi. Będzie on obejmował:

- I stopień – punkty zbierania odpadów niebezpiecznych (PZON) - przyjmujące bezpłatnie odpady niebezpieczne z terenu miast i gmin, i małych przedsiębiorstw, oraz miejsca zbierania wybranych odpadów niebezpiecznych (MZWON) – przyjmujące określone rodzaje odpadów;
- II stopień – instalacje do odzysku odpadów i termicznego przekształcania odpadów niebezpiecznych
- III stopień – instalacje unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych.

5.2.2 Szczególne rodzaje odpadów niebezpiecznych

Odpady zawierające azbest

Głównym celem gospodarki odpadami zawierającymi azbest jest wdrożenie prawidłowego postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi go, oraz zwiększenie ilości unieszkodliwianych odpadów azbestowych. Osiągnięcie tego celu będzie możliwe po przedsięwzięciu niezbędnych działań, do których należy zaliczyć:

- zapewnienie niezbędnych warunków przy pracach demontażowych wyrobów zawierających azbest pod kątem zdrowia ludzi i ochrony środowiska,
- odpowiednie zabezpieczenie zdemontowanych wyrobów,
- właściwy transport odpadów azbestowych,
- wydzielenie osobnej kwatery do deponowania odpadów zawierających azbest na składowisku odpadów komunalnych lub zapewnienie innej metody ich utylizacji,
- działania edukacyjno – informacyjne.

Do końca 2032 r. przewidziano usunięcie azbestu od mieszkańców miast i gmin, posiadających budynki, w których są wbudowane wyroby zawierające azbest.

Oleje odpadowe

System gospodarki olejami odpadowymi jest budowany wspólnie z Konsorcjum Olejów Przepracowanych – Organizacja Odzysku S.A w Jedliczu oraz firmą RAN OIL Sp. z o. o. Gminy i miasta należące do ZK Wisłok otrzymały pojemniki o pojemności 600 dm³ na olej przepracowany oraz na opakowania po olejach. W zakres tego zadania wchodzi również edukacja ekologiczna mieszkańców, prowadzona przez ZK Wisłok.

Fot. Nr 5. Pojemnik na oleje przepracowane

Zużyte urządzenia elektryczne i ich elementy

Wśród odpadów tej grupy dominują zużyte domowe urządzenia elektroniczne i elektrotechniczne. Podstawowym zadaniem w gospodarce tymi odpadami jest zorganizowanie systemu ich zbiórki i odzysku.

Zbiórka tych odpadów jest prowadzona poprzez sklepy oraz dystrybutorów sprzętu, a także we wskazanych przez władze miast i gmin punktach, oraz w formie obwoźnej.

Fot. Nr 6. Pojemnik na zurzuty sprzet elektroniczny EKO-TOP Rzeszów

5.3. Kierunki działań i system gospodarowania odpadami

Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów, ograniczenia ilości odpadów oraz ich negatywnego oddziaływania na środowisko

- Intensyfikacja działań edukacyjno - informacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami.
- Promowanie wykorzystywania produktów wytwarzanych z materiałów odpadowych poprzez odpowiednie działania promocyjne i edukacyjne oraz zamówienia publiczne.

Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania

- Zapewnienie przepływu strumieni odpadów zgodnie z uchwalonym Planem Gospodarki Odpadami.

- Wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.
 - Kontrolowanie stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych.
 - Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzysk energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania.
 - Kontrolowanie zgodności ustaleń zawartych w wydanych zezwoleniach podmiotom prowadzącym działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.
 - Prowadzenie zbierania i odbierania odpadów komunalnych tak, aby możliwe było wydzielenie następujących frakcji odpadów:
 - odpady z pielęgnacji ogrodów i parków (tzw. odpady zielone),
 - kuchenne odpady biodegradowalne,
 - papier i tektura (w tym opakowania, gazety, czasopisma, itd.),
 - odpady opakowaniowe ze szkła z podziałem na szkło bezbarwne i kolorowe,
 - tworzywa sztuczne,
 - metale,
 - zużyte baterie i akumulatory,
 - zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
 - przeterminowane leki,
 - chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe, itd.),
 - meble i inne odpady wielkogabarytowe,
 - odpady budowlane i remontowe.
- Pozostałe frakcje odpadów komunalnych mogą być zbierane łącznie, jako zmieszane odpady komunalne.
- Sposób zbierania odpadów musi być zgodny z przyjętymi technologiami przekształcania odpadów w Zakładach

Zagospodarowania Odpadów, do których odpady będą kierowane.

- Organizacja nowych i rozwój istniejących systemów zbierania odpadów, w tym w szczególności odpadów niebezpiecznych od mieszkańców, w oparciu o:
 - funkcjonujące sieci zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych utworzone przez przedsiębiorców, funkcjonujące placówki handlowe, apteki, zakłady serwisowe oraz punkty zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych (np. przeterminowane lekarstwa, oleje odpadowe, baterie, akumulatory),
 - stacjonarne lub mobilne punkty zbierania odpadów niebezpiecznych,
- Regularne odbieranie odpadów niebezpiecznych od mieszkańców prowadzących ich selektywne zbieranie przez podmioty prowadzące działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.
- Transport selektywnie zebranych odpadów w sposób zapobiegający ich zmieszaniu.
- Współpraca miast i gmin z przemysłem, w celu stymulowania rozwoju rynku surowców wtórnych i produktów zawierających surowce wtórne.
- Ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji poprzez promowanie kompostowania przydomowego oraz budowę linii technologicznych do przetwarzania tych odpadów:
- Odpady zbierane w formie zmieszanej lub pozostałość po ich sortowaniu powinny być poddane procesom, w których frakcja biodegradowalna zostanie przetworzona na kompost i/lub biogaz albo unieszkodliwiona metodami innymi niż składowanie (spalanie, procesy mechaniczno - biologiczne).
- Tworzenie systemów gospodarowania odpadami uwzględniających wszystkie niezbędne elementy gospodarki oraz dostosowanych do warunków miast i gmin.

- Gospodarka odpadami powinna być oparta o Zakłady Zagospodarowania Odpadów (ZZO). W ramach prowadzonej działalności należy prowadzić tak segregację odpadów, aby wydzielić poszczególne ich frakcje przeznaczone do recyklingu materiałowego, ewentualnie do współspalania w przystosowanych do tego celu instalacjach (cementownie, elektrociepłownie, itp.).
- Stosowane w ZZO technologie oraz wyposażenie muszą gwarantować realizację zakładanych celów w zakresie gospodarowania odpadami.
- Budowa instalacji do odzysku/unieszkodliwiania odpadów poza ZZO, które wspierać będą system gospodarowania odpadami komunalnymi.
- Stosowanie technologii spełniających kryteria BAT.

5.3.1 Organizacja systemu w gospodarce odpadami komunalnymi

Organizacja ZZO

Planowane Zakłady Zagospodarowania Odpadów spełniać będą następujące kryteria:

- będą miały przepustowość wystarczającą do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru mu przypisanego, w tym gmin członków ZK Wisłok.
- Wyposażenie ZZO oraz stosowane w nich technologie będą gwarantować realizację zakładanych celów w zakresie gospodarowania odpadami oraz spełniać kryteria najlepszej dostępnej techniki (BAT).
- System zbierania odpadów na obszarach obsługiwanych przez ZZO będą odpowiadać stosowanym w nich technologiom.

Tabela nr 22. Proponowany obszar objęty obsługą przez poszczególne ZZO w ujęciu gminnym i powiatowym

L.p.	Gmina	Przynależność do ZZO
1.	Ostrów	ZZO Kozodrza - Paszczyzna - Mielec
2.	Frysztak	ZZO Krosno - Jasło
3.	Czarna	ZZO Leżajsk - Łańcut - Przeworsk - Nisko
4.	Łańcut Gmina	
5.	Rakszawa	
6.	Błażowa	ZZO Rzeszów
7.	Boguchwała	
8.	Głogów Małopolski	
9.	Rzeszów	
10.	Tyczyn	
11.	Chmielnik	
12.	Hyżne	
13.	Krasne	
14.	Niebylec	
15.	Świlcza	
16.	Trzebownisko	
17.	Wiśniowa	
18.	Strzyżów	

Wg władz ZK Wisłok, gminę Łańcut oraz Czarna, z racji położenia, należałoby uwzględnić w ZZO „Rzeszów”.

5.3.2 Plan zamykania instalacji niespełniających wymagań ochrony środowiska, których modernizacja nie jest możliwa z przyczyn technicznych lub jest nieuzasadniona z przyczyn ekonomicznych

Na terenie gmin należących do ZK Wisłok nie przewiduje się do 2017 r. zamykania żadnych instalacji związanych z gospodarowaniem odpadami.

5.4. Edukacja ekologiczna

Cele edukacji ekologicznej

10-letnie doświadczenie referatu Edukacji Ekologicznej Związku Komunalnego „Wisłok” wskazuje że prowadzenie edukacji dla zrównoważonego rozwoju wymaga podejścia systemowego, zaplanowanych stałych wysokich kosztów, doświadczonej grupy realizatorów działań, powtarzalności prowadzonych kampanii i akcji oraz skutecznego i przekonującego wsparcia władz gmin. Szczególnie to ostatnie nabiera wagi gdyż prowadzenie działań, które w odbiorze społecznym postrzegane są jako ignorowane przez władze, i traktowane przez nie jako mało cenne, nieistotne, marginalne, niepopierane jest często skazane na niepowodzenie. Przeciwdziałanie powstawaniu odpadów, minimalizacja ich ilości, ograniczenie ich negatywny wpływ na środowisko, likwidacja dzikich wysypisk, wzrost poziomu segregacji, organizacja skutecznej zbiórki odpadów niebezpiecznych wymaga **wychowania nowego pokolenia** świadomych ekologicznie mieszkańców gmin. Przypadkowe i niskonakładowe, sporadyczne akcje nie są w stanie zapewnić powszechny i masowy efekt. Celem regulacji gospodarki odpadowej niezbędne są dalsze działania z zakresu edukacji ekologicznej mającej na celu informowanie społeczeństwa nt. skali problemu związanego ze stale rosnącą ilością wytwarzanych odpadów oraz odpowiedzialności osób, instytucji i firm za zarządzanie środowiskiem. W tym zakresie mieści się m.in. zachęcanie społeczeństwa do kupowania towarów w opakowaniach zwrotnych, wielokrotnego użytku oraz biodegradowalnych, nakłanianie do rezygnacji z produktów jednorazowych, oraz zwracanie uwagi na toksyczność niektórych towarów (np. elektroniki, baterii, farb i lakierów) i odpadów generowanych po ich zużyciu itp.

Dla osiągnięcia w/w celów niezbędnym jest stworzenie systemu nauczania proekologicznego adresowanego do przedszkoli, szkół podstawowych, poprzez zawodowe, średnie i wyższe, prowadzenie akcji informacyjnych za pomocą środków masowego przekazu (Internet,

lokalna prasa, radio i telewizja), organizacja konferencji, szkoleń, akcji i imprez edukacyjno-promujących oraz rozpowszechnianych ulotek, akcji plakatowych, itp.

Fot. Nr 7. Modelowe gniazdo do selektywnej zbiórki odpadów

Organizacyjnie należy wspomagać wprowadzanie selektywnej zbiórki surowców wtórnych w biurach, instytucjach, firmach, urzędach, przedszkolach i szkołach, selekcjonowanie odpadów na budowach, odzysk opakowań po tonerach z drukarek i kopiarek, przydomowe kompostowanie frakcji odpadków organicznych na obszarach z zabudową jednorodziną oraz wprowadzenie modelowych (szkoleniowych) minikompostowni w szkołach.

Założenia poprawnie funkcjonującego systemu edukacji ekologicznej

Wprowadzania i funkcjonowanie selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych, problemowych i niebezpiecznych musi być wspomagane przez prowadzenie edukacji ekologicznej. Jej zasadniczym celem powinno być zachęcanie mieszkańców do ograniczania ilości wytwarzanych odpadów oraz segregowania tych, których wytwarzania nie da się uniknąć. Edukacja ta powinna być kontynuacją prowadzonych przez Związek programów „WISŁOK 2000”, „WISŁOK dla Europy” i „Ochrona Doliny Wisłok” na lata 2009-2011, którego głównym elementem ma być projekt „Partnerska sieć dla zrównoważonego rozwoju

gmin dorzecza rzeki Wisłok” współfinansowanego ze środków Europejskiego Obszaru Gospodarczego EOG. Wartość projektu ok. 1 155 000 PLN.

Fot. Nr 8. Pojemniki na baterie **Fot Nr 9. Jarmark SOS dla Wisłoka**

Planowane działania w Programie Edukacji Ekologicznej

Cykl szkoleń

Niezbędne jest przeprowadzenie cyklu warsztatów oraz szkoleń podnoszących i zmieniających świadomość ekologiczną lokalnych społeczności oraz liderów ekologii w zakresie:

- prawodawstwa dotyczącego gospodarki odpadowej a w szczególności wymogu selektywnej zbiórki surowców wtórnych, odpadów opakowaniowych i odpadów niebezpiecznych;
- nauki segregacji odpadów komunalnych ze szczególnym uwzględnieniem opakowań i biomasy oraz segregacji i utylizacji odpadów niebezpiecznych i wielkogabarytowych;
- informacji nt. organizacji wspólnego systemu odpadowego - lokalizacji gniazd recyklingowych, planowanych GPZON-ów (gminnych punktów przyjmowania odpadów niebezpiecznych);
- nauki kompostowania w szkołach;

Uczestnikami warsztatów szkoleniowych jedno i wielodniowych organizowanych w formie konferencji i wyjazdów studialnych powinny być:

- prezydenci, burmistrzowie i wójtowie;
- Gminni Koordynatorzy Edukacji Ekologicznej;
- prezesi, dyrektorzy i pracownicy przedsiębiorstw gospodarki komunalnej oraz oczyszczalni ścieków;
- nauczyciele i opiekunowie szkolnych kół ekologicznych;
- księża i katecheci;
- dziennikarze;
- lokalni liderzy ekologii ze środowisk: studenckich, młodzieżowych, harcerskich i organizacji pozarządowych.

Formy szkolenia powinny polegać na wykładach, dyskusjach, analizach studiów przypadku, prezentacji foliogramów i wizualizacji multimedialnych oraz wizyt studialnych. Szkolenia powinny odbywać się również w formie dyskusyjnych sesji tematycznych dla zespołów skupiających przedstawicieli sąsiednich gmin.

W ramach cyklu szkoleniowego powinien być kontynuowany autorski program jednodniowych warsztatów edukacyjnych dla wychowanków przedszkoli i uczniów szkół pn.: „Warsztaty Tropicieli Odpadów” i „Warsztaty Mój Wisłok”.

Tematyka warsztatów dotyczyć powinna:

- selektywnej zbiórki odpadów komunalnych;
- obowiązków mieszkańców wynikających z przepisów prawa w zakresie selektywnej zbiórki surowców wtórnych, odpadów opakowaniowych, niebezpiecznych oraz odpadów przemysłowych;
- zagrożeń wynikających z nieodpowiedzialnego pozbywania się odpadów

Budowa Zielonej Sieci

Celem monitoringu i powszechnego dostępu do informacji nt. gospodarki odpadowej gmin, istnieje konieczność rozbudowy na terenie Związku Komunalnego „Wisłok” istniejącej strony internetowej www.wislok.pl oraz działającego od 2009 roku newslettera „Sieci Wisłok” przygotowanej dla projektu „Partnerska sieć dla zrównoważonego rozwoju

gmin dorzecza rzeki Wisłok”. Przy istnieniu dodatkowych źródeł finansowania celowym byłby zakup centralnego serwera zainstalowanego w siedzibie Związku połączonego z komputerami „Sieci...”, zainstalowanymi w gminach we wszystkich placówkach oświatowo wychowawczych, bibliotekach, urzędach.

Na serwerze powinna zostać umieszczona elektroniczna baza danych dotycząca gospodarki odpadami w gminach Związku. Gminne punkty powinny zostać wyposażone w sprzęt multimedialny z dostępem do internetu. Ponadto idea „Sieci” zakłada, iż będą one powszechnie i nieodpłatnie dostępne dla wszystkich zainteresowanych.

Sieć powinna ułatwić użytkownikom dostęp do aktualizowanych na bieżąco danych nt. stanu gospodarki odpadami i zasobów internetu.

Ekologiczne akcje edukacyjno - informacyjne

Celem zmiany świadomości dotyczącej obowiązku segregacji odpadów oraz wytworzenia swoistej „mody na ekologię” powinny być kontynuowane akcje:

- plenerowe imprezy masowe (Jarmark Ekologiczny „S.O.S dla Wisłoka” z okazji Światowego Dnia Ochrony Środowiska) propagujące ideę ochrony dorzecza Wisłoka przed śmieciami komunalnymi i nielegalnymi zrzutami ścieków domowych, segregacji surowców wtórnych, odpadów niebezpiecznych oraz biomasy;
- lokalne kampanie Sprzątania Gminy w ramach Akcji Sprzątanie Świata (wrzesień);
- Kongresy Liderów Ekologii podsumowujący roczne efekty edukacji dla zrównoważonego rozwoju
- Międzygminne Festiwale Kultury Ekologicznej (planowane na 2010 r. w ramach projektu EOG „Partnerska sieć dla zrównoważonego rozwoju gmin dorzecza rzeki Wisłok” – realizacja; Błazowa, Czarna, Strzyżów, Ostrów, Rzeszów).

- Rodzinne EkoOlimpiady organizowane lokalnie przy współpracy z Stowarzyszeniem EKOSKOP i ZHP

Konkursy

W ramach organizacji programów dotyczących selektywnej zbiórki odpadów powinny zostać kontynuowane konkursy:

- „Łowcy baterii”, skierowany do szkół podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych w ramach „Podkarpackiego Systemu Selektywnej Zbiórki Zużytych Baterii” współorganizowanego od 2009 roku przez REBA
- „Przybysz z planety WEEE” organizowany od 2005 roku w ramach zbiórki zużytego sprzętu ekлекtycznego i elektronicznego.

Należy rozważyć powrót do cykli konkursów z lat 2000-2004

- „Wiecznie Zielone Drzewo” promujący selektywną zbiórkę surowców – skierowany do dzieci przedszkolnych i młodszych szkół podstawowych;
- Harcerski Sherlock Holmes polegający na monitoringu dzikich wysypisk śmieci i zagrożeń z tym związanych – skierowany do środowisk harcerskich
- Ekologiczna Szkoła, promujący szkoły liderów w dziedzinie segregacji surowców wtórnych, odpadów niebezpiecznych oraz biomasy – skierowany dla szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych;
- Tropiciele Olejów Przepracowanych jako konkurs wspierający dla „Podkarpackiego Systemu Zbiórki Olejów Przepracowanych”

Katechez ekologiczne

W dalszym ciągu wzorem lat 2002 - 2003 i 2009 należy wspierać prowadzenie w szkołach katechez ekologicznych przygotowane przez współpracy z Kurią Biskupią. Katechez umożliwią księżom i katechetom z terenu gmin Związku Komunalnego włączyć się do promowania segregacji i recyklingu odpadów komunalnych na terenie swoich parafii.

Szczególny nacisk powinien zostać nałożony na problem segregacji i utylizacji odpadów niebezpiecznych.

Druk wydawnictw

W ramach prowadzonych działań (w zależności od pozyskanych źródeł finansowania) należy przygotować cyklicznie wydania materiałów edukacyjno-informacyjnych nt. selektywnej zbiórki odpadów oraz prawodawstwa związanego z gospodarką odpadami w tym m.in.:

- ulotki edukacyjno-informacyjne skierowane do wszystkich mieszkańców (nakład ok. 200 000 szt.) jak należy postępować z odpadami
- roczny kalendarz edukacyjny skierowane do gospodarstw domowych z terenu gmin (nakład ok. 40 tys. szt.);
- plakaty informacyjno edukacyjne o tersciach „odpadowych” (nakład ok. 2 tys. szt.);
- nowy zaktualizowany przewodnik programu „Warsztaty Tropicieli Odpadów”;

Współpraca z mediami

Celem dotarcia do szerszej grupy uczestników systemu, koniecznym jest propagowanie założeń systemu zbiórki i zagospodarowania odpadów w internecie, prasie, radiu i lokalnej telewizji, kontynuując pracę nad stworzeniem w lokalnych dziennikach stałego dodatku ekologicznego, a w ramach działania lokalnych rozgłośni radiowych oraz Telewizji Polskiej S.A. oddział w Rzeszowie, wprowadzenie stałego programu o charakterze proekologicznym. Na bieżąco należy inspirować do poruszenia problematyki gospodarki odpadowej w szczególności poza okresem Akcji Sprzątania Świata i Światowego dnia Ochrony Środowiska czy Dnia Ziemi. Należy stworzyć listę dziennikarzy o zainteresowaniach ekologicznych do stałej współpracy z biurem ZK „WISŁOK”. Szczególną rolę należy przypisać współpracy z: Gazetą Wyborczą, Nowinami, Supernowościami, Radiem Rzeszów, Radiem VIA,

Radiem Fan FM, Radiem Bieszczady, Telewizją Polską S.A. oddział w Rzeszowie.

Centrum Edukacji Ekologicznej

Od 2000 r. postulatem Związku było powołanie Centrum Edukacji Ekologicznej celem prowadzenia systemowej edukacji wspieranej przez samorząd województwa i wojewódzkie instytucje i firmy związane z gospodarką odpadową. Centrum powinno koordynować współpracę istniejących ośrodków zaangażowanych w działania edukacyjne promujące zrównoważony rozwój w tym skupiać aktywność organizacji pozarządowych.

Planowane koszty edukacji ekologicznej

Koszty edukacji ekologicznej powinny stanowić około 5 % kosztów budowy systemu odpadowego.

Coroczna składka gmin związkowych w wysokości 0.40 gr. na mieszkańca gminy nie jest wystarczająca by finansować dodatkowe zadania z zakresu edukacji ekologicznej. Jedynym sposobem finansowania tych zadań jest zdobywanie dotacji do działań edukacyjnych wspartej wkładem własnym gmin (min. 15 - 30 % zależnie od programów pomocowych). Dotychczasowym źródłem dotacji był WFOŚiGW oraz NFOŚiGW, a od 2009 r. Europejski Obszar Gospodarczy finansowany przez rządy Norwegii, Lichtensteinu i Islandii. Minimalne koszty kontynuacji dotychczasowych działań edukacyjnych zostały szacowane w oparciu o dotychczasowe doświadczenia Referatu edukacji ekologicznej Związku i plan działań na 2010 r. Koszty te przedstawia tabela [Tab. 24] oraz [Tab. 25].

Tabela nr 23. Nakłady finansowe na edukację ekologiczną związaną z gospodarką odpadami 2009 - 2013

L.p.	Działania w projekcie „Partnerska sieć..”	Ilość	Cena	Wartość
			PLN	
1.	Konferencja rozpoczynająca tworzenie sieci partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju			50 000
2.	Wyjazd studyjny przedstawicieli samorządów i organizacji pozarządowych do Norwegii			180 000
3.	Konferencja nr 2 sieci partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju			54 000
4.	Gminne Festiwale dla Zrównoważonego Rozwoju	4	75 000	300 000
5.	Rzeszowski Festiwal dla Zrównoważonego Rozwoju	1	150 000	150 000
6.	Opracowanie i wydruk broszury nt. zrównoważonego rozwoju gmin dorzecza rzeki Wisłok	1	60 000	60 000
7.	Konkurs dla szkół „Szkolna kampania dla zrównoważonego rozwoju”	1	8 000	8 000
8.	Plenerowe warsztaty zielonej sieci "Mój Wisłok"	150	970	145 500
9.	Obsługa i zarządzanie projektem, tłumaczenia, promocja			160 000
			OGÓLEM	1 107 500

Źródło: Opracowanie własne

Tabela nr 24. Planowane nakłady finansowe na inne działania edukacyjne

L.p.	Inne planowane działania w latach 2010-2013	Wartość
		PLN
1.	Happeningi ekologiczne S.O.S dla Wisłoka	4 000
2.	Kongresy Liderów Ekologii	2 000
3.	Konkurs „Łowcy baterii”	8 000
4.	Konkurs „przybysz z planety WEEE	6 000
5.	Plenerowe „Warsztaty Tropicieli odpadów”	50 000
OGÓLEM		70 000

Źródło: Opracowanie własne

Projekty edukacyjne mogą w praktyce uzyskać ok. 30 - 50 % dotacji z WFOŚiGW na kwalifikowane wydatki wg szczegółowych zasad Funduszu. Projekt partnerska sieć dla zrównoważonego rozwoju gmin dorzecza rzeki Wisłok uzyskał 85 % dotacji ze środków EOG.

6. HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ OBEJMUJĄCY OKRES 8 LAT

W tabeli nr 24 podano ramowy harmonogram realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi do 2017 r; w rozbiciu na:

- Zadania w zakresie rozbudowy, modernizacji i budowy zakładów zagospodarowania odpadów.
- Zadania ogólne w zakresie gospodarki odpadami.
- Zadania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.
- Zadania w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi.

Tabela nr 25 Harmonogram realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami

L.p.	Rok	Zakres	Wykonawca
Zadania ogólne w zakresie gospodarki odpadami:			
1.		Wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów	Organy wydające decyzje administracyjne, WIOŚ
2.	Działania ciągłe	Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania	Wojewoda, Marszałek, gminy
3.		Wydawanie decyzji w sprawie usuwania odpadów z miejsc na ten cel nieprzeznaczonych	Prezydent, burmistrzowie, wójtowie
5.	2010 - 2011	Sporządzenie sprawozdania z realizacji Planów Gospodarki Odpadami	
6.		Budowa instalacji do demontażu zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych oraz urządzeń zawierających freony (np. w Kozodrzy)	Przedsiębiorcy
7.	2010 - 2017	Modernizacja i budowa innych instalacji do zagospodarowania odpadów (biogazownie, kompostownie, instalacje do odzysku materiałowego np. odpadów z tworzyw sztucznych, itp.)	Przedsiębiorcy, samorząd
Zadania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi:			
1.	Działania ciągłe	Prowadzenie działań edukacyjno - informacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami komunalnymi	Gmina przy współpracy z ZK Wisłok, organizacjami odzysku i ekologicznymi oraz mediami

2.		Kontrolowanie wypełniania warunków i ustaleń zawartych w wydanych zezwoleniach podmiotom prowadzącym działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów	Prezydent, burmistrzowie, wójtowie
3.		Prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych	przedsiębiorcy
4.		Zapewnienie przepływu strumieni odpadów zgodnie z uchwalonymi planem gospodarki odpadami oraz regulaminem utrzymania czystości i porządku	Gminy
5.		Kontrolowanie stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych	Prezydent, burmistrzowie, wójtowie
6.		Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania	Gminy
7.		Współpraca z organizacjami odzysku i przemysłem w celu stymulowania rozwoju rynku surowców wtórnych i produktów zawierających surowce wtórne	
8.		Bieżąca likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów (tzw. dzikie wysypiska)	
9.	2010	Opracowanie programu rozwoju selektywnego zbierania odpadów komunalnych na poziomie gminnym / międzygminnym w ramach ZPGO	Gminy, ZK Wisłok
10.	2010 - 2011	Stworzenie regionalnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi w oparciu o planowane w WPGO Zakłady Zagospodarowania Odpadów.	Gminy, przedsiębiorcy, ZK Wisłok
11.	2010	Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych 100 % mieszkańców	Gminy, ZK Wisłok

12.	2010 - 2015	Rozbudowa i budowa nowych zakładów zagospodarowania odpadów	Gminy, przedsiębiorcy, ZK Wisłok
13.	2011	Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie. Składowania nie więcej niż 65 % masy odpadów ulegających biodegradacji	Gminy, przedsiębiorcy, operatorzy składowisk, ZK Wisłok
14.	2014	Zmniejszenie masy składowanych odpadów do max. 85 % ilości odpadów wytworzonych	Gminy, przedsiębiorcy, ZK Wisłok
15.	2015	Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie. Składowania nie więcej niż 46 % masy odpadów ulegających biodegradacji w odniesieniu do masy odpadów wytworzonych w 1995 r.	Gminy, przedsiębiorcy, operatorzy składowisk, ZK Wisłok
Zadania w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi:			
1.	Działanie ciągle	Rozwój istniejącego systemu zbierania olejów odpadowych, w tym ze źródeł rozproszonych	Gminy, Przedsiębiorcy, Marszałek, ZK Wisłok,
2.		Rozwój istniejącego systemu zbierania baterii, w tym ze źródeł rozproszonych	
3.	2010 - 2032	Realizacja zadań w zakresie gospodarowania azbestem, określonych w Programie oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009 - 2032	Prezydent, Burmistrzowie, wójtowie, właściciele nieruchomości, urządzeń i instalacji zawierających azbest

Tabela nr 26. Zadania w zakresie rozbudowy, modernizacji i budowy ZZO oraz racjonalizowania gospodarki odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi dla poszczególnych gmin należących do ZK Wisłok

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Koszty			Źródła finansowania
				Ogółem	2010 - 2013	2014 - 2017	
				(tys. zł)			
ZZO Kozodrza – Paszczyna – Mielec (Gmina Ostrów)							
1.	Budowa ZZO na terenie gminy Ostrów: – sortownia, – instalacje do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji, – stanowisko do demontażu odpadów wielkogabarytowych, – instalacja rozdrabniania gruzu budowlanego,	Gminy, związek gmin, przedsiębiorcy	2010 - 2015	77 520,0	54 700,0	22 820,0	środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
2.	Rozbudowa składowiska dla ZZO (z uwzględnieniem przyjmowania odpadów z terenu ZZO Rzeszów)						
Wariant I składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne		gminy, związek gmin, przedsiębiorcy	2012 - 2015	9 355,0	3 135,0	6 220,0	środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
Wariant II składowisko odpadów niebezpiecznych				11 455,0	5 225,0	6 230,0	
3.	Zamykanie i rekultywacja składowiska w Kozodrzy		2010 - 2017	21 800,0	2 700,0	19 100,0	

4.	Działalność informacyjno - edukacyjna dla gminy Ostrów	Gmina, związek gmin, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, Starostowie	2010 - 2017	226,6	75,6	151,0	
Razem wariant I				108 901,6	60 610,6	48 291,0	
Razem wariant II				111 001,6	62 000,6	48 301,0	
1.	Ww. działania w całości dotyczą gminy Ostrów						
ZZO Krosno - Jasło (Gmina Frysztak)							
1.	Wspieranie działań informacyjno - edukacyjnych w zakresie wytwarzania oraz postępowania z odpadami (np. w ramach odrębnego własnego, wewnętrznego harmonogramu i zamierzeń)	gminy, związek gmin, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, Starostowie	działanie ciągłe	0,9	0,3	0,6	środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
Razem				0,9	0,3	0,6	
1.	Ww. działania dotyczą w całości gminy Frysztak						
ZZO Leżajsk - Łańcut - Przeworsk - Nisko (Gminy: Czarna, Łańcut Gmina i Rakszawa)							
1.	Promowanie zgodnego z zapisami prawa wykorzystania odpadów w gospodarstwach domowych	gminy, związek gmin, organizacje pozarządowe, Starostowie	2010 - 2016	9,8	4,9	4,9	środki własne, fundusze UE,

2.	Wspieranie działań informacyjno – edukacyjnych w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami		działanie ciągłe	5,9	2,0	3,9	środki własne, przedsiębiorstw, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
3.	Kontrola posiadaczy odpadów	Gminy,		W ramach działalności własnej			
4.	Organizacja nowych i rozwój istniejących systemów zbierania odpadów, z uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych (gospodarstwa domowe)	Gminy, związek gmin, organizacje pozarządowe,	2010 - 2011	5,0	2,5	2,5	środki własne, przedsiębiorstw, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
5.	Rozwój istniejącego systemu zbierania olejów odpadowych, w tym ze źródeł rozproszonych	Starostowie	działanie ciągłe	24,7	17,3	7,4	
Razem				45,4	26,7	18,7	
1	Czarna			12,9	7,6	5,3	
2	Łańcut Gmina			24,1	14,2	9,9	
3	Rakszawa			8,4	4,9	3,5	
ZZO Rzeszów (Gminy: Błażowa, Boguchwała, Głogów Małopolski, m. Rzeszów, Tyczyn, Chmielnik, Hyżne, Krasne, Świlcza, Trzebownisko, Wiśniowa, Strzyżów)							

1.	<p>Wariant I: budowa ZZO wariant I: sortownia, instalacje do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji, instalacja do produkcji paliwa z odpadów, stanowisko do demontażu odpadów wielkogabarytowych, instalacja rozdrabniania gruzu budowlanego, pomieszczenia magazynowe itp.</p>	Gminy, spółki gmin, związek gmin, przedsiębiorcy	2010 - 2017	94 490,0	71 950,0	22 540,0	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
	<p>Wariant II: budowa ZZO wariant II: instalacja termicznego przekształcania odpadów, lokalne kompostownie odpadów z pielęgnacji terenów zielonych, stanowisko do demontażu odpadów wielkogabarytowych, instalacja do rozdrabniania gruzu budowlanego, pomieszczenia magazynowe, itp.</p>			241 500,0	186 500,0	55 000,0	
2.	Budowa stacji przeładunkowej zintegrowanych z ZZO (1), z możliwym doposażeniem w sortownię odpadów z selektywnej zbiórki, kompostownie odpadów z pielęgnacji terenów zielonych, punkt zbiórki odpadów niebezpiecznych			3 000,0	2 000,0	1 000,0	

3.	Monitoring składowisk	Gminy, przedsiębiorcy, zarządzający składowiskiem		300,0	120,0	180,0
4.	Wariant I: Działalność informacyjno - edukacyjna:	Gminy, spółki gmin, związek gmin, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, Marszałek		2 250,0	750,0	1 500,0
	Wariant II: Działalność informacyjno - edukacyjna:			4 500,0	1 500,0	3 000,0
Razem warianty I + I				100 040,0	74 820,0	25 220,0
1.	Błażowa			3 284,0	2 456,1	827,9
2.	Boguchwała			5 668,3	4 239,3	1 429,0
3.	Głogów Małopolski			5 848,0	4 373,7	1 474,3
4.	Rzeszów			52 960,0	39 608,8	13 351,2
5.	Tyczyn			5 284,1	3 952,0	1 332,1
6.	Strzyżów			6 417,5	4 799,6	1 617,8
7.	Chmielnik			2 000,4	1 496,1	504,3
8.	Hyżne			2 130,2	1 593,1	537,0
9.	Krasne			3 037,9	2 272,0	765,8
10.	Świlcza			4 789,4	3 582,0	1 207,4
11.	Trzebownisko			6 018,7	4 501,4	1 517,3
12.	Wiśniowa			2 601,6	1 945,7	655,9
Razem warianty I + II				102 290,0	75 570,0	26 720,0
1.	Błażowa			3 357,8	2 480,7	877,1
2.	Boguchwała			5 795,8	4 281,8	1 514,0

3.	Głogów Małopolski	5 979,5	4 417,6	1 562,0
4.	Rzeszów	54 151,1	40 005,9	14 145,2
5.	Tyczyn	5 403,0	3 991,6	1 411,4
6.	Strzyżów	6 561,8	4 847,7	1 714,1
7.	Chmielnik	2 045,4	1 511,1	534,3
8.	Hyżne	2 178,1	1 609,1	568,9
9.	Krasne	3 106,2	2 294,8	811,4
10.	Świlcza	4 897,2	3 617,9	1 279,2
11.	Trzebownisko	6 154,0	4 546,5	1 607,5
12.	Wiśniowa	2 660,1	1 965,2	694,9
Razem warianty II + I		247 050,0	189 370,0	57 680,0
1.	Błażowa	8 109,8	6 216,4	1 893,4
2.	Boguchwała	13 998,0	10 729,8	3 268,2
3.	Głogów Małopolski	14 441,7	11 069,9	3 371,8
4.	Rzeszów	130 785,3	100 250,2	30 535,1
5.	Tyczyn	13 049,2	10 002,5	3 046,7
6.	Strzyżów	15 848,0	12 147,9	3 700,1
7.	Chmielnik	4 940,1	3 786,7	1 153,4
8.	Hyżne	5 260,4	4 032,3	1 228,2
9.	Krasne	7 502,1	5 750,6	1 751,6
10.	Świlcza	11 827,6	9 066,1	2 761,4
11.	Trzebownisko	14 863,2	11 393,0	3 470,2
12.	Wiśniowa	6 424,6	4 924,6	1 500,0

Razem warianty II + II		249 300,0	190 120,0	59 180,0
1.	Błazowa	8 183,7	6 241,0	1 942,7
2.	Boguchwała	14 125,4	10 772,3	3 353,2
3.	Głogów Małopolski	14 573,2	11 113,8	3 459,5
4.	Rzeszów	131 976,4	100 647,3	31 329,2
5.	Tyczyn	13 168,0	10 042,1	3 125,9
6.	Strzyżów	15 992,3	12 196,0	3 796,3
7.	Chmielnik	4 985,1	3 801,7	1 183,4
8.	Hyżne	5 308,4	4 048,2	1 260,1
9.	Krasne	7 570,4	5 773,3	1 797,1
10.	Świlcza	11 935,3	9 102,0	2 833,3
11.	Trzebownisko	14 998,6	11 438,1	3 560,4
12.	Wiśniowa	6 483,1	4 944,1	1 539,0

Tabela nr 27. Zadania w zakresie racjonalizacji gospodarowania odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi oraz ich koszty (z podziałem na poszczególne gminy)

L.p.	Cele strategiczne / szczegółowe Rodzaj działania / Inwestycje	Jednostki i podmioty realizujące	Termin realizacji	Źródło finansowania	Szacunkowe koszty	
					2008 - 2011	2012 - 2015
					(tys. zł)	
1.1.	Racjonalizacja gospodarki odpadami komunalnymi				2 459,0	1 753,6
	Likwidacja „dzikich wysypisk”.	Gminy	Działania ciągłe	krajowe fundusze ekologiczne, środki własne	749,8	201,6
	Organizacja i prowadzenie systemu zbiórki i transportu odpadów problemowych.			środki własne	96,8	141,1
	Ciągła akcja edukacyjno – informacyjna (w tym szkolenia i konferencje)	ZK Wisłok		krajowe fundusze ekologiczne, środki własne	1 612,4	1 410,9
1.	Błażowa				66,9	47,7
2.	Boguchwała				115,5	82,3
3.	Głogów Małopolski				119,1	84,9
4.	Rzeszów				1 078,8	769,3
5.	Tyczyn				107,6	76,8
6.	Strzyżów				130,7	93,2
7.	Chmielnik				40,7	29,1
8.	Czarna				69,0	49,2
9.	Frysztak				67,3	48,0
10.	Hyżne				43,4	30,9
11.	Krasne				61,9	44,1
12.	Łańcut Gmina				129,5	92,3

13.	Niebylec				66,8	47,6
14.	Ostrów				43,4	31,0
15.	Rakszawa				45,2	32,3
16.	Świlcza				97,6	69,6
17.	Trzebownisko				122,6	87,4
18.	Wiśniowa				53,0	37,8
1.2.	Racjonalizacja gospodarki odpadami niebezpiecznymi				1 038,1	1 209,3
	Zbieranie i transport odpadów niebezpiecznych	Podmioty gospodarcze, Gminy,	Działania ciągłe	Krajowe fundusze ekologiczne, Środki własne, Podmioty gospodarcze	433,4	403,1
	Organizacja zbiórki odpadów niebezpiecznych	ZK Wisłok				
	Zbiórka i transport odpadów zawierających azbest.	Gminy, Podmioty gospodarcze	Do końca 2032 r.	Środki własne, Krajowe fundusze ekologiczne Środki unijne	604,7	806,2
1.	Błażowa				28,2	32,9
2.	Boguchwała				48,7	56,8
3.	Głogów Małopolski				50,3	58,6
4.	Rzeszów				455,4	530,5
5.	Tyczyn				45,4	52,9
6.	Strzyżów				55,2	64,3
7.	Chmielnik				17,2	20,0
8.	Czarna				29,1	33,9
9.	Frysztak				28,4	33,1
10.	Hyżne				18,3	21,3
11.	Krasne				26,1	30,4
12.	Łańcut Gmina				54,7	63,7
13.	Niebylec				28,2	32,9
14.	Ostrów				18,3	21,4
15.	Rakszawa				19,1	22,3
16.	Świlcza				41,2	48,0
17.	Trzebownisko				51,8	60,3
18.	Wiśniowa				22,4	26,1

7. WNIOSKI Z ANALIZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU ORAZ SPOSÓB ICH UWZGLĘDNIENIA W PLANIE

Przyjęcie rozwiązań przedstawionych w Aktualizowanym Planie Gospodarki Odpadami przyczyni się do znacznego ograniczenia w perspektywie do 2017 r., ilości odpadów deponowanych na składowiskach, jak również wzrostu ilości odpadów poddawanych procesom odzysku i recyklingu. Przy aktualnym stanie wiedzy i techniki, praktycznie wszystkie asortymenty odpadów mogą być poddawane wszelkiego rodzaju procesom technologicznym, zmierzającym do wykorzystania ich wartości nawozowych, materiałowych i energetycznych.

Osiągnięcie takiego poziomu odzysku wymaga jednak wysiłku przede wszystkim od wytwórców odpadów, tj. mieszkańców.

W Planie przedstawiono propozycje zmian zmierzających do tego celu, jak również prognozy, wynikające z funkcjonujących rozwiązań organizacyjnych, prawnych i danych statystycznych, celem wsparcia planistów w organizowaniu systemów gospodarowania odpadami i doborze odpowiednich, co do wielkości i rodzaju instalacji, maszyn i urządzeń.

Pomocnymi, aczkolwiek uciążliwymi dla wytwórców odpadów, są wprowadzane obligatoryjne mechanizmy finansowe, promujące działania ograniczające wytwarzanie odpadów.

W konsekwencji realizacji postanowień nn. planu, w szybkim czasie zauważalne będą poprawy jakości środowiska wodnego, powietrza, gleby, jak również wzrost estetyki i czystości terenu.

Stworzenie planowanych Zakładów Zagospodarowania Odpadów przyczyni się do wzrostu masy odpadów nadających się do wykorzystania, jako surowiec, tworząc ponadto dodatkowe miejsca pracy.

Wzrost poczucia odpowiedzialności oraz estetyki wpłynie na ograniczenie tworzenia „dzikich wysypisk” mających ogromne, negatywne, skutki dla wszystkich komponentów środowiska.

Wzrost świadomości ekologicznej, będącej skutkiem zakrojonej na szeroką skalę edukacji, wpłynie na ograniczenie tak brzemiennych w skutkach procederów spalania odpadów w piecach domowych, ograniczenie zużycia wody i energii, czy też promowania zachowań mających w poszanowaniu dobra kulturalne i środowiskowe, znajdujące się na obszarze ZK Wisłok.

Biorąc powyższe pod uwagę, stwierdzić należy, że wprowadzenie choćby tylko pewnej części z założeń nn. planu spowoduje znaczącą poprawę stanu środowiska naturalnego. Stąd też stwierdzenie, że wszystkie planowane zadania wpłyną pozytywnie na stan środowiska naturalnego miast i gmin należących do ZK Wisłok.

Wszelkie propozycje rozwiązań w zakresie gospodarki odpadami zostały uwzględnione w Związkowym Planie Gospodarki Odpadami w sposób nieco ogólny, ze względu na szybki rozwój techniki komunalnej i przetwórstwa odpadów. Większą szczegółowością charakteryzuje się zakres, co do źródeł danych i prognoz, oraz wyliczenia ilości i rodzaju odpadów przewidywanych do wytworzenia.

8. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA REALIZACJI PLANU

Źródła finansowania Związkowego Planu Gospodarki Odpadami są zróżnicowane, w zależności od rodzaju i okresu przewidywanego działania, a przede wszystkim możliwości stosowania instrumentów finansowo - ekonomicznych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym.

W najbliższych latach priorytetowe będą działania związane z realizacją postanowień Traktatu Akcesyjnego. Odnowiona Strategia Lizbońska, w obszarze środowiska, kładzie nacisk na wzmacnianie synergii pomiędzy ochroną środowiska i wzrostem gospodarczym, przede wszystkim poprzez racjonalne wykorzystywanie zasobów środowiska oraz rozwój przemysłu środowiskowego (eco-industry). Nakłady na ochronę środowiska będą, więc musiały znacznie wzrosnąć.

Realizacja Planu finansowana będzie ze środków:

- **publicznych**, w tym:
 - krajowych, pochodzących z: budżetu państwa, budżetów gmin, pozabudżetowych instytucji publicznych,
 - zagranicznych, pochodzących, między innymi, z Funduszu Spójności, funduszy Europejskich, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Norweskiego Mechanizmu Finansowego, instrumentu finansowego na rzecz środowiska LIFE +, fundacji itp.;
- **niepublicznych**, pochodzących z dochodów przedsiębiorstw i inwestorów, banków komercyjnych, funduszy inwestycyjnych, towarzystw leasingowych itp., w ramach, których najczęstszymi formami finansowania będą:
 - zobowiązania finansowe (np. kredyty, pożyczki, obligacje, leasing),
 - udziały kapitałowe (akcje i udziały w spółkach),
 - fundusze własne inwestorów,

- dotacje (tzw. granty) i subwencje właściwe,
- zagraniczna pomoc finansowa udzielana poprzez fundacje i programy pomocowe.

W nowej perspektywie finansowej tj. w latach 2010 - 2013 działania związane z gospodarką odpadami współfinansowane będą mogły być ze środków:

- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 - 2013 na realizację, którego przeznaczono kwotę **1,14 mld Euro**;
- Programów Operacyjnych opracowywanych na poziomie krajowym, z których najważniejszy dla realizacji celów ekologicznych to „Infrastruktura i Środowisko” oraz „Innowacyjna Gospodarka” (m.in. dofinansowanie projektów środowiskowych w przedsiębiorstwach związanych m.in. ze zmniejszeniem wodochłonności, materiałochłonności i energochłonności) i „Kapitał Ludzki” (m.in. podnoszenie kwalifikacji administracji i służb odpowiedzialnych za ochronę środowiska oraz szkolenia związane z edukacją ekologiczną);
- programu Europejskiej Współpracy Terytorialnej oraz Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa (dotyczy granic zewnętrznych UE): Program Polska - Słowacja (dofinansowanie ze środków EFR ma przekroczyć 85 mln Euro), Program dla Europy Środkowej [ang. akronim CEP], Program Współpracy Międzyregionalnej INTERREG IV C, Program Polska – Białoruś - Ukraina (z budżetem ponad 186 mln Euro).

Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko”

„Program operacyjny Infrastruktura i Środowisko” koncentruje się na działaniach o charakterze strategicznym i ponadregionalnym. Ponad 66 % wydatków będzie przeznaczonych na realizację celów Strategii Lizbońskiej. W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura

i Środowisko realizowanych będzie 17 osi priorytetowych, w tym 6 dotyczących środowiska:

- **Gospodarka wodno - ściekowa**
- **Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi**
- **Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska**
- **Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska**
- **Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych**
- Drogowa i lotnicza sieć TEN-T
- Transport przyjazny środowisku
- Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe
- Infrastruktura drogowa w Polsce Wschodniej
- **Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku**
- Bezpieczeństwo energetyczne
- Kultura i dziedzictwo kulturowe
- Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia
- Infrastruktura szkolnictwa wyższego
- Pomoc techniczna – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
- Pomoc techniczna – Fundusz Spójności
- Konkurencyjność regionów.

Na realizację Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007 - 2013 zostanie przeznaczonych ponad 36 mld. Euro. Ze środków Unii Europejskiej będzie pochodziło 27 848,3 mln. Euro (w tym ze środków Funduszu Spójności – 21 511,06 mln. Euro (77 %) oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – 6 337,2 mln. Euro (23 %).

Na mocy porozumień, WFOŚiGW będą pełnić rolę Instytucji Wdrażających dla projektów realizowanych w ramach Osi Priorytetowej I: Gospodarka wodno – ściekowa, oraz Osi Priorytetowej II: Gospodarka

Odpadami i Ochrona Powierzchni Ziemi, których wartość nie przekracza 25 mln. Euro.

**Regionalny Program Operacyjny Województwa
Podkarpackiego na lata 2007 - 2013**

RPO WP będzie najbardziej istotnym dokumentem w oparciu, o który realizowane będą przedsięwzięcia ochrony środowiska o znaczeniu regionalnym i ponadlokalnym. Zaangażowane będą środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w wysokości 1 136,3 mln. Euro, **z tego ok. 18 % na realizację Osi priorytetowej 4 „Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom”**. Wielkość środków przewidzianych na realizację tej osi priorytetowej została oszacowana na poziomie 200 524 910 Euro, z tego 170 446 174 Euro pochodzić będzie z wkładu wspólnotowego, a 30 078 736 Euro z krajowych środków publicznych.

Inne źródła finansowania

Wśród możliwych do zastosowania innych źródeł finansowania można wskazać:

- opłaty produktowe - opłaty nakładane na produkty obciążające środowisko, np. opakowania, baterie, świetlówki. Wpływy z tego tytułu, trafiające do budżetu państwa, będą przeznaczane na wspomaganie i dofinansowanie systemu recyklingu (Ustawa o opakowaniach i odpadach opakowaniowych z dnia 11.05.2001 r. - weszła z dniem 1.01.2002 r.)
- depozyty ekologiczne - obciążenia nakładane na przedsiębiorstwa, realizujące inwestycje, które mogą szczególnie szkodliwie oddziaływać na środowisko.

9. ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ PLANU

9.1. Zasady zarządzania systemem

Zarządzanie systemem gospodarki odpadami na terenie ZK Wisłok wynikać będzie:

- z ustawowo określonego zakresu zadań administracji,
- zadań określonych w Związkowym Planie Gospodarki Odpadami.

9.2. Ustawowo określone zadania gmin w zakresie gospodarki odpadami

Zadania gmin oraz obowiązki właścicieli nieruchomości dotyczące utrzymania czystości i porządku określa ustawa z 13.09.1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do zadań własnych gminy (art. 3.1.). Do zadań gmin należy m.in. zapewnienie czystości i porządku na swoim terenie oraz tworzenie warunków niezbędnych do ich utrzymania (art. 3.2.). Zapisane zadania gmina powinna realizować na podstawie planu gospodarki odpadami.

Rady miast i gmin, po zasięgnięciu opinii państwowego terenowego inspektora sanitarnego, w drodze uchwały ustalają szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na swoim terenie dotyczące m. in. (art. 4):

- prowadzenia we wskazanym zakresie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych;
- rodzaju urządzeń przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych, a także wymagań dotyczących ich rozmieszczenia oraz utrzymywania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym;
- częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych lub nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego.

Rady miast i gmin powinny ustalić (w drodze uchwały) górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi odbioru odpadów od właścicieli nieruchomości (art. 6.2.). Ustalając stawki powyższych opłat, rady mogą stosować stawki niższe, jeżeli odpady komunalne są zbierane i transportowane w sposób selektywny (art. 6.4).

Rola miast i gmin może mieć również charakter inspirujący, koordynujący i mediacyjny, mogący przejąć zadania na podstawie porozumień komunalnych, jako zadania publiczne o zasięgu ponadgminnym, ponieważ inwestowanie w racjonalne zagospodarowanie odpadów komunalnych w skali Związku jest bardziej efektywne ekonomicznie, organizacyjnie i technicznie niż w skali pojedynczej gminy.

9.3. Opiniowanie projektu AZPGO

Według ustawy o odpadach projekt Aktualizacji Związkowego Planu Gospodarki odpadami podlega zaopiniowaniu przez gminy, Zarządy powiatów, Dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej oraz Zarząd Województwa.

9.4. Aktualizacja, modyfikacja i raportowanie wdrażania AZPGO

Ustawa o odpadach wymaga, aby plany gospodarki odpadami aktualizowane były nie rzadziej niż raz na 4 lata. Gminy przygotowują co 2 lata, sprawozdanie z realizacji ZPGO. Jeżeli wymaga tego sytuacja lokalna i uchwalony Plan będzie wymagał modyfikacji – możliwe jest przeprowadzenie stosownego postępowanie, przed upływem wymaganych ustawowo 4 lat, w celu aktualizacji Planu.

Wdrażanie Planu Gospodarki Odpadami podlega regularnej ocenie w zakresie:

- określenia stopnia wykonania przedsięwzięć / działań,
- określenia stopnia realizacji przyjętych celów,
- oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- analizy przyczyn tych rozbieżności.

10. SPOSÓB MONITORINGU PLANU

Podstawą właściwego systemu oceny realizacji Planu jest dobry system sprawozdawczości, oparty na wskaźnikach (miernikach) stanu środowiska i zmiany presji na środowisko, a także na wskaźnikach świadomości społecznej. Poniżej (tabela nr 30) zaproponowano wskaźniki, monitorowania efektywności planu.

Tabela nr 28. Wskaźniki monitorowania APGO

L.p.	Wskaźnik	Stan wyjściowy (2008 r)	
1.	Ilość zebranych odpadów komunalnych (Mg /rok)	72 661	
2.	Ilość odpadów komunalnych zebranych selektywnie (Mg /rok)	2 508	
3.	Ilość zebranych niesegregowanych, zmieszanych odpadów komunalnych (Mg /rok)	70 153	
4.	Ilość zebranych odpadów ulegających biodegradacji (makulatura)	355,3	
5.	Liczba instalacji odzysku ze strumienia odpadów komunalnych	4	
6.	Ilość zebranych selektywnie odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych (Mg /rok)	Baterie	11
		Oleje	9
		Elektronika	174

11. STRESZCZENIE W JEZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Informacje ogólne

Prace nad aktualizacją Planu Gospodarki Odpadami dla ZK Wisłok są konsekwencją realizacji zapisów ustawy z 27.04.2001 r. o odpadach, która wprowadziła obowiązek przygotowywania planów gospodarki odpadami, podlegających aktualizacji nie rzadziej, niż co 4 lata.

Plan Gospodarki Odpadami dla ZK Wisłok został przyjęty Uchwałą Nr III/VIII/38/04 Zgromadzenia Związku Komunalnego „Wisłok” z 16.12.2004 r., w związku z tym, w 2008 r. upłynął termin jego aktualizacji.

Niniejszy dokument jest zgodny z obowiązującymi aktami prawnymi z zakresu gospodarki odpadami, z Krajowym Planem Gospodarki Odpadami 2010, uchwalonym przez Radę Ministrów Uchwałą nr 233 z 29.12.2006 r., Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami uchwalonym Uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego Nr XXII/379/08 z 26.05.2008 r., oraz i Powiatowymi Planami Gospodarki Odpadami powiatów rzeszowskiego grodzkiego i ziemskiego, łańcuckiego, ropczycko – sędziszowskiego i strzyżowskiego.

Przedstawione w planie cele i zadania dotyczą okresu 2010 - 2013 oraz perspektywicznie okresu 2014 - 2017. Rokiem bazowym jest rok 2008.

Stan aktualny

Szacuje się, że na terenie ZK Wisłok w 2008 r. wytworzono 125,6 tys. Mg odpadów komunalnych. W odpadach powstających na terenie Związku dominują odpady kuchenne ulegające biodegradacji (27,3 tys. Mg) oraz papier i tektura (25,7 tys. Mg).

W 2008 r., w ramach zorganizowanej zbiórki, zebrano 72 661 Mg odpadów komunalnych, w tym:

70 153 Mg Zmieszanych odpadów komunalnych

2 587 Mg Odpadów komunalnych zbieranych selektywnie, w tym:

355 Mg Makulatury,,

1 588 Mg Stłuczki szklanej (białej i kolorowej),

479 Mg Tworzyw sztucznych,

85 Mg Metali,

Stąd wynika, że odpady selektywnie zbierane stanowią zaledwie 4 % wszystkich zebranych odpadów komunalnych. W strumieniu odpadów komunalnych wg danych szacunkowych znajduje się 1 256 Mg odpadów niebezpiecznych z czego faktycznie zebrano w 2008 roku:

5 Mg Różnych odpadów niebezpiecznych,

9 Mg Olejów,

11 Mg Baterii,

174 Mg Elektrośmieci

Odpady zbierane nieselektywnie są deponowane na składowiskach odpadów w Kozodrzy, Strzyżowie, Giedlarowej, Sigielkach i Sokołowie Małopolskim. Część odpadów jest wykorzystywana w gospodarstwach domowych (skarmianie zwierząt, przydomowe kompostowanie) oraz nielegalnie spalanie w kotłowniach.

Prognozowane działania w gospodarce odpadami

Zgodnie z założeniami niniejszego Planu w 2011 r. zostanie odebranych około 77,0 a w 2015 r. 80,1 tys.Mg odpadów komunalnych.

Odpady biodegradowalne winny zostać zagospodarowane w taki sposób, aby było możliwe ograniczenie ilości tych odpadów deponowanych na składowisku:

– o 50 % w roku 2013,

– o 54 % w roku 2015,

w stosunku do ilości tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

W latach 2010 - 2017 prognozuje się wzrost ilości wytwarzanych odpadów komunalnych ogółem, odpadów ulegających biodegradacji i odpadów niebezpiecznych.

W gospodarce odpadami komunalnymi przyjęto następujące cele:

- zapobieganie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów komunalnych,
- zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska,
- minimalizacja ilości odpadów unieszkodliwianych przez składowanie,
- objęcie do końca 2010 r. zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych, w tym systemem selektywnego zbierania, 100 % mieszkańców miast i gmin należących do ZK Wisłok,
- gospodarowanie odpadami komunalnymi powstającymi na terenie Związku we współudziale z zakładami poza jego terenem,
- zmniejszenie unieszkodliwiania przez składowanie odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w następującym zakresie i okresach:
 - w 2010 r. nie więcej niż 75 %
 - w 2011 r. nie więcej niż 67 %
 - w 2013 r. nie więcej niż 50 %
 - w 2015 r. nie więcej niż 46 %w stosunku do ilości odpadów biodegradowalnych wytworzonych w 1995 r.
- zwiększenie ilości odpadów zbieranych selektywnie, w tym niebezpiecznych,
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów,
- zmniejszenie masy składowanych odpadów do maksymalnie 85 % w 2014 r.,
- wprowadzenie pilotażowo systemu gromadzenia, a następnie odbioru odpadów z podziałem na frakcję tzw. suchą i moką.

Zgodnie z założeniami Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami, Gminy ZK Wisłok znajdują się w obrębie działania 4 ZZO, mających w założeniach obsługiwać również inne (nie zawsze ościenne) gminy.

Poszczególne zakłady będą wyposażone w instalacje i urządzenia służące odzyskowi i unieszkodliwianiu odpadów, wg własnych potrzeb i planów, a w szczególności w:

- Linie sortownicze,
- linie do kruszenia odpadów budowlanych umożliwiające zagospodarowanie np. gruzu budowlanego.
- linie rozdrabniania odpadów pozwalającej demontować odpady wielkogabarytowe, w tym umożliwiające usunięcie z demontowanych odpadów elementów i substancji niebezpiecznych.
- linie przesiewania odpadów z oczyszczania ulic i placów
- kompostownie odpadów organicznych spod przesiewaczy sortowni
- kompostowni odpadów zielonych,

Cele ogólne długookresowe do roku 2017:

- zwiększenie stopnia wykorzystania odpadów.
- bezpieczne dla środowiska unieszkodliwianie odpadów.

Podstawowymi celami w dziedzinie gospodarki odpadami niebezpiecznymi są:

- przeciwdziałanie powstawaniu odpadów niebezpiecznych,
- maksymalizacja odzysku odpadów niebezpiecznych,
- unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych.

Dla osiągnięcia założonych celów, konieczne jest zmniejszenie ilości składowanych odpadów.

Kierunki działań

Dla realizacji postawionych celów podejmowane będą m.in. następujące kierunki działań:

Gospodarowanie odpadami komunalnymi:

- Intensyfikacja działań edukacyjno - informacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami, między innymi przy współudziale Związku Komunalnego „Wisłok”.

- Zapewnienie przepływu strumieni odpadów zgodnie z uchwalonym Planem Gospodarki Odpadami.
- Kontrolowanie przez miasta i gminy stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych.
- Kontrolowanie przez gminy zgodności ustaleń zawartych w wydanych zezwoleniach podmiotom prowadzącym działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.
- Prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, w tym niebezpiecznych.
- Ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji poprzez promowanie kompostowania przydomowego oraz budowę linii technologicznych do przetwarzania tych odpadów.
- Gospodarka odpadami w gminach opierać się powinna o istniejące i planowane zakłady. Ponadto, rozważyć należy, jako rozwiązanie docelowe, termiczne przekształcanie balastowej frakcji odpadów komunalnych.
- Odpady zbierane w formie zmieszanej lub pozostałość po ich sortowaniu powinny być poddane procesom, w których frakcja biodegradowalna zostanie przetworzona na kompost i/lub biogaz albo unieszkodliwiona metodami innymi niż składowanie (spalanie, procesy mechaniczno - biologiczne).
- Stosowane i proponowane technologie oraz wyposażenie muszą gwarantować realizację zakładanych celów w zakresie gospodarowania odpadami.
- Stosowanie technologii spełniających kryteria BAT.

Sposób monitoringu oceny wdrażania planu

Ocena realizacji planu gospodarki odpadami przeprowadzona będzie poprzez system sprawozdawczości oparty na zestawie wskaźników środowiskowych, których źródłem będą:

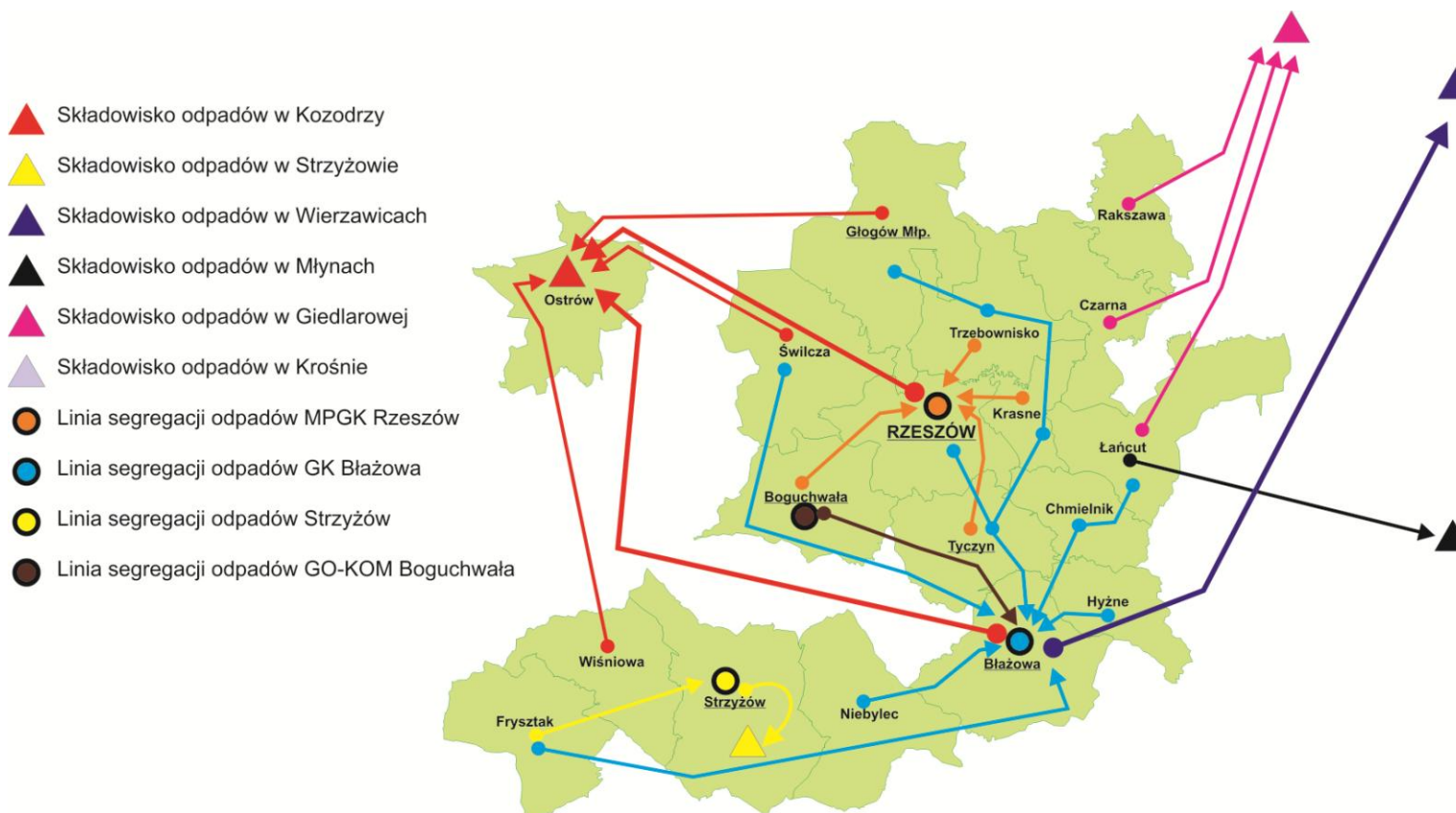

- Wojewódzki System Odpadowy prowadzony przez Urząd Marszałkowski.
- Urząd Statystyczny w Rzeszowie.
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie.
- Informacje Urzędów Miast i Gmin należących do ZK Wisłok.

12. GRAFICZNA PREZENTACJA ISTOTNYCH PUNKTÓW OBRÓBK I TRAS ICH TRANSPORTU

Mapa Nr 6. Kierunki transportu odpadów z gmin objętych ZPGO

13. WYKAZ MAP

1. Gminy należące do Związku Komunalnego „Wisłok”
2. Szacunkowa masa ilości wytworzonych odpadów komunalnych na terenie gmin ZK Wisłok.
3. System selektywnej zbiórki na terenie gmin Związku Komunalnego „Wisłok”
4. Mapa warunków geologicznych i hydrogeologicznych wpływających na możliwą lokalizację instalacji gospodarki odpadami na terenie ZK Wisłok.
5. Zasięg działalności firm transportujących odpady z terenu gmin Związku Komunalnego
6. Kierunki transportu odpadów z gmin objętych ZPGO

14. WYKAZ TABEL

1. Dane statystyczne odnośnie ludności mieszkającej na terenie objętym AZPGO „Wisłok” na koniec 2008 r.
2. Szacunkowa masa ilości wytworzonych niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych na terenie gmin należących do ZK Wisłok.
3. Szacunkowa ilość wytwarzanych poszczególnych frakcji odpadów komunalnych na terenie ZK Wisłok.
4. Szacowana masa wytwarzanych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji oraz opakowaniowych
5. Informacja o rodzaju zbieranych selektywnie odpadów
6. Ilości zebranych odpadów komunalnych na terenie gmin ZK Wisłok w 2008 r. (bez odpadów niebezpiecznych)
7. Ilości selektywnie gromadzonych odpadów, zebranych z terenu gmin ZK Wisłok w 2008 r.
8. Stosowane systemy zbiórki odpadów gromadzonych selektywnie na terenie ZK Wisłok
9. Wykaz czynnych składowisk odpadów na terenie ZK Wisłok
10. Ilość i metody odzysku selektywnie zebranych odpadów komunalnych w 2008 r.
11. Wykaz instalacji odzysku odpadów komunalnych na terenie ZK Wisłok
12. Rejestr rodzaju, miejsc oraz ilości azbestu występującego na terenie gmin ZK Wisłok
13. Ilości wyrobów zawierających azbest przewidywane do usunięcia w poszczególnych okresach czasowych
14. Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów
15. Prognoza liczba ludności z terenu ZK Wisłok do 2017 r.
16. Prognozowana masa wytwarzanych odpadów komunalnych na terenie ZK Wisłok.

17. Prognozowana masa wytwarzanych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji oraz opakowaniowych
18. Szacunki masy odpadów biodegradowalnych wytworzonych przez mieszkańców gmin należących do ZK Wisłok w 1995 r.
19. Planowany odzysk odpadów ulegających biodegradacji, przy uwzględnieniu ich zagospodarowania przez mieszkańców we własnym zakresie w latach 2008 – 2017
20. Stopień wykorzystania pojemność składowiska w Kozodrzy i Strzyżowie tylko dla odpadów z gmin należących do ZK Wisłok w latach 2010 – 2017
21. Prognozowana ilość odpadów objęta działalnością poszczególnych ZZO oraz niezbędna moc przerobowa instalacji do ich unieszkodliwiania i odzysku w latach 2009 - 2017 (tys. Mg)
22. Proponowany obszar objęty obsługą przez poszczególne ZZO w ujęciu gminnym i powiatowym
23. Nakłady finansowe na edukację ekologiczną związaną z gospodarką odpadami 2009 – 2013.
24. Planowane nakłady finansowe na inne działania edukacyjne.
25. Harmonogram realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami
26. Zadania w zakresie rozbudowy, modernizacji i budowy ZZO oraz racjonalizowania gospodarki odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi dla poszczególnych gmin należących do ZK Wisłok
27. Zadania w zakresie racjonalizacji gospodarowania odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi oraz ich koszty (z podziałem na poszczególne gminy)
28. Wskaźniki monitorowania APGO

15. WYKAZ WYKRESÓW

1. Skład morfologiczny odpadów miejskich
2. Skład morfologiczny odpadów wiejskich
3. Skład morfologiczny odpadów komunalnych z obiektów infrastruktury
4. Struktura procentowa zbieranych odpadów

16. LITERATURA

1. *Aktualizacja Powiatowego Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Strzyżowskiego*, Zarząd Powiatu Strzyżowskiego, 2008
2. BN-87/910303: Unieszkodliwianie odpadów miejskich. Pobieranie, przechowywanie oraz wstępne przygotowanie odpadów do badań.
3. Jędrczak A., Szpadt R., 2006, *Określenie metodyki badań składu sitowego, morfologicznego i chemicznego odpadów komunalnych*, Kamieniec Wr. – Zielona Góra.
4. *Krajowy Plan Gospodarki Odpadami*, Uchwała Rady Ministrów Nr 233 z dnia 29 grudnia 2006
5. Opłchowski S.; *Monitorowanie wdrażania planów gminnych, powiatowych i wojewódzkich gospodarki odpadami komunalnymi w aspekcie realizacji planu krajowego*. Łódź 2001.
6. Piotrowska H., Wojciechowski A., Litwin B. (1993) *Gospodarka stałymi odpadami komunalnymi w miastach. Poradnik dla samorządów lokalnych*. Warszawa 1993.
7. *Powiatowy Plan Gospodarki Odpadami na lata 2008 – 2011 z uwzględnieniem lat 2012-2019*, Zarząd Powiatu Rzeszowskiego, 2009
8. *Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem lat 2012-2019*, Zarząd Województwa Podkarpackiego, Rzeszów 2008,
9. *Plan Gospodarki Odpadami dla powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego*, Zarząd Powiatu Ropczycko – Sędziszowskiego, 2008 r.
10. *Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Łańcuckiego na lata 2009 - 2012 z perspektywą na lata 2013-2016*, Zarząd Powiatu Łańcuckiego, 2009
11. *Plan Gospodarki Odpadami Miasta Rzeszowa na lata 2008 – 2011 z uwzględnieniem lat 2012 - 2015*, Prezydent Miasta Rzeszowa, Rzeszów 2008

12. *Prognoza Oddziaływania na środowisko projektu dokumentu „Program Ochrony Środowiska dla Województwa Podkarpackiego na lata 2008 - 2011 z uwzględnieniem lat 2012 - 2015 wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego na lata 2008 - 2011 z uwzględnieniem lat 2012 - 2019”, Podkarpackie Biuro Planowanie Przestrzennego, Rzeszów 2007/2008,*
13. *Stan środowiska w województwie Podkarpackim w latach 1999 - 2008, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie.*
14. *Szalińska E., d’Obyrn Kajetan, 2005, Odpady komunalne, zbiórka, recykling, unieszkodliwianie odpadów komunalnych i komunalnopodobnych, Wydawnictwo Politechniki Krakowskiej, Kraków.*
15. *Wójcik B., 2008, Plan gospodarki odpadami dla miasta Rzeszowa na lata 2008 – 2011 z uwzględnieniem lat 2012 – 2015, Rzeszów 2008.*
16. *Żygadło M., (red) 2001, Strategia gospodarki odpadami komunalnymi, Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych, Poznań.*
17. *Związkowy Plan Zagospodarowania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest – uchwalony w 2008 roku.*

Źródła internetowe:

<http://www.staypoland.com/rzeszow.htm>

<http://www.rzeszow.pl/rozszerzenie-granic-miasta/jak-roslo-nasze-miasto>

<http://nowy.erzeszow.pl/dane-statystyczne/rzeszow-w-liczbach>

<http://www.mpgk.pl/>

[http://www.pomech.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=64
&Itemid=46&lang=pl](http://www.pomech.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=64&Itemid=46&lang=pl)

<http://replays.pl/plikiboard/mapa1.jpg>

<http://www.mpgk.pl/www/aktualnosci/16.html>

<http://www.ecodeco.it>